

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

МАТЕРІАЛИ

У МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ

30-31 травня 2022 року

ЛЬВІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ

МАТЕРІАЛИ

**V МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ
АСПЕКТИ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА
ОСВІТИ**

30-31 травня 2022 року

**Львів
2022**

УДК 005

ББК 94.3(0)

Теоретичні та практичні аспекти розвитку науки та освіти: V матеріали Міжнародної науково-практичної конференції м. Львів, 30-31 травня 2022 року. – Львів : Львівський науковий форум, 2022. – 73 с.

У даному збірнику представлені тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні аспекти розвитку науки та освіти», організованої Львівським науковим форумом. Висвітлюються теоретичні та практичні аспекти розвитку науки та освіти на сучасному етапі становлення, розглядаються сучасні наукові дискусії різних наукових напрямів.

Збірник призначений для студентів, здобувачів наукових ступенів, науковців та практиків.

Всі матеріали представлені в авторській редакції. За повноту та цілісність яких автори безпосередньо несуть відповідальність.

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ.....	5
<i>Нагаєва Г.О., Горюх О.В.</i> ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	5
<i>Усенко Н.М.</i> МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	6
МЕДИЧНІ НАУКИ	9
<i>Сюсюка В.Г., Макуріна Г.І., Чоренька А.С., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г.</i> СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПАТОГЕНЕЗ ВУГРОВОЇ ХВОРОБИ.....	9
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО	11
<i>Ганчак О.С.</i> ПОЧАТОК РОЗВИТКУ ЛІНОГРАВЮРИ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ	11
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ.....	13
<i>Кравченко С.М.</i> ГЕЙМІФІКАЦІЯ: ДО АНАЛІЗУ СЕМАНТИКИ ПОНЯТТЯ	13
<i>Лагдан С.П.</i> ТЕСТУВАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» В АСПЕКТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ..	15
<i>Швець О.Г., Івченко В.Д.</i> ФОРМУВАННІ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЇ.....	16
<i>Шкарупа Г.М.</i> МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ.....	18
ПОЛІТИЧНІ НАУКИ.....	20
<i>Кундеус О.М.</i> ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ВІДНОСИН ВЕЛИКОБРИТАНІЇ З ЄС	20
ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ	22
<i>Чайка І.В.</i> ПАРЕНТИФІКАЦІЯ ЯК ПЕРЕВЕРНУТА ІЄРАРХІЯ У ДИТЯЧО-БАТЬКІВСЬКИХ ВЗАЄМИНАХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	22
СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ.....	23
<i>Stryhul M.V.</i> THE EUROPEAN EXPERIENCE OF THE ECONOMICIZATION OF ACTIVITY OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS	23
<i>Залознова Ю.С., Хандій О.О.</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ, ОРІЄНТОВАНА НА ЛЮДИНУ	26
ТЕХНІЧНІ НАУКИ.....	28
<i>Dmytriienko O.</i> IMPROVING THE EFFICIENCY OF SOLAR ENERGY CONVERTERS ...	28
<i>Біленко Є.О.</i> ІГРИ В ГІПЕР-КАЗУАЛЬНОМУ ЖАНРІ	29
<i>Семко Д.</i> ПРОГРАМНА СИСТЕМА ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ПОШУКУ ТА ПІДБОРУ КНИГ ЗА ДЛЯ СТВОРЕННЯ ВЛАСНОЇ ОНЛАЙН БІБЛІОТЕКИ.....	30
<i>Сердюк Н.М.</i> ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ JENKINS PIPELINE ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ПОСТАЧАННЯ.....	31
<i>Сердюк С.С.</i> ПОПУЛЯРНІ РІШЕННЯ НАЛАШТУВАННЯ CI/CD.....	33
ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ.....	34
<i>Герасимець І.І., Медвідь І.І.</i> ВИВЧЕННЯ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ ТА ОНКОПРОТЕКТОРНОЇ АКТИВНОСТІ СУХОГО ЕКСТРАКТУ З ХОСТИ ЛАНЦЕТОЛИСТОЇ НА МОДЕЛІ ХІМІЧНО ІНДУКОВАНОГО КАНЦЕРОГЕНЕЗУ ...	34
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ	35
<i>Вознюк К.Г.</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІКИ КИДКІВ ТА ЗАХИСНИХ ДІЙ У ПАРТЕРІ	35

<i>Єрмакова А.</i> ДИНАМІКА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ БОРЦІВ 8-10 РОКІВ ПІД ВПЛИВОМ ДИСТАНЦІЙНИХ ТРЕНУВАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ В УМОВАХ КАРАНТИНУ	37
<i>Мірошніченко В.</i> АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНИХ ПОЛОЖЕНЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ ІЗРАЇЛЮ ТА УКРАЇНИ	39
<i>Мірошніченко В.</i> РОЗВИТОК БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ У КУРСАНТІВ	40
<i>Мірошніченко В.</i> СПЕЦІАЛЬНА СМУГА ПЕРЕШКОД (КОРД) В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗВО МВС УКРАЇНИ	42
<i>Петрова В.</i> ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ НЕОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ ЯК НОРМАТИВНА ДИСЦИПЛІНА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗІ СПОРТУ	43
<i>Тимощик А.</i> ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ РУКОПАШНОГО БОЮ	45
<i>Тимощик А.</i> МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ЗАНЯТЬ СИЛОВИМИ ВИДАМИ СПОРТУ	47
<i>Усова Д.</i> ПОТРЕБА СТРЕТЧИНГУ У СПОРТІ	48
<i>Усова Д.</i> РІЗНИЦЯ СУЧАСНОЇ ТА РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	50
<i>Чепіль М.В.</i> СИЛОВІ ТРЕНАЖЕРИ ЯК ЗАСІБ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ	51
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ	53
<i>Романовський Н., Романовська Т.</i> МІЖМОЛЕКУЛЯРНІ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ ВІЛЬНИХ ЖИРНИХ КИСЛОТ	53
ЮРИДИЧНІ НАУКИ	54
<i>Антюк В.І.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ КОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	54
<i>Голубенко Ю., Тарнапольська А.</i> ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	57
<i>Задорожня Р., Завістовський О.</i> ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	58
<i>Зосімов А.</i> СПОСОБИ ЗАТРИМАННЯ ТА КОНВОЮВАННЯ ПРАЦІВНИКАМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	59
<i>Мірошніченко В.</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИН ПРОТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	61
<i>Мірошніченко В.</i> ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	63
<i>Петрова В.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ У СФЕРІ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА	64
<i>Тарасова Р.Р.</i> ТАКТИКО – СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА, ЯК ОСНОВА СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ	66
<i>Татавцев Д.О.</i> ЩОДО ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО НАГЛЯДУ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	68
<i>Тимощик А.</i> ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	70
<i>Усова Д.</i> ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	72

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Нагаєва Г.О.,

к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Горюх О.В.,

к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ФУНКЦІОНУВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Усі сфери життя та діяльності з початком військової агресії в Україні постали перед необхідністю вирішувати проблеми, з якими вони ніколи раніше не стикалися. Не стала виключенням і страхова діяльність. Регуляторні органи своєчасно змінили і позначили умови функціонування учасників фінансової системи, а ринок страхування оперативного відреагував на нові правила проведення діяльності.

Найбільші страхові компанії України з початку російського вторгнення підтвердили чинність договорів страхування та свої зобов'язання з відшкодування за страховими випадками (за винятком винятків, зазначених у договорі страхування). Національний банк, як регулятор на ринку страхових послуг, 27 лютого 2022 р. рекомендував страховикам спростити процедуру врегулювання випадків, що мають ознаки страхових, шляхом максимального використання електронних документів і копій необхідних документів у разі неможливості або ускладнення можливості отримання їх оригіналів, а також застосовувати інші засоби дистанційного врегулювання страхових випадків [1].

15 березня 2022 р. НБУ провів зустрічі з учасниками ринків небанківських фінансових послуг і прийняв життєво важливі рішення, які полягають у тому, що до страховиків не застосовуватимуться заходи впливу за порушення обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика. Крім цього, регулятор не проводитиме інспекційні перевірки учасників ринку страхових послуг і подовжує терміни подання ними річної фінансової звітності.

Такі оперативні заходи дали змогу учасникам страхового ринку продовжити свою роботу в умовах воєнного стану.

Більшість страховиків організували свою роботу, здійснивши евакуацію співробітників у безпечніші регіони, забезпечивши віддалену роботу персоналу, збереження технічних засобів та баз даних. Водночас страхові компанії зіткнулися з серйозними викликами: війна призвела до значного зниження розміру грошових надходжень страхових компаній у вигляді страхових премій, в окремих страхових компаніях - наполовину. Водночас фіксуються обмеження в діяльності страховиків, пов'язані зі складнощами організації зв'язку та роботи персоналу, обмеженням доступом до офісів та оригіналів документів. Усе це ускладнює здійснення страхових виплат, особливо внаслідок смерті осіб, застрахованих на окупованих територіях.

При цьому продажі за окремими видами страхування в перші тижні війни навпаки відзначилися зростанням. В першу чергу, мова йде про туристичне страхування (яке у разі необхідності дозволило б отримати закордоном медичну допомогу) та про міжнародну систему автомобільного страхування «Зелена картка», що обумовлено масовим виїздом населення за кордон.

Сьогодні на ринку нон-лайф працює 132 страхові компанії, а ринок страхування життя обслуговують 13 страховиків. Серед ризикових страхових компаній лише 25 (9% загального обсягу ринку) не надали інформації щодо діяльності у період війни, а 17 страховиків (менше 2% обсягу ринку) не змогли у повній мірі налагодити процес виплати страхових відшкодувань. Усі інші страхові компанії (89% страхового ринку за обсягами діяльності), продовжують працювати, своєчасно і в повному обсязі виконувати власні зобов'язання за договорами страхування та, навіть, укладати нові договори. 42% страховиків мають проблеми з повним та своєчасним поданням звітності, а 25 страховиків (10% страхового ринку), зазначають про проблеми з виконанням нормативів, причому більшість із них не дотримувалися нормативів і до початку війни [1].

Страховий ринок у короткий термін зміг перебудувати свою роботу з урахуванням військового стану, зробити обслуговування клієнтів більш доступним та виконати рекомендації регулятора щодо роботи у такий складний для країни період. Страхові компанії продовжують працювати, приймати платежі та здійснювати виплати. Звісно, збитки, заподіяні внаслідок воєнних дій, страховики вправі не покривати, оскільки такі ушкодження зазначені як виняток у більшості страхових угод, але решта ризиків, передбачених у полісі, повністю відшкодовується відповідно до його умов.

Наразі стан справ виглядає таким чином, що ринок страхування навряд чи має підстави дивитися у найближче майбутнє із оптимізмом, адже страхування не є ключовою галуззю економіки. Страхування виступає як додатковий інструмент, який дозволяє мінімізувати ризики. Цілком очевидно, що фінансові ресурси після перемоги будуть направлені на відбудову інфраструктури, житла, транспорту, а не на їх страхування. Щоб застрахувати, наприклад, майно його спочатку необхідно відбудувати або придбати. В умовах обмеженості фінансових ресурсів, грошові кошти будуть направлятися для задоволення першочергових потреб і тому питання страхування, скоріше за все, відійде на другий план.

Напевно, виключенням можуть стати деякі види обов'язкового страхування, наприклад, як обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. З огляду на обов'язкову форму проведення окремих видів страхування, рівень продажів зменшиться не так сильно, як за добровільними видами.

Незважаючи на війну, ринок страхування продовжує працювати, а регулятор в особі НБУ докладає зусиль, аби ця тенденція зберігалася й надалі, перш за все, шляхом постійного діалогу з учасниками ринку та оперативного реагування на його потреби. Таким чином, страхування залишається тією сферою, підтримці якої державі доведеться приділити особливу увагу та запровадити заходи, що дозволять підтримати галузь, наприклад, шляхом зменшення податкового навантаження або переглядом регуляторних вимог.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Що змінюється у страхуванні в умовах воєнного стану. URL: <https://zib.com.ua/ua/151290.html>
2. Під час дії воєнного стану ринок страхування продовжує працювати. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/>
3. Страхование во время войны. URL: <https://www.epravda.com.ua/>

Усенко Н.М.,
ст. викладач кафедри економіки підприємства та організації бізнесу
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Саме від активізації інноваційної діяльності функціонування підприємств залежать ефективність їх діяльності в середньо- і довгостроковій перспективі, забезпечення високих темпів їх розвитку та підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку, що, в свою чергу, є гарантією подолання економічного спаду і забезпечення сталого зростання української економіки в цілому. Інновації стають одним із головних елементів теоретичних сценаріїв і практичної реалізації сучасного науково-технічного прогресу, поступово займаючи позиції капіталовкладень, що функціонують багато років як головний фактор економічного зростання.

Сутність поняття інноваційного розвитку підприємства висвітлено у багатьох працях як вітчизняних, так і закордонних авторів. Такі вчені, як К. Оппенлендера, Й. Шумпетера, Е. Менсфілда, У. Ростоу, А. Кляйнхт, Х. Фрімен, С. Кузнеця, Г. Менша, Н. Краснокутська, С. Глазєва, О. Бондаренко та інші у своїх дослідженнях розглядають складові системи іноваційного розвитку підприємства, особливості джерел появи інновацій та визначають взаємозв'язок між фінансовим забезпеченням та інноваційним розвитком.

Проте, аналіз опублікованих з даної проблеми робіт дозволив зробити висновок про недостатнє наукове і практичне розкриття методичних підходів до управління інноваційним розвитком підприємства та критеріального апарату практичного визначення оптимального часу запровадження інновацій.

Метою даного дослідження є аналіз методичних підходів до управління інноваційним розвитком підприємства та визначення їх відмінностей, а також визначення основних тенденції управління нововведеннями на підприємстві.

Дослідження проблем інноваційного розвитку, може бути сконцентроване як на тенденціях макроекономічної динаміки, так і на доскональному вивченні найбільш вагомих типів інновацій. Найактивнішою частиною інноваційної складової економічного зросту вважаються нові знання і нові технології. Саме вони є одночасно і важелями інноваційного циклу, і порушниками рівноваги матеріальних факторів економічного зростання. На основі дослідження системних тенденцій інноваційного зростання у світовій економіці виявляється за можливе обґрунтувати необхідність інноваційного розвитку підприємств України [1, 2].

Сучасне підприємство для того, щоб успішно проводити інноваційну політику має бути структурно стійкою системою, постійно розширювати поле своєї діяльності, збільшувати прибуток, раціонально використовувати ресурси, працю, інтелектуальний потенціал. Входи-інновації роблять систему внутрішньо активною, спонукають до інтенсифікації процесів, економії витрат, розширення мереж зв'язків між підсистемами і системами, з зовнішнім середовищем, переводять її на вищий рівень організації, дієздатності та сприйняття нововведень.

На цій основі логічно зробити висновок, що при високій корисності інновацій існуючий попит задовольняється за рахунок випуску меншого обсягу продукції. Зрозуміло, що для цього підприємство-новатор має проводити серед споживачів роз'яснювальну роботу, скеровану на активне сприйняття ними нової продукції. Таким чином, інновації супроводжуються суспільними вигодами, фінансовим вигрaшем, посиленням економічної безпеки країни [3].

На сучасному етапі одним із підходів до управління організаціями є еволюційний менеджмент, орієнтований на ідентифікацію, використання й підтримку в них самоорганізуючих тенденцій. Він декларує необхідність світоглядного зрушення загальної теорії систем і теорії управління в бік системно-соціальної моделі функціонування складних об'єкт-суб'єктів, враховує, що самоорганізація є системним явищем спонтанного виникнення й автономної підтримки складних структур [3, 4].

Але системно-інтеграційний підхід показав, що залишаються невирішеними численні проблеми, які не дозволяють розробити й застосовувати принципово нові засоби і технології, використовувати в управлінні діяльністю підприємств орієнтацію на споживача, на успішне і якісне його обслуговування відповідно до стандартів якості. Для цього повинні враховуватися всі ланки виробництва, починаючи з розробки продуктів, закупок ресурсів, власне виробництва, збуту, і закінчуючи сервісним обслуговуванням [5, 6, 7].

Методологічно забезпечити процес докорінних змін у формах і змісті інноваційного розвитку можна лише на засадах цілісності та системності. Ці засади ніякими іншими не замінюються, бо інакше не можна виразити сутність цього розвитку. Дослідження інноваційного процесу як цілісності, у взаємозв'язку всіх елементів, доведена необхідність розширення ієрархії системи інноваційного розвитку. Система не може бути повноцінною без такого елементу, як освіта. Нині абсолютно очевидно, що не можна нехтувати як процесом технологічних змін, так і пізнанням світу. Їх взаємозв'язок зумовлює і соціальний, і економічний прогрес. До того ж вони є взаємопов'язаними настільки, наскільки за традиційної ринкової економіки взаємопов'язані та взаємозумовлені такі категорії, як попит і пропозиція, товар і ціна тощо.

Таким чином, методично основні тенденції управління нововведеннями можна сформулювати так: управління реалізацією інновацій перетворюється у досить самостійний і прибутковий напрямок взаємодії науки й виробництва;

орієнтація на безперервний розвиток підприємства за рахунок інноваційних процесів стає невід'ємною складовою планування, наукової діяльності, конструкторських розробок, проєктування, створення нових видів продукції і послуг;

організація на підприємствах потужних спеціальних підрозділів, для яких управління інноваційною діяльністю стає основним видом діяльності і включає пошук перспективних ліцензій, патентів, ноу-хау;

зростання потреби в нововведеннях зумовлюється скороченням життєвого циклу продукції, зростанням конкуренції в зовнішньому середовищі;

успішність інноваційної політики залежить від ефективності спрацювання механізму інтеграції і координації діяльності всіх учасників, що здійснюють її, а також створення на підприємстві атмосфери пошуку, мотивації останніх;

постановка інноваційної роботи як форми самовираження особистості, її новаторства і компетенції; перехід до нової концепції підготовки і перепідготовки персоналу.

Відмінності у завданнях між технічною підготовкою виробництва і науково-технічним прогресом дозволяють зробити висновок про суттєві відмінності між ними, а відповідно й припустити, що їх можна розглядати як змістовно пов'язані, але історично відмінні метаморфози певного виробничого виду діяльності. До характерних інноваційних рис функцій управління науково-технічною підготовкою виробництва за характером і змістом слід віднести інноваційну спрямованість і метод здійснення. Щодо планування, то необхідно закласти у плани такий комплекс заходів, який забезпечить бажаний інноваційний розвиток. Функція організування вимагає спрямування організаційних дій управлінського та виробничого персоналу на впровадження заходів інноваційного характеру. Мотивування доцільно здійснювати за досягнення показників, що відображають пріоритети інноваційних заходів. Контролювання і регулювання мають виявити і усунути перепони в інноваційному розвитку підприємства. Що стосується методів реалізації, то одні й ті ж самі інноваційні заходи можна втілювати у виробничу практику старими й новими засобами, адже інновації у засобах реалізації не завжди є обов'язковими [2, 4, 8].

Таким чином, в роботі було запропоновано методичні підходи до управління інноваційним розвитком підприємства, що характеризується спрямованістю на стадію науково-технічної підготовки виробництва; по-друге, наявністю наукових структур у керованій підсистемі; по-третє, присутністю підрозділів забезпечення у керованій системі, що здійснюють підготовку основного виробництва; по-четверте, участю підрозділів основного виробництва у підготовці виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. Посібник. Київ : КНЕУ, 2003. 504 с.
2. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: Навч. Посібник. Київ : Каравела, 2008. 432 с.
3. Йохна М.А. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. Київ : Видавничий центр „Академія”, 2005. 400 с.
4. Пілявот Т.М. Методологічні підходи щодо оцінювання інноваційного розвитку підприємства. Ефективна економіка [Електронний ресурс]. – 2011. – Вип. 1 (4). – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1085>
5. Бондаренко О.А. Модель інноваційної сприйнятливості та готовності до інноваційного розвитку промислового підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. 2015. № 3. С. 111 – 115.
6. Кононюк А. Е. Системология. Общая теория систем. Київ : Освіта України, 2014. 564 с.
7. Куц О.Є. Основи системного управління інноваційними процесами на підприємстві. Економіка: проблеми теорії та практики. Дніпропетровськ : ДНУ, 2002. Спецвипуск. С.18 – 25.
8. Луцків О. М. Проблеми інституційного забезпечення інноваційного розвитку в Україні. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. № 899. С. 58 – 64.

МЕДИЧНІ НАУКИ

Сюсюка Володимир Григорович,

доктор медичних наук, доцент кафедри акушерства і гінекології,

Макуріна Галина Іванівна,

доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри,

кафедра дерматовенерології та косметології

з курсом дерматовенерології і естетичної медицини ФПО,

Чорненька Альона Сергіївна,

кафедра дерматовенерології та косметології

з курсом дерматовенерології і естетичної медицини ФПО,

Сергієнко Марина Юріївна,

кандидат медичних наук, кафедра акушерства і гінекології,

Колокот Наталя Григоровна,

кафедра акушерства і гінекології.

Запорізький державний медичний університет.

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПАТОГЕНЕЗ ВУГРОВОЇ ХВОРОБИ

Акне (acne vulgaris) – це хронічне мультифакторне захворювання пілосебацийного комплексу з генетичною схильністю та посідає восьме місце серед найбільш поширених дерматологічних захворювань [1, 2].

Патогенез вугрової хвороби базується на основних ланках: гіперандрогенному впливі на пілосебацийні комплекси, порушенні фолікулярної кератинізації, запаленні та зміні мікробіому шкіри [3]. Внаслідок гіперпродукції андрогенів та/або підвищення чутливості рецепторів до дії андрогенних гормонів відбувається гіперплазія сальної залози, що, в свою чергу, призводить до зміни кількісного та якісного складу шкірного сала. На тлі ГА відбувається зміна якісного складу шкірного сала, яка відіграє більшу роль у патогенезі акне, аніж збільшення його кількості [4]. У пацієнтів з акне спостерігається збільшення продукції себуму (59%) у порівнянні з пацієнтами без акне, а також якісна зміна його складу: на 34% більше сквалену, на 19% більше тригліцеридів, на 16% менше воскових ефірів, на 53% менше вільних жирних кислот [5]. В аспектах формування фолікулярного гіперкератозу суттєву роль відіграє андрогенна стимуляція. Зокрема встановлено, що збільшення кількості висипки у жінок з акне має пряму залежність від концентрації IGF-1 у сироватці крові [6]. Запалення – розвивається за рахунок присутності інфекційних агентів. С. acnes за допомогою пептидоглікану клітинної стінки взаємодіє з TLR-2 та TLR-4 на кератиноцитах, що, в свою чергу, призводить до активації сигнальних каскадів (в т.ч. NF- κ B), а також спричиняє синтез кератиноцитами прозапальних цитокінів IL-1 α та β , IL-8, IL-6, GM-CSF, TNF- α , матриксних металопротеїназ (ММП). При взаємодії з макрофагами виробляється фактор хемотаксису моноцитів (MCP-1), що спричиняє синтез моноцитами IL-8 та IL-12. Даний каскад реакцій призводить до виникнення локального запалення та до деструкції дермального матриксу [7, 8, 9, 10]. Мікробіота шкіри включає в себе 2 основні групи. Резидентні мікроорганізми, які складають фіксовану групу (основна мікробіота) та вважаються коменсальними. Інша група – транзиторні мікроорганізми («туристи») є нефіксованими, походять з оточуючого середовища та зберігаються на шкірі від декількох годин до кількох днів. У нормі обидві групи є непатогенними [11]. Grice et al. охарактеризували чотири основних типів бактерій, які знайдені на шкірі: Actinobacteria, Firmicutes, Proteobacteria і Bacteroidetes. Найбільш розповсюджені: Corynebacteria (22,8%; актинобактерії), Propionibacteria (23,0%; актинобактерії) і Staphylococci (16,8%; фірмікути) [12]. Встановлено, що склад мікробіоти спільнот в першу чергу залежить від фізіології ділянки шкіри, при цьому зміни відносної кількості таксонів бактерій пов'язані з вологим, сухим та мікросередовищем, збагаченим шкірним салом. У сальних ділянках переважали види

Propionibacterium (*Cutibacterium*), а здебільшого *Cutibacterium acnes*, деякі види, що належать до родів *Corynebacterium* spp. та *Staphylococcus* spp. і *Malassezia* spp. [13, 14].

На перебіг захворювання та на ефективність лікування впливають також фактори оточуючого середовища чи експозити [15]. До них відносять: харчування, лікарські засоби, професійні фактори, косметика (в тому числі засоби для догляду за волоссям), засоби механічної оклюзії (маски, пов'язки, реміні рюкзаків тощо), кліматичні та психологічні чинники, а також спосіб життя (стрес, куріння) [16, 17]. Серед лікарських засобів, які погіршують перебіг вугрової хвороби, варто зазначити андрогенні прогестини, вітамін В₁₂, кортикостероїди, ізоніазид, літій, а також анаболічні стероїди. Має значення у погіршенні стану пацієнтів з акне і косметика, механічні фактори, промислові забруднюючі речовини. Вплив харчових продуктів на перебіг акне вивчається останні роки досить активно. До харчових продуктів, що спроможні погіршити перебіг та результати терапії вугрової хвороби відносять: молоко та сироватковий протеїн (спортивне харчування), продукти з високим глікемічним індексом та шоколад [18].

Класифікацією передбачено декілька клінічних форм акне [19]. Звичайні форми – комедональні, папулопустульозні, вузлуваті (конглобатні). Особливі – акне новонароджених, акне дитячого віку, блискавичні (фульмінантні акне), інверсні, тропічні екскоріювані, зумовлені ендокринною патологією (вірильний синдром, синдром полікістозних яєчників). Екзогенні – медикаментозні, спричинені дією хімічних речовин, спричинені механічним впливом. Американська академія дерматології розробила класифікацію за ступенем тяжкості акне. Так, I ступінь – це відкриті та закриті комедони, II ступінь – наявність від 10-15 папул і незначна кількість пустул. При III ступені мають місце виражені запальні елементи, представлені великою кількістю папул та пустул, одиничними вузлами, а при IV ступені – виражена запальна реакція у глибоких шарах дерми, з великими вузлами, кістами [20].

З кожним роком зростає відсоток пацієнтів, які звертаються за дерматологічною допомогою. Діагноз встановлюється на підставі сукупності характерних клінічних проявів захворювання: наявності відкритих та закритих комедонів, папул, пустул, вузлів на специфічних ділянках – обличчя, шия, спина, груди, плечі. Однак, враховуючи, що однією з клінічних ознак ГА є порушення менструальної функції переважно за типом олігоменореї, обов'язковою консультація гінеколога-ендокринолога.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Kaminsky A. et al. Large prospective study on adult acne in Latin America and the Iberian Peninsula: risk factors, demographics, and clinical characteristics. *International Journal of Dermatology*. 2019; 58 (11): 1277-1282.
2. Vos T. et al. Years lived with disability (YLDs) for 1160 sequelae of 289 diseases and injuries 1990-2010: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2010. *The Lancet*. 2012; 380 (9859): 2163-2196.
3. Sereflican B. et al. Type D personality, anxiety sensitivity, social anxiety, and disability in patients with acne: a cross-sectional controlled study. *Advances in Dermatology and Allergology*. 2019; 36 (1): 51-57.
4. Zouboulis C. C., Jourdan E., Picardo M. Acne is an inflammatory disease and alterations of sebum composition initiate acne lesions. *Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology*. 2014; 28 (5): 527-532.
5. Pappas A., Johnsen S., Liu J. C., Eisinger M. Sebum analysis of individuals with and without acne. *Dermatoendocrinol*. 2009; 1(3): 157-161.
6. Shaheen B., Gonzalez M. Acne sans P. acnes. *J Eur Acad Dermatol Venereol*. 2013; 27 (1): 1-10.
7. Das S., Reynolds R. V. Recent advances in acne pathogenesis: implications for therapy. *Am J Clin Dermatol*. 2014; 15 (6): 479-88.
8. Кохан М. М., Кениксфест Ю. В., Полищук А. И. Обоснованный выбор наружной терапии различных форм акне. *Вестник дерматологии и венерологии*. 2016; 92 (2): 81-86.
9. Dréno B. What is new in the pathophysiology of acne, an overview. *J Eur Acad Dermatol Venereol*. 2017; 31 (S5): 8-12.
10. Platsidaki E., Dessinioti C. Recent advances in understanding *Propionibacterium acnes* (*Cutibacterium acnes*) in acne. *F1000Res*. [Internet]. 2018; 7(F1000 Faculty Rev): 1953. DOI:10.12688/f1000research.15659.1.
11. Dréno B. et al. Microbiome in healthy skin, update for dermatologists. *Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology*. 2016; 30 (12): 2038-2047.

12. Grice E. A., Kong H. H., Conlan S., Deming C. B., Davis J., Young A. C., NISC Comparative Sequencing Program, Bouffard G. G., Blakesley R. W., Murray P. R., Green E. D., Turner M. L., Segre, J. A. Topographical and temporal diversity of the human skin microbiome. *Science*. 2009; 324 (5931): 1190-1192.
13. Byrd A. L., Belkaid Y., Segre J. A. The human skin microbiome. *Nat Rev Microbiol*. 2018; 16 (3): 143-155.
14. Pistone D. et al. A Journey on the Skin Microbiome: Pitfalls and Opportunities. *International journal of molecular sciences*. 2021; 22 (18): 9846. DOI:10.3390/ijms22189846.
15. Dréno B. et al. The influence of exosome on acne. *Journal of the European Academy of Dermatology and Venereology*. 2018; 32 (5): 812-819.
16. George R. M., Sridharan R. Factors Aggravating or Precipitating Acne in Indian Adults: A Hospital-Based Study of 110 Cases. *Indian journal of dermatology*. 2018; 63(4): 328-331.
17. Mahto Anjali. Acne vulgaris. *Medicine*. 2017; 45 (6): 386-389.
18. Dall'Oglio F., Nasca M. R., Fiorentini F., Micali G. Diet and acne: review of the evidence from 2009 to 2020. *International Journal of Dermatology*. 2021; 60 (6): 672-685.
19. Каложна Л. Д., Петренко А. В. Тяжкі форми акне: можливості лікування. *Укр. Мед. Часопис*. 2014; 6: 67-69.
20. Поліон Н. М., Дюдюк А. Д., Горбунцов В. В., Антипова Ж. А. Акне і акнеподібні дерматози. *Дерматовенерология. Косметология. Сексопатология*. 2018; 4(1): 87-98.

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Ганчак О.С.,

студентка 4-го курсу Інституту мистецтв.

Науковий керівник: Волкова Л.М.,

старший викладач кафедри образотворчого мистецтва.

Київський університет імені Бориса Грінченка

ПОЧАТОК РОЗВИТКУ ЛІНОГРАВІУРИ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ТЕХНІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

Сміливо можна сказати, що у графічному мистецтві одне з головних місць посідають техніки художнього друку, котрі різняться великим розмаїттям технік та досить великим спектром способів вираження.

У графіці присутня велика кількість різноманітних та оригінальних технічних особливостей виконання художніх творів. Одиному з напрямків хочеться приділити більшу увагу – це ліногравюра. Ліногравюра, або ж іншими словами лінорит, являється одним із способів високого друку. За такої техніки друку фарбуючий елемент відбивається на папері з випуклих областей друкарської форми, яка виготовляється з лінолеуму [1].

В нашій країні лінорит порівняно з іншими видами друкарського ремесла являється молодого складовою графічного мистецтва, але з часом він почав займати одне з перших місць популярності. Проте розвиток технологій та комп'ютерної графіки в художній справі змушує лінорит вийти на ринок конкуренції. У XX ст. техніка лінориту використовувалася для ілюстрацій в типографній індустрії. В сучасному світі всі види графічної складової мистецтва вибірково замінюється комп'ютерною графікою.

Українським художником-відкривачем, твори якого були виконані у цій техніці був К. Костенко. У 1920-30 рр. XX ст. І даній техніці починають працювати В. Замирайло та О. Кравченко, В. Касіяні («Т. Шевченко»), С. Селіванов («Князі вершники»), С. Конончук («Т. Шевченко»).

Укінці 50-х - на поч. 60-х рр. у таких містах як Харків, Київ та Львів було відкрито експериментальні майстерні зі станками для друку, зокрема плоских відбитків. У 1950 р. Набула поширення техніка лінодруку в кольорі. Серед майстрів-практиків кольорового друку можна побачити О. Пащенко й О. Кульчицьку («Герой», «Війна», «Культурне життя Львова», «Мати»).

За 70-80-х років XX ст. у техніці ліногравюри була виконана велика кількість творів талановитих українських художників. М. Ілку надрукував роботи «Дід та баба», «Новини», «Лісоруб». Я. Музикою було створено низку робіт «Перемишльська легенда», «Символи Г. Сковороди» та інші роботи.

Числену кількість ілюстрованих та станкових творів у техніці лінодруку створили П. Гуменюк, В. Лобода, Д. Парута, М. Яців, С. Адамович.

На заході XX ст. відомими графіками, роботи яких були виконані у стилі лінодруку були О. Івахненко («Садок вишневий коло хати», «Поеми»), О. Губарев («Народні балади Закарпаття», «Карпати», «Людина і праця», «Сторінки пам'яті», «Зустріч з Югославією», «Серпень на Діксо») та О. Фіщенко (серія робіт у кольорі «Київ сучасний», «Гра») [1].

Існує два основні види лінориту: чорно-біла та кольорова. Чорно-біла ліногравюра виконується на основі чорної фарби у вигляді чорно-білого відбитка. За допомоги різних штрихів та поєднань чорного й білого відображаються всі кольори, котрі бачить автор.

Лінорит у кольорі більш складний та має деякі виражальні техніки, котрі можуть використовуватись разом для отримання більш оригінального результату. Кольоровий друк являється простішим варіантом кольорової ліногравюри. Він виконується способом нанесення декількох фарбників у задуманих місцях форми чи за допомогою плям плям [3].

Далі наведено основні технічні прийоми зображення кольорового лінориту, котрі можна спостерігати у творах митців сьогодення.

Техніка на зменшення гравюри. Використовується один відрізок лінолеума для плавного створення переходів – від найсвітлішого до найтемнішого. В першу чергу вирізаються ділянки, котрі залишаються білими, потім виступає середній відтінок, а у кінці – головний колір, котрий виступає найтемнішим та накладається поверх попереднього тону. Така техніка також можлива у поєднанні зі способом градієнту. Мінус данної техніки – після завершального відбитку лінолеумна «дощка» стає непридатною для повторного друку.

Техніка мозаїчної гравюри полягає у виконанні зображувального твору при допомозі частин лінолеуму. При такому способі лінолеум розділяється на частинки, накатується фарба декількох кольорів, а тоді частини об'єднуються при друкуванні. Відмінністю є те, що за данного способу виконуються капітально різноманітні роботи. Відрізки можуть перекладатися довільним шляхом, або ж накладаються один поверх іншого.

Техніка градієнту або плям являється найпростішою. Валиком накатується пара чи більша кількість кольорів так, щоб один колір плавно зливався з іншим. Слідом фарбник накладається на відрізок лінолеуму. Для утворення плям, можна використати лінолеум різних форм: округлої, трикутної, квадратної тощо. Роботи, зображенні за допомоги такого способу завжди мають індивідуальні риси.

Техніка використання декількох блоків. Такий спосіб полягає у виконанні гравюра, застосовуючи певну кількість блоків лінолеуму, на які наноситься окремий колір. Досить цікавим є поєднання такої техніки з градієнтою. Недолік – кожен лист лінолеуму повинен бути чітко закріплений у відповідному положенні. Таким чином всі надруковані шари будуть рівними, адже друкуються один поверх іншого. Інколи для цього використовується лінійка L-подібної форми для досягнення точного положення. Перевага – робота виконується повністю контрольовано, виправлення можна зробити на будь-якому листі лінолеуму [2].

Отже, розглядаючи історичний розвиток ліногравюри з часу її зародження в Україні, можна зробити висновок, що розглянута техніка досягла найвищого розвитку саме в середині XX ст. Та і в період сучасності, коли технології розвиваються бурхливим потоком, для авторів і цінувальників даного жанру лінорит залишається популярним мистецтвом. Адже ця техніка являється багатогранною і неповторною у кожній роботі, шляхом різноманіття методів волю для експериментів із блоками та фарбами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ліногравюра короткий історичний опис. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=55548
2. Мирошина М. Ю. Ліногравюра: ее виды в печатной графике. Молодой исследователь Дона. 2017. №3. С. 141-143.
3. Фаворский В. А. Об искусстве, о книге, о гравюре. М.: Книга, 1986. 240с.

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Кравченко С.М.,

*к. іст. н., старший науковий співробітник відділу порівняльної педагогіки
Інституту педагогіки НАПН України*

ГЕЙМІФІКАЦІЯ: ДО АНАЛІЗУ СЕМАНТИКИ ПОНЯТТЯ

У середині 2000-х рр. у США з'явився такий тренд як гейміфікація. Але особливого актуалітету гейміфікація набула в 2010 р., коли ігрові елементи були інтегровані в освітній процес. Нині зростаюча популярність гейміфікації в освіті пов'язана з усвідомленням її потенціалу у стимулюванні мотивації до навчання, позитивного впливу на зміну поведінки, формування дружньої конкуренції та співпраці в різних контекстах, таких як розвиток комунікативної компетентності, уміння працювати в колективі, формування соціальної лояльності тощо.

Хоча гейміфікація в освіті все більше набуває популярності, огляд зарубіжних публікацій засвідчує недостатність розроблених методик із впровадження цієї освітньої технології, обмаль практичних рекомендацій як гейміфікувати освітню діяльність відповідно до специфіки освітнього контенту. Такий підхід відображено в наукових публікаціях Х. Дічева (С. Dichev), В. Дьорфлера (V. Dörfler), Л. Йорданової (L. Yordanova), Джо Дж. Лі (Joey J. Lee), Дж. Макбрайд (J. Macbryde) А. Спанелліса (A. Spanellis), Д. Хаммера (J. Hammer) та ін.

В українській системі освіти гейміфікація ще не набула глобального впровадження, а перебуває на етапі теоретичного осмислення та обговорення педагогічною спільнотою¹ як інноваційна освітня технологія для розвитку softskills («м'яких» або «гнучких» навичок).

Це обумовило мету нашого дослідження – проаналізувати семантику поняття «гейміфікація» на основі зарубіжних публікацій.

Існує багато різних трактувань гейміфікації. Протягом тривалого часу виникали дискусії, що супроводжувалися певними розбіжностями в його тлумаченні. Так, у 2011 р. Нік Пеллінг (N. Pelling) описав гейміфікацію як процес зміни інтерфейсу, щоб зробити електронні транзакції більш веселими та схожими на гру [5]. Г. Ціхерманом і К. Каннінгамом (G. Zicherman & C. Cunningham) це визначення було розширене з акцентом на використання елементів гри в неігровому середовищі для покращення взаємодії та досвіду користувачів [8].

У 2012 р. К. Вербах (K. Werbach) трактував гейміфікацію як використання ігрових елементів та ігрових методик у неігровому контексті [7].

У цьому ж році К. Капп (K. Carr) публікує своє дослідження, в якому дає більш розгорнуте визначення гейміфікації. На його думку, це використання принципів ігрової методики, естетики і мислення з метою залучення суб'єктів освіти до навчального процесу, підвищення мотивації, активізації навчання [4].

У 2014 р., фахівцями корпорації Гартнер (Gartner Inc.)² було запропоновано таке визначення: «гейміфікація – це використання ігрової технології у поєднанні з набутим традиційним досвідом із метою

¹ За ініціативою Тренінгової компанії «Академія гри», відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України, Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України, Асоціації керівників шкіл України, порталу професіоналів розвитку особистості WEBSMART, Міжнародної асоціації ігротехніків гейміфікації та ігропрактиків 13 квітня 2020 р. відбувся всеукраїнський вебінар для керівників закладів освіти на тему «Гейміфікація освітнього процесу в школі – необхідна складова результативного дистанційного навчання». Учасники заходу обговорювали можливості, які надають прикладні трансформаційні ігри та гейміфікація освітнього процесу в школі, зокрема: реалізація засад та завдань НУШ, зростання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти, адаптації та психологічного комфорту учнів, особливості застосування технологій гейміфікації у початковій школі, спрямованість її використання для підлітків, застосування гейміфікації на рівні всього закладу освіти з метою формування метакомпетентностей, а також про особливості гейміфікації в освітньому процесі в режимі дистанційного навчання й отримали практичні приклади гейміфікації освітнього процесу в школі на прикладах детального коментаря до навчальних ігор «Фінансова стратегія», «Соціальний ліфт», «Classcraft». URL: <http://naps.gov.ua/ua/press/releases/1849/>.

² Gartner, Inc. – провідна світова дослідницька і консалтингова компанія у сфері інформаційних технологій. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Gartner>.

цифровізації навчання через мотивацію людей для досягнення своїх цілей» [6]. Якщо це тлумачення поняття розглядати в освітньому контексті, то воно скеровує нас до однозначної цифровізації навчання. Утім можна використовувати гейміфікацію без цифрових додатків, наприклад, через застосування таких елементів гейміфікації як шкала додаткових балів, заохочення, таблиця лідерів тощо. Такі елементи мотивують учнів до активного залучення в навчальний процес і роблять складні завдання більш «приємними», перетворюють монотонність на захоплюючий квест, а також допомагають сформувати лідерські якості через здорову конкурентність. Доведено, що використання гри в навчальному процесі зумовлює більше позитивних результатів, оскільки учні витрачають чимало часу на творчу підготовку завдань, а значить – показують кращий результат [3].

Пізніше, у 2017 р. Х. Дічев (С. Dichev) і Д. Дічева (D.Dicheva) окреслили поняттєве поле гейміфікації так – «це розвиваючий підхід для підвищення мотивації та залучення учнів шляхом включення елементів ігрового дизайну в освітнє середовище» [2].

Зауважимо, що в 2022 р. у світі набувають популярності три напрями гейміфікації: гейміфікація в цифрових подіях (Gamification in Digital Events); вплив гейміфікації на покоління-Z (Gamification Has a Powerful Effect on Gen-Z); віддалена підтримка як нова норма (Remote Onboarding is the «New Normal») [1].

Висновок. В умовах військового вторгнення військ російської федерації на територію вільної і незалежної України багато людей змушені були залишити свої домівки, а здобувачі освіти – перервати освітній процес. І хоча зараз, де це є можливим, ми поступово намагаємося повернутися до звичного режиму життя, до навчання онлайн, війна безсумнівно позначиться на всіх аспектах життя, особливо – на майбутньому освіти. Тому для уникнення «освітнього розриву» нині освітянам важливо вивчати передовий зарубіжний досвід щодо інноваційних підходів, форм і методів, технологій навчання. І гейміфікація є одним із актуальних трендів в освіті. Перспективи подальших розвідок вбачаємо в комплексному теоретичному дослідженні гейміфікації як інноваційної освітньої технології, розробленні практичних порад із упровадження елементів гейміфікації в освітньому процесі України в поствоєнний період з урахуванням кращого зарубіжного досвіду.

ЛІТЕРАТУРА:

1. 3 Trends for Gamification in 2022. Experiences Unlimited [Official site]. 2021. URL: <https://experiencesunlimited.com/3-trends-for-gamification-in-2022/> (дата звернення: 15.02.2022).
2. Dichev C. & Dicheva D. Gamifying education: what is known, what is believed and what remains uncertain: a critical review. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*. 2017. Volume 14, №9. URL: <https://educationaltechnologyjournal.springeropen.com/articles/10.1186/s41239-017-0042-5> (дата звернення: 04.02.2022).
3. Gamification in education: rewards and improvement-based learning. Acer for education [Official site]. 2021. URL: <https://acerforeducation.acer.com/education-trends/gamification-education-rewards-improvement/> (дата звернення: 04.02.2022).
4. Kapp K. The Gamification of Learning and Instruction: Game-based Methods and Strategies for Training and Education. Computer Science, April, 2012. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/The-Gamification-of-Learning-and-Instruction%3A-and-Kapp/8b1069698d03b4037ec12f5db4c4e3c650e4c216> (дата звернення: 11.02.2022).
5. Pelling N. The (short) prehistory of «gamification»... Funding Startups (& other impossibilities) [Site] 2011. URL: <https://nanodome.wordpress.com/2011/08/09/the-short-prehistory-of-gamification/> (дата звернення: 01.02.2022).
6. The ultimate definition of gamification (with 6 real world examples). Growth Engineering [Blog]. 2021. URL: <https://www.growthengineering.co.uk/definition-of-gamification/> (дата звернення: 14.02.2022).
7. Werbach K. For the Win: How Game Thinking Can Revolutionize Your Business. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/For-the-Win%3A-How-Game-Thinking-Can-Revolutionize-Werbach-Hunter/d470fd77ccadfb0d6c082eef06fbcb9078a351f5> (дата звернення: 03.02.2022).
8. Zichermann G. & Cunningham C. Gamification by Design: Implementing Game Mechanics in Web and Mobile Apps. Sebastopol, CA: O'Reilly Media. 2011. URL: [https://www.scirp.org/\(S\(351jmbntvnst1aadkozje\)\)/reference/referencespapers.aspx?referenceid=1808930](https://www.scirp.org/(S(351jmbntvnst1aadkozje))/reference/referencespapers.aspx?referenceid=1808930) (дата звернення: 03.02.2022).

*Лагдан С.П.,
старша викладачка кафедри філософії та українознавства
Українського державного університету науки і технологій*

ТЕСТУВАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» В АСПЕКТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання передбачає таку форму організації навчального процесу, за якої взаємодія викладача зі здобувачами освіти відбувається на відстані із застосуванням комп'ютерної техніки і технологій, нових форм і методів передачі й опанування знань, набуття практичних навичок і контролю успішності.

Загалом тестування в педагогіці виконує такі функції: діагностичну, що полягає у виявленні рівня знань, умінь і навичок; навчальну, яка сприяє мотивуванню здобувача до активізації роботи із засвоєння навчального матеріалу; виховну, яка проявляється в періодичності й неминучості тестового контролю, що своєю чергою дисциплінує, організовує і спрямовує діяльність здобувачів, допомагає виявити й усунути прогалини в знаннях, формує прагнення розвинути свої здібності. Основна і найбільш очевидна функція тестування – діагностична, адже за об'єктивністю, широтою і швидкістю діагностування тестування перевершує всі інші форми педагогічного контролю [1, с. 79–80].

Тестування як форма самоконтролю знань та контролю успішності здобувачів набуло значного поширення в закладах середньої, професійної та вищої освіти, на курсах підвищення кваліфікації та атестації фахівців різних рівнів, під час зовнішнього незалежного оцінювання, складання єдиного вступного іспиту для вступу в магістратуру тощо. Тести як вид завдання подають у підручниках, навчальних посібниках, збірниках, в інтерактивних навчальних курсах закладів освіти, до яких мають доступ здобувачі цих закладів, та на загальнодоступних сайтах в інтернет-мережі як тренажери, наприклад, із підготовки до ЗНО.

У дистанційному курсі «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів Українського державного університету науки і технологій, організованому на платформі Moodle, створено об'ємний банк тестів. Вони розподілені за категоріями – розділами, підкатегоріями – темами занять відповідно до робочої навчальної програми та їх змістовими планами. Такий розподіл дає можливість викладачу конструювати тестові завдання з різною кількістю питань, за всім курсом чи з окремих тем (розділів), із випадковим вибором чи з використанням обраних питань, для тренувальних чи контрольних цілей.

Тестові завдання для тренувальних цілей, або самоконтролю знань, можна конструювати таким чином, щоб у разі неправильної відповіді відсилати здобувача до відповідної теми курсу для її повторення. Надання ж багаторазового доступу до тренувальних тестів сприяє кращому засвоєнню матеріалу, допомагає виявити, які теми потрібно повторити. Як зазначає Т.В.Григорчук, у проєктуванні дистанційного навчального курсу обсяг тестових питань – прерогатива самого викладача. Однак очевидно, що чим більше питань для самоперевірки заплановано, тим більшою буде ймовірність забезпечення відповідного рівня якості засвоєння знань [2]. Попри це, на нашу думку, тренувальні тести не слід робити обов'язковими для всіх здобувачів, щоб надмірно їх не навантажувати. Кожен здобувач має самостійно для себе визначати, чи варто йому проходити тестування за певною темою, якщо він добре її засвоїв та впевнений у своїх знаннях. Окрім цього, проходження тестів для самоконтролю можна пропонувати здобувачам як форму відпрацювання пропущених занять за певною темою.

Тести для підсумкового контролю знань, залікового чи модульного, суттєво відрізняються від тестів для самоконтролю, до яких студент може повертатися кілька разів, перевіряючи себе. Підсумкові тестові завдання мають обмеження за часом виконання, доступ до них викладач надає здобувачам відповідно до розкладу екзаменів і залків, обмежує і кількість спроб. Тести для підсумкового контролю не повинні повторювати поточних, їх слід розробляти окремо. За визначенням дослідників, тестування, тобто система завдань специфічної форми, дає можливість виявити рівень навчальних досягнень здобувачів, сукупність їх знань, умінь і навичок відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційних характеристик; оцінити успішність оволодіння

конкретними знаннями з метою визначення ефективності програм та методів навчання; діагностувати результат засвоєння дисципліни; прогнозувати ефективність подальшого навчання здобувачів [3].

На підставі викладеного можемо констатувати, що добре організований тестовий контроль навчальних досягнень здобувачів сприяє інтенсифікації освітнього процесу, диференціюванню навчального матеріалу, допомагає розвивати пам'ять, систематизувати знання, формувати індивідуальні здібності кожного здобувача, спонукає до автоматизму і швидкості дій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрос М. Тестування як елемент ефективності дистанційного навчання. Післядипломна освіта в Україні. Грудень 2017 року. С. 79–83.
2. Григорчук Т. В. Використання тестів у дистанційному навчанні. Режим доступу: http://novyn.kpi.ua/2005-3-2/05_Grigorchuk.pdf.
3. Лукіна Т. О., Проник В. В. Особливості диференційованого тестування студентів дистанційної форми навчання. Режим доступу: https://lib.iitta.gov.ua/4046/1/Особливості_диференційованого_тестування_студентів_дистанційної_форми_навчання.pdf.

Швець О.Г.,

Івченко В.Д.

Сумський національний аграрний університет

ФОРМУВАННІ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЇ

Реформування вищої освіти України декларує перехід від знаннєвої до компетентнісної парадигми. Компетентнісний підхід виконує операційну (виявлення окремих компетентностей), діяльнісно-технологічну (конструювання змісту навчання з урахуванням майбутньої професії), організаційну, діагностичну функції і розглядається як модель майбутньої ефективної роботи, соціальної взаємодії й адаптованості випускника.

За методологією TUNING виділяються 2 види компетентностей: академічні предметно-спеціальні (фахові) - *subject specific competences*. Визначають профіль освітньої програми та кваліфікацію, роблять кожну освітню програму індивідуальною; загальні - *generic competences, transferable skills*. Поєднують інструментальні (когнітивні, методологічні, технологічні та лінгвістичні здатності), міжособистісні (навички спілкування, соціальна взаємодія та співпраця) та системні (поєднання розуміння, сприйнятливості та знань, здатність планування змін для удосконалення систем, розроблення нових систем) [2].

Важлива роль у в структурі професійної компетентності випускника відводиться дослідницькій компетентності. Під нею розуміється цілісна інтегративна якість особистості, що поєднує знання, уміння, навички, досвід діяльності дослідника, ціннісне ставлення та особистісні якості проявом якої є готовність й здатність здійснювати дослідницьку діяльність з метою отримання нових знань шляхом застосування методів наукового пізнання, застосування творчого підходу в цілепокладанні, плануванні, прийнятті рішень, аналізі та оцінці результатів дослідницької діяльності [2]. Формування дослідницької компетентності передбачає розвиток її компонентів: мотиваційно-ціннісного, емоційно-вольового, когнітивного, діяльнісного та рефлексійного.

У дослідженні С.Д. Белкіної зазначено, що найефективнішим у формуванні дослідницької компетентності є поєднання особистісно-орієнтованого і діяльнісного підходів, які реалізуються шляхом організації активної навчально-дослідницької діяльності студента згідно логіки наукового дослідження [1].

Вивчення хімії, яка є експериментальною наукою, неможливе без проведення лабораторних робіт. Лабораторне заняття як форма навчання для вироблення вмінь та навичок є більш продуктивним, ніж лекція та ефективніше сприяє формуванню самостійності особистості: студенти самі планують свою роботу, більш усвідомлено прагнуть до мети, ефективніше займаються самоконтролем.

На лабораторному занятті студент під керівництвом викладача проводить природничі експерименти чи досліді з метою підтвердження окремих теоретичних положень хімічної науки, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, методикою експериментальних досліджень.

Під час виконання хімічних лабораторних робіт формуються наступні компетентності: – експериментальна (робота з лабораторним обладнанням, приладами, хімічними реактивами; складання плану експерименту; оволодіння прийомками та методикою експериментальних досліджень, технікою хімічного експерименту; проведення спостереження, вимірювання, письмове оформлення результатів); – комунікативна (обговорення та аналіз отриманих результатів, виконання самоконтролю); – інтелектуальна (встановлення мети дослідження, проведення аналізу, синтезу, встановлення логічних зв'язків між тим, що досліджується і теоретичними положеннями); – діагностична (здійснення самоконтролю під час досліду).

Зазначимо, що в методиці викладання хімічних дисциплін навчальний експеримент розглядається як окремий засіб пізнання, адже при самостійному виконанні дослідів студенти не лише наочно знайомляться з конкретними об'єктами хімічної науки, а й з процесами якісної зміни речовин. Це дозволяє пізнавати багатоманітність хімічних сполук, усвідомлювати можливість реального управління складними хімічними перетвореннями і, формувати науковий світогляд.

Виконання хімічного експерименту дозволяє оволодіти методами вивчення природного середовища та контролю його стану, екологічно безпечної роботи з речовинами, знезараження токсичних відходів. Тому вчимо студентів аналізувати ступінь хімічного забруднення продуктів харчування (наприклад, визначати кількість нітратів у фруктах та овочах, показник кислотності молока, меду та інших харчових продуктів), досліджувати твердість води, якісний склад ґрунтів, біологічних рідин тощо.

Зокрема при вивченні теми «Вуглеводні» виконуємо наступні лабораторні роботи: «Дослідження властивостей моно- та дисахаридів», «Дослідження властивостей полісахаридів», «Визначення вмісту цукру та вологості меду».

Назва лабораторної роботи	Короткий опис
Дослідження властивостей моно- та дисахаридів	Порівняння властивостей простих вуглеводів та дисахаридів за основними якісними реакціями. ОВР реакції за участю цукрів, поняття про редуруючі цукри
Дослідження властивостей полісахаридів	Відкриття крохмалю (якісна реакція), кислотний та ферментативний гідроліз крохмалю
Визначення вмісту цукру та вологості меду	Використання інструментального методу аналізу – рефрактометрії. Встановлення відповідності якості меду діючим нормативним документам

Зрозуміло, що для ефективної організації науково-дослідної роботи студентів важливим є забезпечення навчальних лабораторій необхідним обладнанням і приладами. Наведемо приклад вирішення даного питання в Сумському національному аграрному університеті.

В СНАУ організовано міжфакультетську навчально-наукову лабораторію електронної мікроскопії. В лабораторії проходять навчально-практична підготовка студентів факультетів ветеринарної медицини, інженерно-технологічного, будівельного, агротехнологій та природокористування, харчових технологій, які навчаються за ступенем вищої освіти «Бакалавр» та «Магістр» по дослідженню мікроструктури, мікрорельєфу, фазового та елементарного складу неорганічних, металічних і біологічних зразків з використанням сканувальної (растрової) та просвічувальної електронної мікроскопії.

Потужності лабораторії електронної мікроскопії були використані при підготовці студентської науково-дослідної роботи за темами: «Вивчення будови крохмальних зерен різних видів рослин (картопля, рис, кукурудза, гречка, пшениця, овес) з використанням методу сканувальної електронної мікроскопії (PEM 106 i, SELMI, Україна)» і «Дослідження змін структури крохмальних зерен при кислотному гідролізі методом сканувальної електронної мікроскопії»

Підготовки зразків для електронної мікроскопії передбачає, що дослідник володіє теоретичними відомостями та практичними навичками, набутими при вивченні базового курсу хімії. Зокрема, знаннями

про молярну концентрацію розчинів, масову частку, рН розчинів, буферні розчини, вміннями готувати розчини заданих концентрацій та навичками роботи з аналітичними вагами і рН-метром.

Підсумовуючи вищевикладене, відзначимо, що проведення лабораторних робіт з хімії із використання навчально-наукової лабораторії електронної мікроскопії вдосконалює набуті базові хімічні знання і навички, сприяє розвитку самостійності, креативності, творчого й аналітичного мислення та забезпечує формування науково-дослідницької компетентності студентів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Белкіна С. Д. Методичний супровід формування дослідницької компетентності майбутніх інженерів у процесі викладання природничо-наукових навчальних дисциплін // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. - 2015. - Вип. 4. - С. 10-14. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDUP_2015_4_4

2. Головань М. С. Сутність та зміст поняття «дослідницька компетентність» / М. С. Головань, В. В. Яценко // Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі : збір. наук. праць. Випуск VII. – Кривий Ріг : Видавничий відділ НМетАУ, 2012. – С. 55–62.

Шкарупа Г.М.,
аспірантка Інституту Професійної освіти НАПН України,
викладач мистецьких дисциплін Відокремленого структурного підрозділу
“Фаховий коледж мистецтв та дизайну
Київського Національного університету технологій та дизайну

МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕНЬ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО-КОНСТРУКТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

Художньо-конструктивну компетентність ми розглядаємо як інтегративну частину професійної компетентності дизайнера, яка динамічно розвивається і удосконалюється в ході практичної професійної діяльності та забезпечує професійну реалізацію особистості під час проектування та створення нових об'єктів дизайну на високому якісному рівні. Зауважимо, що створювані об'єкти дизайну повинні мати як художні (гармонійні пропорції, кольоро-фактурні характеристики, стилістичні ознаки та ін.), так і конструктивні (ергономічність, габаритні розміри, способи з'єднання частин, надійність та міцність при утилітарному використанні та ін.). Тому важливо теоретично обґрунтувати, сформулювати та практично перевірити логіку послідовності викладання художніх, технічних і взаємопов'язаних із ними профільних дизайн-дисциплін, а також структурувати модель міждисциплінарних зв'язків цих дисциплін, як базової умови розвитку художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів у закладах фахової передвищої освіти.

Аналіз попередніх досліджень за темою розвитку художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів свідчить, що тема не була досліджена в повній мірі, та не достатньою мірою поглиблювалось розуміння сутності художньо-конструктивної компетентності.

Провідна ідея дослідження обумовлена розумінням суті розвитку художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів як інтегративної якості особистості, що складається у процесі навчання, і полягає в системному удосконаленню і поступовому синтезу окремих професійно актуальних знань і навичок, які у сукупності свідчать про розвиток означеної компетентності дизайнерів в цілому.

Художньо-конструктивна компетентність майбутніх дизайнерів розвивається ефективніше, якщо в закладі освіти створено комплекс педагогічних умов, що сприяють формуванню та розвитку у студентів мотивації до опанування та використання різних засобів художньо-творчої діяльності; враховують сучасний рівень розвитку галузі та відповідно - запити ринку праці; сприяють системному удосконаленню окремих професійно актуальних знань і навичок за рахунок використання в навчальному процесі проектних форм навчання, які у

сукупності допомагають виявити ознаки системного розвитку художніх і конструктивних здібностей у комплексну інтегративну художньо-конструктивну компетентність професійного дизайнера в цілому.

До художньо-конструктивної компетентності майбутнього дизайнера відносимо наступні складники: *художньо-творча діяльність* – продуктивна форма діяльності майбутнього дизайнера, що розкриває у кожному індивідумі творчий потенціал, і спрямована на професійну адаптацію у соціумі та реалізацію власних художніх талантів; в процесі навчальної діяльності важливими дисциплінами виступають “Учебний рисунок”, “Живопись”, “Цветоведение” та ін.

використання проектних засобів – ручних креслярських, графічних традиційних та комп’ютерних технологій. Як професійна діяльність в галузі мистецтва, конструктивно-художня творчість пов’язана з проектуванням. Спираючись на дослідження особливостей художньо-конструктивної діяльності у мистецтві дизайну вітчизняних та іноземних науковців і практиків, таких як Б.Фуллер, П.Е. Шпара, І.Ш.Шевелев, разом із В. Корсунським[1], вважаємо, що цей різновид професійної діяльності дизайнера складається з проінформаційного навчання і є характерним для кожного, хто розробляє способи дій, спрямовані на видозміну наявної ситуації в бажану. Постійне створення нових та вдосконалення вже існуючих об’єктів дизайну передбачає розвинене вміння уявлення та оперування уявними образами.

Для визначення задоволеності попиту на художньо-конструктивну компетентність майбутніх дизайнерів було застосовано метод *порівняння*. Академічна свобода формування власних навчальних планів та учбових програм в кожному окремому закладі фахової передвищої освіти створила цікаві можливості для порівняння як на рівні організації навчального процесу, так і по результатам, засвідченим у дипломних проєктах випускників. Опитування викладачів, методистів і керівників навчальних закладів фахової передвищої освіти дизайн-профілю — в якості *експертного оцінювання* - дало можливість визначити пріоритетні педагогічні умови розвитку художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів, тобто здійснити перехід від одиничного до загального, поняття “педагогічні умови розвитку художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів”.

Для проєктування моделі розвитку художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів також було здійснено аналіз дисертаційних досліджень, в яких представлено моделі формування чи розвитку професійних компетентностей. Було досліджено механізми формування окремих художніх та конструктивних навичок та розвиток на базі цих здібностей значимих для професійного зростання окремих актуальних здатностей. З метою коригування окремих складників розроблених методико-технологічних засобів реалізації і послідовного та поетапного розвитку художньо-конструктивної компетентності в умовах мистецького коледжу на всіх етапах виконання роботи відбувалося *спостереження* [2, с.38]. Дана методика дозволила вдосконалити програми по “Учебному рисунку”, “Основам креслення та нарисної геометрії” а також розробити програму авторський курсу “Перспектива і тіні”, який пропонується майбутнім дизайнерам як “дисципліна вільного вибору студента”, а також відстежити міжпредметні зв’язки цієї дисципліни з іншими предметами художньо-дизайнерського спрямування що дало ґрунтовний матеріал. *Таким чином були* отримати дані, які характеризують стан розвитку художньо-конструктивної та сприяли укладанню методичних рекомендацій розвитку художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів в умовах мистецького коледжу. компетентності майбутніх дизайнерів. Для перевірки та підтвердження гіпотези дослідження також на різних етапах використовувались *статистичні методи*.

Для формулювання висновків використовувались методи *систематизації* та *узагальнення* зібраних теоретичних і емпіричних результатів педагогічного експерименту з розвитку художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів.

Отже, розвиток художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів — це комплексна педагогічна задача. При раціональному поєднанні теоретичних та експериментальних підходів, глибокому аналізі експериментальних даних в сукупності із тривалим характером збору достовірних даних та обґрунтованого експериментального дослідження одержані підстави стверджувати про ефективність розвитку художньо-конструктивної компетентності як інтегративної частини професійної компетентності дизайнера, і про доцільність її розвитку в процесі професійній підготовки майбутніх дизайнерів в закладах фахової передвищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Корсунський В.О. Методика навчання майбутніх дизайнерів основ формотворення у процесі вивчення фахових дисциплін [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Корсунський Віктор Олексійович ; Респ. вищ. навч. закл. "Крим. гуманіт. ун-т". - Ялта, 2012. - 257, [5] арк. : рис. - Бібліогр.: арк. 244-257.
2. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів : практичний посібник / В.Майборода, О. Ярошенко, Ю. Скиба ; за ред. О. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. 174 с.

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Кундеус Оксана Миколаївна,

*кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і соціології
Рівненський державний гуманітарний університет*

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ ВІДНОСИН ВЕЛИКОБРИТАНІЇ З ЄС

Європейський союз – економічне і політичне об'єднання 27 європейських держав, націлене на їх регіональну інтеграцію. Юридично цей союз був закріплений Маастрихтським договором, набрав чинності 1 листопада 1993 року, на засадах Європейських Співтовариств. ЄС об'єднує п'ятсот мільйонів жителів.

Завдяки, стандартизованій системі законів, що діє у всіх країнах Союзу, був сформований загальний ринок, що дає гарантію вільного пересування людей, товарів, капіталу і послуг, що включає скасування паспортного контролю в межах Шенгенської зони, в яку входять як країни-члени, так і інші європейські держави [1].

Ідеї об'єднання всіх європейців в Європейський союз стали з'являтися в післявоєнний період.

Розглянемо більш детально стадії зародження Європейського Союзу.

Перша стадія (з 1951-1959 рік). Перший крок був зроблений в 1951 році – Бельгія, Західна Німеччина, Нідерланди, Люксембург, Франція, Італія підписали договір про заснування Європейського об'єднання вугілля і сталі, метою якого стало об'єднання європейських ресурсів з виробництва сталі і вугілля, в силу даний договір вступив з липня 1952 року (в 2002 році припинив своє існування).

Спочатку Великобританія відмовилася приєднатися до спільноти, тому що вважала, що у неї немає торгових і економічних перспектив. У той час британська влада і ділові кола розраховували на розширення зв'язків зі Сполученими Штатами і членами Британської Співдружності [2, с. 65].

Друга стадія (з 1960 – 1969 рік). У цей період відбулося зростання економіки, якому сприяв той факт, що країни Євросоюзу скасували мита, для вигідної торгівлі один з одним. Вони також домовилися про спільний контроль над харчовим виробництвом.

У 1960 році на протривагу Європейському економічному співтовариству з ініціативи Великобританії була створена Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). У неї входять: Австрія, Великобританія, Данія, Норвегія, Португалія, Швейцарія та Швеція.

У 1962 і 1967 роках Великобританія подавала заяви про прийом до СЕС, але їй перешкодила Франція. Головним противником вступу Великобританії в СЕС був президент Франції Шарль де Голль, який вважав, що в силу своїх особливих зв'язків з США Великобританія буде грати в організації негативну роль, підриваючи її єдність і самостійність у відносинах з США. Тільки після відставки Шарля де Голля, з поста президента, в 1969 році, почалися переговори про вступ Великобританії в Європейське економічне співтовариство [3, с. 16].

Третя стадія (з 1973 – 2020). З 1 січня 1973 року Сполучене Королівство стає членом Європейського Економічного Співтовариства.

Розвиток і перетворення цих Європейських Спільнот в сучасний Європейський Союз відбулося, по-перше, шляхом передачі зростаючого числа функцій управління на наднаціональний рівень і, по-друге, за рахунок збільшення числа учасників інтеграції.

З перших років перебування в Європейському економічному співтоваристві Великобританія прагнула зберегти максимально можливу самостійність у значущих економічних і політичних питаннях. Зокрема, країна не приєдналася до найважливіших інтеграційних проєктів: Шенгенська угода про скасування вільного контролю на загальних кордонах (1995 року); введення єдиної європейської валюти – євро (1999 року).

Сучасний дослідник Л. Бабинена у своїй роботі «Дилеми Британії: пошук шляхів розвитку» детально розглянула особливості британського положення і прийшла до логічного висновку, що Великобританія, не будучи членом євросони, контролювала основні потоки євро і більшість угод з європейською валютою, за рахунок свого світового фінансового центру – лондонського Сіті. Великобританія закріпила свій особливий статус в самому останньому Основоположному документі Європейського Союзу – в Лісабонському договорі.

Даний договір зберігав суверенні повноваження з багатьох напрямків політики країни і право накладання вето в таких областях, як оборона і зовнішня політика, а передбачав внесення змін до договору ЄС та інші основоположні договори Союзу. Але Британії вдалося знайти підхід до участі у формуванні простору безпеки, законності та правопорядку, отримавши велику кількість винятків з Амстердамського та Лісабонського договорів [4].

Британська зовнішня політика щодо ЄС протягом тривалого періоду часу визнавалася як одна з значущих, але не життєво важливих. Протягом всієї участі в інтеграційному об'єднанні Британія в цілому розділяла європейську ідею, але не завжди була згодна з тим, як ця ідея втілюється на практиці.

Переваги, які отримало Сполучене Королівство після вступу до Євросоюзу:

1. Економічне зростання. У 2013 році економіка Королівства вперше з 1965 року обігнала середній показник по ЄС. Будучи другою за величиною економічною силою в Європі, за останні чотири роки Великобританія створила більше робочих місць, ніж інші члени Євросоюзу, також здійснювала 60% фінансового експорту ЄС [5].

2. Торгівля. Налагодження торговельно-економічного співробітництва з країнами-членами Євросоюзу.

3. Загальний ринок. Політика Маргарет Тетчер в середині 80-х років поєднується з ідеями єдиного ринку і відсутністю торгових бар'єрів в ЄС.

Угода, підписана в 1986 році єдиним європейським актом (ЕЕА), яке створило основу для реалізації ідеї «спільного ринку» з 1992 року.

У Великобританії неодноразово виникали розбіжності з партнерами по Євросоюзу. Вони підігрівалися наявністю в Сполученому Королівстві Великобританії впливових політичних і громадських сил, які виступали проти участі країни в організації на тій підставі, що це обмежує національний суверенітет і пов'язано з додатковими фінансовими витратами.

Основними явними причинами протиріч між Лондоном і Брюсселем є:

1. Державний бюджет несе більше втрати від фінансування Європейського Союзу. За підрахунками на 2013 рік витрати склали 14 млрд євро. Ці гроші могли б піти на поліпшення охорони здоров'я та освіти.

2. Імміграція. Великий потік мігрантів з країн-членів ЄС. Зі слів лідера Партії незалежності Сполученого Королівства Найджела Фараджа: «контролювати міграцію, будучи членом ЄС, неможливо, а потік мігрантів позбавляє британців робочих місць, знижує їх зарплати, підвищує рівень злочинності і загрозу тероризму».

3. Торгівля. Також через членство в Євросоюзом Лондон обмежений у зовнішній торгівлі. Вихід з ЄС посприє торгівлі з іншими країнами, крім Європи.

4. Високий рівень безробіття. Формується під впливом великого потоку мігрантів з країн-членів Європейського Союзу.

Починаючи з 2011 року по 2013 рік проводилися голосування з приводу проведення референдуму про вихід Лондона з Євросоюзу. Але все було безуспішно, більшість голосувала проти.

У січні 2013 року прем'єр-міністр Девід Кемерон у своїй програмній промові оголосив, що Британія може провести референдум з питання виходу з Європейського Союзу в кінці нинішнього десятиліття, якщо на виборах 2015 року очолювана ним Консервативна партія здобуде перемогу.

Партія Девіда Кемерона здобула перемогу на виборах в 2015 році. Так 10 листопада 2015 року прем'єр-міністр Сполученого Королівства оголосив про офіційний початок кампанії за зміну умов членства Великобританії в Європейському Союзі.

23 червня 2016 року у Великій Британії відбувся референдум з питання виходу країни з ЄС, ініційований прем'єр-міністром. За офіційними даними, за вихід з ЄС проголосували 51,9% виборців із явкою більш ніж 72%. Усього в референдумі взяли участь понад 33,5 млн осіб [6].

Після оголошення результатів проведеного референдуму прем'єр-міністр Девід Кемерон подав у відставку. Головою уряду стає Тереза Мей. Вона і почала політику виходу Лондона з Євросоюзу.

Таким чином, можна відмітити те, що вихід Великобританії з ЄС приніс глобальні зміни в сучасному світі. Залишивши Євросоюз, Великобританія стала сильним гравцем на світовій арені, центром нового цивілізаційного розвитку, її вплив здатний поширяться на весь світ, Євросоюз вже не обмежує можливості Сполученого Королівства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Европейский союз (The European Union), 2014, URL: https://economic-definition.com/Europe/Evropeyskiy_soyuz_The_European_Union_eto.html
2. Перегрудов С.П. Маргарэт Тэтчер. // Вопросы истории. 1988. №10. С.65-74.
3. Wall S., A Stranger in Europe: Britain and the EU from Thatcher to Blair, с. 16.
4. Бабынина Л.О. Значение Brexit для Европейского Союза // Современная Европа. URL: <http://istina.msu.ru/publications/article/40757244>
5. Пудовкин Е. Европейское направление внешней политики Великобритании URL: <https://en.exrus.eu/object-id5755cb16ae2015777f8b4719>
6. Британці проголосували за вихід із Євросоюзу URL: https://lb.ua/world/2016/06/24/338585_britantsi_progolosovali_vihod.html

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

*Чайка І.В.,
аспірантка*

Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського

ПАРЕНТИФІКАЦІЯ ЯК ПЕРЕВЕРНУТА ІЄРАРХІЯ У ДИТЯЧО- БАТЬКІВСЬКИХ ВЗАЄМИНАХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Одне з положень ієрархії сімейної системи полягає в тому, що батьки несуть відповідальність за дітей, опікують їх, встановлюють кордони та допомагають. Для кожної дитини сім'я – авторитет та опора. Діти зчитують поведінку дорослих, на їх прикладі моделюють власні взаємини з оточуючими. Тому важливо, які цінності закладають батьки у дітей.

Важливо, що порушення дитячо-батьківських взаємин вчителів початкової школи полягають у невідповідності батьківської позиції потребам дитини, які можуть призвести до дезадаптації, проявів негативізму та агресії, невпевненості, боязливості, парентифікації.

Парентифікацією називається явище, у якому діти беруть на себе роль Батька у взаєминах із реальними батьками чи тими, хто виконує батьківську роль. У ситуаціях, коли батько (мається на увазі або мати – найчастіше, або батько – іноді) не виконує роль Батька, дитині просто небезпечно бути Дитиною [1; 2]. Спрацьовує компенсаторний механізм, і дитина намагається «добаюкувати» батька, контролює в надії (часто неусвідомлюваної), що потім можна буде розслабитися і безпечно побути Дитиною поряд з Батьком. На жаль це ілюзія. Незважаючи на те, що батько неусвідомлено веде себе як Дитина в контакті з реальною дитиною, свідомо він знає, що це він батько. Виходить порушення ієрархії: формально є батько, який висуває дитині певні вимоги і ніби як «я тут мудріший», а з іншого боку, йдуть очікування отримати від дитини те, що недоотримав батько у своєму дитинстві. Найчастіше йдеться про увагу, турботу, схвалення, довіру, прагнення побути безтурботним і не брати на себе відповідальність.

Такі батьки мають дитячі травми. І незважаючи на те, що вони дійсно можуть любити свою дитину (і батьківство могло бути їх усвідомленим рішенням), зі своєї травмованої частини вони прагнуть залікувати ці рани за рахунок дитини. І чим глибша ця травма, тим більше вона заважає встановленню адекватних дитячо-батьківських взаємин з виходом спілкування на рівень Дорослий-Дорослий з дітьми, що вже виросли. Діти для своїх батьків – це завжди постійний тригер, який оголює весь біль їхньої внутрішньої дитини. Ось чому прагнення «не поводитися зі своєю дитиною так, як поводитися зі мною мої батьки», так складно реалізувати в реальному житті.

Тому для того щоб дитина взяла назад на себе роль Дитини, а батько – роль Батька дорослому, у першу чергу, необхідно трансформувати образу на своїх батьків у вдячність, «недобаюканість» у підтримку та турботу, незадоволеність собою у прийняття, вимогливість до себе у схвалення, а далі – навчитись вибудовувати власні кордони, встановлювати чіткі правила, відкрито проявляти емоції, розвивати почуття емпатії. В результаті зникне тривога та сформується почуття довіри до світу, інших людей і батько зможе взяти відповідальність за власне життя та життя своєї дитини на себе. Дитина, у свою чергу, має зрозуміти цінність сім'ї, навчитись поважати усіх членів сім'ї, відкрито проявляти емоції та розуміти інших (розвивати емоційний інтелект), відпустити контроль над усім і почати проживати власне дитинство.

Таким чином, бажано намагатися досягти того, щоб взаємини між членами були побудовані на позитивних емоціях спільних інтересів. Цілі та потреби, які висуваються спільно, стають спільними цілями сім'ї, що сприяє процесу гармонізації дитячо-батьківських взаємин учителів початкової школи.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Скар О. Засоби арттерапії як інструмент налагодження взаємодії в сім'ї. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/728515/1> (дата звернення: 29.05.2022).
2. Столярчук О. А. Психологія сучасної сім'ї : навч. посіб. Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2015. 136 с.

СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ

*Stryhul Maryna Vasylivna,
Ph.D. (in Sociology), Associate Professor,
Department of Sociology and Political Science,
National Aviation University, Kyiv*

THE EUROPEAN EXPERIENCE OF THE ECONOMIZATION OF ACTIVITY OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The new economic sociology develops in the approaches understanding of the markets which are built in culture, institutional rules, social networks. This point of view can be extrapolated to the markets and quasi-market in other social spheres, such as health care or art. Creation of the markets or quasi-market happens in the established social structures – ideologies, professions, the organizations, often face ekonomization forces.

However the market is one of elementary mechanisms of management which can be compared to others, such as hierarchies, communities or networks. This comparison shows that each of the above-mentioned mechanisms have strong and weaknesses. While all this still a very abstract level of the analysis, the concrete markets or quasi-market (such as productivity mode on the basis of allocation of financial means in higher education institutions, for example) can be conceived as control mode which is characterized by specific mixing of a market mechanism with other elementary mechanisms. The greatest number of researches of expansion of the market and ekonomization is carried out with emphasis on concrete social spheres and with concentration on the relevant organizations. Thus, the universities and research institutes, hospitals and schools, armed forces and churches, newspapers and television stations, courts and the state bureaucracies, the museums and opera theaters, public

transport and prisons – all these absolutely different types of the organizations and also some other within the last decades have been subjected to the economization .

It is clear, that the above-mentioned type of researches of these or those social spheres provides the most part of concrete empirical knowledge about available marketing and economization; while three other approaches – the theory of society, economic sociology and managements – reach more generalized theoretical level of the analysis. In particular, as theoretical, so empirical researches of an economization and marketing deal with such questions:

1. How has the economization conceptualized? What defining properties of this phenomenon and suitable types can be marked out from market expansion?
2. What is the dynamics of an economization and expansion of the market? What are their origin, conditions and mechanisms also determines their durability? How are the typical conflicts concerning the introduction and establishment of measures of an economization?
3. What are the consequences of an economization and marketing? What measure get these consequences? What functional and dysfunctional results can be distinguished?

We will consider the maintenance of an ekonomization through social educations and in the context of her critical theories of understanding of an ekonomization through social educations.

This contribution is directed to ambiguity of sense of an ekonomization as a principle because of criticism of four sociologists: K. Marx, M.Weber, K.Polanui and N.Luman [1]. The most successful of the possible directions of the analysis of the concept "economization" through social educations are:

- the analysis of a concept of society, influence of society, socialization and its competing components;
- recognition of ambiguity of the concept of an ekonomization by identification of possible reviewers;
- development of a concept a commodification (transformation of a product into goods) in relation to not commodity productions, quasi-goods, fictitious goods, real goods and the fictitious capital;
- a communication, explanation between an ekonomization, expansion of the market and various values of economic determinism, including economic domination, economic hegemony and ecological domination;
- recognition of accumulation (accumulation) by one of concepts of an ekonomization;
- establishment of connection of an ekonomization with potential ecological domination of the receipt focused, market mediated has arrived in the world community;
- consideration of world domination and economic growth;
- extension of the analysis of a financialization and financial capital;
- a research of borders of expansion of the market in relation to market economy and market society;
- provision of the general outputs on market economy, capitalist economies, the financially economies and their social consequences. Certainly, any discussion on an ekonomization or expansion of the market assumes a field of the public relations which is not oriented on the economic activity organized around the market principles of this or that kind yet. It, in turn, means that there can be also other modes or the principles of the organization of the social relations and structuring public formations. In this context, it is necessary to address a concept socialization ("Vergesellschaftung"). In work of N.Luman socialization is used for the description of three historical modes of the organization of public formations: segmentations, center periphery and the functional differentiation.

In this context the question of an ekonomization or expansion of the market are concluded not necessarily by a view of society, for example, that the set of the public relations submits to economic criteria or the market principles. It is enough to consider society as the horizon consisting of an axis of socialization and its consequences for the public relations. Therefore, in this context, the ekonomization or market reforms are considered as one of the principles of socialization of "Vergesellschaftungsprinzip" or as one set of the principles among other "Vergesellschaftungsprinzipien". However, it is appropriate to note that the process of an ekonomization in the globalized society is characterized by ambiguity. B. Jessop considers the following principles:

1. Economy as initialization material (according to the definition of the Austro-Hungarian sociologist K. Polanui, "the economy is violation of the process of interaction between the person and the environment that gives to continuous receiving appliances".
2. The market economy through which prism there is an exchange of appliances circulates through market exchange or through barter, a means of exchanging or the debt relations.

3. Commodification and monetization: processes from which this or that aspect of material reserves gets a form of commodity production which through some economic agents seek to gain monetary income from material reserves or non-material activity not to be a subject of monetary exchange.

4. Development of market economy as venues of free trade in goods and the rational organization of production and trade in monetary and credit equivalents (two main forms of rational capitalism of the German sociologist M.Weber). M.Weber distinguishes this form of the economic organization from three internally diverse forms of political capitalism in which profit is got through contradictions to the principles of free trade and rational account (for example, by means of force and domination, unusual transactions with the political power or financing of political agreements and the enterprises) [2].

5. Economy as the place of the generalized commodity production is based on expansion of a commodity form of fictitious goods, money and knowledge as intellectual achievements. It can be interpreted as result of quantitative and high-quality comparison in which expansion and consolidation of the previous three shifts of interaction and development of an excellent way of production continue.

6. The economy is focused on receiving profit, the market mediated form of the economic organization which is based on monetary exchange.

7. The economy as is focused on receiving profit, the market mediated form of the economic organization in which accumulation of finance dominates by expansion of property of the capital.

First, according to K. Marx, goods or services are actively made for sale in the course of work. If it was not so, it would be possible to distinguish goods and fictitious goods. The goods can be result of the state production, cooperative production or business and also capitalist production - its production for sale is important.

Secondly, the goods as result of work at a capitalist way of production are created in the course of the capitalist competition. It assumes dynamic communication between the organization of production and a commodity form of these products.

Thirdly, the fictitious goods have the goods form (it can be bought and sold), but actually aren't made to be sold. It already exists as the consumer cost before it takes the form of exchange value (for example, natural raw materials), or it is carried out as the consumer cost before is for sale. First of all, unlike capitalist goods, the fictitious goods aren't created to be focused on receiving profit. Focusing on the social relations, but not naturalized production factors, the question consists not only in a general sense market economy of K.Polanui, but also a role of information, knowledge and intelligence in post-industrial economy. As knowledge is made in total and in fact isn't scarce (from the economic point of view, it isn't competitive), it only gets a commodity form as artificially scarce. So, as F.Schiller recognized, it is necessary to assume that "information not valuable, but, is necessary deep social reorganization to turn it into something valuable" .

REFERENCES

1. Luhmann N. Das Erziehungssystem der Gesellschaft / N. Luhmann, D. Lenzen. – F/M., 2002. – 157 p.
2. Кльов М. В. Комерціалізація освітньої системи – виклик сучасності чи комерційний тренд суспільства споживання? / М. В. Кльов // Актуальні тенденції української науки: матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29 листопада 2013 р.). – Київ: ГО Наукове товариство «Атенеум», 2013. – С. 51–55.

*Залознова Ю.С.,
член-кореспондент НАН України,
директор Інституту економіки промисловості НАН України,
Хандій О.О.,
д.е.н., професор,
завідувач кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля*

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ, ОРІЄНТОВАНА НА ЛЮДИНУ

Цифрові трансформації сьогодні перш за все асоціюються із запровадженням цифрових технологій та цифрового документообігу у всіх сферах діяльності. За результатами дослідження, проведеного в роботі [1], цифрову трансформацію слід розглядати як процес, технологію, перехід, стратегію і навіть інтеграцію до нових сучасних методів і моделей. Проте все більше дослідників акцентує увагу не лише на інформаційно-комунікаційних змінах, а й на структурних трансформаціях взаємовідносин в суспільстві, трудових колективах, формуванні цифрових організаційних культур та поширенні плоских організаційних структур, як наслідок зростання ефективності комунікацій та їх можливостей і появи гнучких бізнес моделей в управлінні.

Перехід до цифрового суспільства супроводжується виникненням ризиків і небезпек спілкування та перебування у цифровому середовищі, як в межах виконання трудових обов'язків, так і в соціальних мережах, зокрема в процесі споживання цифрових послуг. Зростає щодня актуальність питання регулювання поведінки «мешканців» цифрового середовища, забезпечення безпечного цифрового «життя» в умовах нових трансформаційних змін.

Зростання цифрових змін у всіх сферах життя та діяльності населення обумовлює урахування впливу цифровізації не лише на прискорення та підвищення ефективності виробничих процесів та якості надання послуг, але і появи цифрової культури у новому цифровому світі. Цифровізація суспільства поширюється не лише на сферу освіти, громадської безпеки, охорони здоров'я, електронної демократії, державного управління, охорони навколишнього середовища, туризму, на яких було акцентовано увагу в Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України (2018), а й зміну інформаційної взаємодії людей з використанням інформаційних ресурсів і споживанням інформаційних продуктів та послуг, що потребує розвитку цифрової культури на мікро-, мезо-, макро- рівнях. Ці процеси вимагають визначення, дотримання і захисту цифрових прав населення та цифрових правил взаємодії.

Відповідно до результатів опитування «спеціального Євробарометру», 56% опитаних громадян ЄС занепокоєні щодо кібератак та кіберзлочинів, таких як крадіжка та зловживання особистими даними, шкідливе програмне забезпечення або фішинг. Більше половини з них висловили стурбованість щодо безпечного перебування дітей в Інтернеті, а майже половина громадян ЄС стурбовані використанням їх персональних даних різними організаціями та установами. Близько третини громадян ЄС переймаються через досягнення балансу між онлайн та офлайн життям, а майже кожен четвертий стурбований складністю опанування нових цифрових навичок. Кожен п'ятий опитаний висловив занепокоєння щодо впливу цифрових продуктів на навколишнє середовище [2]. Зокрема, в дослідженні від Microsoft «Civility, safety and interaction online: 2021» зазначено, що неввічливість в онлайн стала нормою сьогодення для покоління Z та міленіалів, а 41 % опитаних звернули увагу, що зустрічають неввічливість майже кожного разу, коли виходять в інтернет. Зростання ролі інтернет-спілкування під час поширення у світі пандемії Covid-19 супроводжувалося погіршенням норм спілкування, ввічливості, так вважають респонденти у 82 % країн, які брали участь в дослідженні [3].

Значною подією в Європі стало визначення Європейською комісією набору принципів цифрової трансформації, орієнтованої на людину. Запропонована Європейською комісією Європейська декларація про цифрові права та принципи має стати еталоном взаємодії в суспільстві та бізнесі з орієнтацією на європейські норми і цінності й дотримання таких принципів, як солідарність та інклюзивність, забезпечення свободи вибору в Інтернеті та підвищення онлайн-безпеки, сприяння стійкості цифрового

майбутнього тощо [4]. Декларація заснована на цифрових цілях, визначених у формі Path to the Digital Decade («Шлях до цифрового десятиліття»), який являє собою план з досягнення цифрової трансформації суспільства та економіки Європи до 2030 року) [5], і принципах Європейського стовпу соціальних прав. Задекларовані в Європейській декларації права і свободи, європейські цінності (закріплені в правовій базі ЄС) мають поважатися в режимі онлайн. В Європейській декларації зазначено: «...те, що є незаконним офлайн, також має бути незаконним в Інтернеті». Значна увага в ній приділяється подоланню цифрового розриву, розвитку цифрових компетентностей, забезпеченню доступу до публічних послуг, створенню безпечного середовища для дітей, урахуванню впливу цифрових технологій на навколишнє середовище та дотриманню законодавства про використання та захист персональних даних.

Європейський союз, США та ще 32 держави у квітні 2022 року запропонували та прийняли Декларацію про майбутнє Інтернету, серед країн підписантів є і Україна [6]. Декларація закликає до створення відкритої, безкоштовної, глобальної, сумісної, надійної та безпечної системи взаємодії в онлайн просторі та недопущення і боротьби з дезінформацією та іноземною зловмисною діяльністю, спрямованою на виникнення та зростання конфлікту між різними представниками в суспільстві, і забезпечення захисту прав і гідності людини та демократичних інститутів.

В умовах зростання впливу інформаційної війни, яку веде РФ проти України вже понад 8 років, зокрема маніпулювання інформацією, свідомістю населення та викривлення реальної ситуації, поширення фейкової інформації, яка посилює міжнаціональний конфлікт, веде до зростання агресії населення та неприйняття іншої інформації, крім пропагандистської, недостовірної, підвищується значущість визначення світових стандартів та правил існування онлайн-спільноти, визнання єдиних цінностей та норм взаємодії у цифровому світі.

Підписані Декларації не мають прямої сили дії, а носять рекомендаційний характер, закликаючи всі країни учасниці до втілення в життя визначених задекларованих принципів. Визнання на світовому рівні цифрових прав та норм і правил існування цифрового світу потребують їх імплементації в національне законодавство та чіткого визначення орієнтирів цифрової трансформації України відповідно до світових стандартів. Багато робіт українських дослідників присвячено порушенню цифрових прав українців як до введення воєнного стану, так і після. Тому вкрай актуальним в Україні є закріплення в національному законодавстві як базових цифрових прав, так і механізмів їх реалізації й захисту з урахуванням існуючих умов воєнного стану.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Воржаківа Ю. П., Хлебінська О. І. Сутність цифрової трансформації з різних позицій підприємців та науковців. Економіка та держава. № 9. 2021. С. 107-111. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.9.107
2. Eurobarometer: Europeans show support for digital principles. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_6462
3. Microsoft. Civility, safety and interaction online: 2021. URL: https://www.microsoft.com/en-us/online-safety/digital-civility?activetab=dc_i_reports:primaryr5
4. Commission puts forward declaration on digital rights and principles for everyone in the EU. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_22_452
5. State of the Union: Commission proposes a Path to the Digital Decade to deliver the EU's digital transformation by 2030. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_4630
6. Declaration for the Future of Internet. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/declaration-future-internet>

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Oleksandra Dmytriienko,

Institute of physics and technology of

National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»

IMPROVING THE EFFICIENCY OF SOLAR ENERGY CONVERTERS

Key words: solar energy, energy saving, solar concentrators.

Introduction. The increasing pace of technological progress requires significant energy resources. The sun is an inexhaustible source of energy, which is why a wide range of solar panels, concentrators and collectors have recently become widespread. The Solar Panels used today have very low efficiency, ranging from 12% (crystalline silicon) to 22% (binary crystalline/amorphous silicon structures) and have a lot of difficulties in recycling (Aculinin A. & Smicov V, 2008, p.30). The main goal of the concentrators and collectors is to transform the solar energy to heat energy. It means that the biggest part of solar energy is not used. Therefore, the problem of finding a way to save money on components and increase efficiency is **actual** today.

Objectives. *The goal of the project* is to create an experimental setup of the solar energy converters to the electrical energy with the highest efficiency.

The assignments of the research: to determine the optimal tingle angle of the solar concentrator for every month and compare it with the angle of elevation of the Sun on the solstice; create the effective construction solution of the elements of the setup.

Methods. The classification and the comparison of the solar energy converters were used. In the process of the research, I used the abstraction, analysis of the experimental data, approximation, method of the visualization of the data (plotting the graphics).

Results. Analysis of the scientific literature allowed us to determine that there are three main types of solar energy converters, which differ from each other by design features and by destination. There are solar collectors, solar panels and solar concentrators. The solar collectors and concentrators are used to transform solar energy to heat energy. The electrical energy is turned out by the solar panels, because they are self-contained, but the high cost, heavy disposal, low efficiency and dependent parameters of their productivity on the climatic conditions limit the scope of their use (Yang, D, 2018, p. 68), (Dubinin D., 2014, p.60).

I propose to improve the construction of the solar collector because of its high efficiency. The focusing of the sunlight allows us to get the temperature in the focus point roughly several hundred degrees Celsius. Therefore, it will be possible to connect effective devices to transform the solar energy to electrical energy. We may use the high effective steam water pump as a heat energy converter to mechanical energy.

The main components of the solar collector, which should be upgraded, are its setup's tingle angle to the horizon, form and the material of the reflective surface, hydraulic motor, steam water pump. The last one may be used to effectively transform heat energy into mechanical energy. It is possible to use the hydraulic motor to transform the mechanical energy of the translation movement of the liquid into energy of rotation movement of the shaft. The shaft may be connected to the generator for getting the electrical energy.

Solar radiation, which falls at the randomly oriented surface, consists of the direct radiation from the Sun, diffusion radiation from the sky and the reflected radiation from the surface of the Earth. The diffusion radiation from the sky consists of the radiation near the Sun and the background diffusion radiation that is evenly distributed throughout the celestial hemisphere (Aculinin A., 2006, p. 205).

Therefore, the direction of the parabolic reflector always must be above the position of the Sun. The calculations which based on the experimental data of the Institute of Applied Physics of the Academy of Sciences of Moldova (Aculinin A., 2006, p. 206-207), testify that parabolic cylindrical reflectors shouldn't direct strictly on the Sun, because there is also diffusion radiation. It leads to the magnification of the tingle angle of the concentrator in winter by 4 degrees, and in summer - up to 12 degrees. For the higher efficiency of the setup, one should choose a mirror surface such that which would eliminate the cost of the aberration and promote the formation of a light spot of the desired shape.

It is known that the parabolic mirror shape eliminates the aberrations inherent in the spherical shape. The parabolic cylinder focuses a parallel beam of rays into a line formed from the foci of the parabolas, which will allow the heat transfer medium to be positioned in a larger volume.

We should produce the parabolic cylindrical reflectors by pressing the secondary polyethylene which is covered with mirror foil with a surface reflection coefficient of 85% for environmental friendliness, reaching high temperatures of the coolant (300–400°C) and the low cost of the setup.

Conclusion. Thus, the article justified the necessity of upgrading the solar collector specifically to convert solar energy into electrical energy. The angles of inclination of the solar collector for summer and winter seasons were calculated, taking into account the corrections of diffuse radiation. The effective design solutions of elements of installation are developed: a parabolic-cylindrical concentrator, the hydraulic motor and the steam-water pump.

REFERENCES

1. Aculinin, A., Smicov, V. (2008) Evaluation of opportunities of solar energetics on the basis of accurate ground-based measurements of solar radiation. Problems of the regional energetics. 1(6), 29–36.
2. Aculinin, A. (2006) Total column ozone and solar UV-b erythral irradiance over Kishinev, Moldova. Global NEST Journal. 8(3), 204–209.
3. Yang, D., Kleissl, J., Gueymard, C. A., Pedro, H. T. C., & Coimbra, C. F. M. (2018). History and trends in solar irradiance and PV power forecasting: A preliminary assessment and review using text mining. Solar Energy, 168, 60–101. <https://doi.org/10.1016/j.solener.2017.11.023>.
4. Dubinin, D. V., & Geringer, V. (2014). Energeticheskaya effektivnost raboty solnechnykh batarei v realnykh rezhymakh ekspluatatsii. Izvestiya Tomskogo Politehnicheskogo Universiteta, 326, 58–62.

Біленко Є.О.,

Науковий керівник - с.в.к ІІІ Олійник О.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

ІГРИ В ГІПЕР-КАЗУАЛЬНОМУ ЖАНРІ

З моменту появи App Store 10 років тому ми спостерігали як мідкор, казуальні та хардкорні ігри захоплювали мобільну екосистему. Але в наші дні вже четверта категорія додатків домінує у чартах – гіпер-казуальні ігри.

Гіпер-казуальні ігри – це прості ігри з елементарною механікою, в яких відбувається миттєвий перехід до геймплею без будь-якого навчання.

На відміну від інших жанрів, у яких більш вузька аудиторія, гіперказуальні ігри створені для всіх. Якщо ви можете показати свою гру в рекламі, і люди відразу зрозуміють про що вона, - це гіпер-казуальна гра. Вона має імпонувати широкій аудиторії [1].

У міру того, як казуальні ігри впроваджують глибші, мідкорні функції, вони стають цікавішими, але також і складнішими. Це, у свою чергу, відкриває сегмент для домінування гіпер-казуальних ігор – ігор, в які легко та весело грати.

Хоча гіпер-казуальні ігри домінують у чартах, більшість із них, як і раніше, не можуть конкурувати з Clash of Clans за звання найприбутковішої гри - але в цьому немає необхідності. Якщо мідкор та казуальні ігри отримують основну частину своїх доходів від покупок у додатку, то гіперказуальні ігри в основному монетизуються за рахунок реклами. Така бізнес-модель підходить для них через велику кількість завантажень.

Розробникам гіпер-казуальних ігор не обов'язково покладатися на дохід від покупок у додатку, і у зв'язку з цим деякі навіть не беруть до уваги покупки при аналізі прибутку, який приносить користувач за весь час. Це інша бізнес-модель. Ви не зацікавлені у побудові стосунків з гравцем, внаслідок яких він відчуває необхідність витратити гроші. Це більш короткострокові відносини, коли ви хочете, щоб користувач швидше пройшов рівень і продовжив дивитися рекламу [2].

Гіпер-казуальні ігри через їхню просту економіку покладаються на рекламу як на основну форму монетизації, тому вибір правильних рекламних форматів та технологій монетизації надзвичайно важливий.

Окрім оцінки певних рекламних форматів, розробники повинні враховувати такі фактори, як тривалість ігрової сесії та кількість сесій на день при розробці своєї рекламної стратегії. Обидва ці елементи дають можливість доставити користувачам більше показів, що, своєю чергою, збільшує прибутковість.

Коли справа доходить до монетизації користувачів, багато в чому відео з винагородою (Rewarded Video) є найбільш ефективним форматом реклами. Крім збільшення доходу для розробників, додавання відео з винагородою також збільшує утримання та тривалість сеансу на відміну від повноекранного банеру (Interstitial).

Незважаючи на те, що додати відео з винагородою в гіпер-казуальні ігри може бути складно через відсутність складної економіки програми, варто подумати про творчі способи впровадження цього формату. Розробники, які хочуть розмістити більше відео з винагородою, можуть спробувати додати у свої ігри різні рівні або надати різні цінні нагороди, такі як коштовне каміння, додатковий час, додаткові життя і т.д., щоб збільшити залученість гравця.

Навіть якщо розробники оптимізували свою стратегію під відео з винагородою, не можна не помітити, що більше половини користувачів не взаємодіють із цим рекламним форматом. Це робить повноекранний банер та банерну рекламу найкращими друзями розробників гіпер-казуальних ігор.

Для повноекранного банеру слід враховувати два основних фактори. Перший - це кількість оголошень, що показуються за сеанс гри, а другий - його тип: статичний, відео або Playable. Також дуже важливо вирішити, чи буде оголошення опція «пропустити», і якщо так, то через скільки секунд вона з'явиться. Більш агресивний підхід (більша кількість показів за сеанс, включаючи Playable та відео, кнопка «пропустити», яка з'явиться лише через 5 секунд) призведе до більш високого доходу з одного користувача за день, але також може одночасно зменшити тривалість сеансу та відштовхнути користувачів – так що тут варто бути обережним.

Зрештою, все зводиться до пошуку золотой середини, при якій досягнуто балансу між користувацьким досвідом і монетизацією, для максимізації доходу. Найкращий спосіб знайти комбінацію, що забезпечує найвищий дохід – це А/В-тестування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Гіперказуальна гра: найприбутковіший жанр мобільних ігор? URL: <https://www.blog.udonis.co/mobile-marketing/hyper-casual-game> (дата звернення: 24.05.2022).
2. Як легкі гіпер-казуальні ігри стали суперважками мобільних ігор. URL: <https://www.appsflyer.com/blog/mobile-marketing/hyper-casual-games/> (дата звернення: 25.05.2022).

Семко Д.,
студент кафедри програмної інженерії
Харківського національного університету радіоелектроніки.
Науковий керівник – к.т.н., доцент Мазурова О.О.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ПОШУКУ ТА ПІДБОРУ КНИГ ЗА ДЛЯ СТВОРЕННЯ ВЛАСНОЇ ОНЛАЙН БІБЛІОТЕКИ

Читання книг є одним із найбільш розвиваючих та улюблених занять для людини. В галузі інформаційних технологій для такого популярного заняття вже створено багато систем типу онлайн бібліотек, що дозволяють знайти необхідну книгу у тому форматі, в якому користувачу захочеться. Проте, майже кожна з таких систем є досить одноманітною та не забезпечує достатньої інтерактивності з користувачем. Адже такі пошукові системи, як і самі книги, повинні надихати користувача вже самим процесом пошуку та підбору, щоб він хотів повертатися знову і знову за новими рекомендаціями, бо буде впевненим, що точно знайде необхідну йому книгу. Отже, однією з основних задачею при створенні таких систем є використання досить ефективних алгоритмів пошуку та підбору книг.

Метою даної роботи є розробка ефективного алгоритму пошуку та підбору книг [1], а також створення на його основі відповідної програмної системи, що дозволить підбирати книги задля створення власної онлайн бібліотеки.

Для зберігання необхідної в системі інформації розроблена реляційна база даних, що містить інформацію про користувачів системи, книги, жанри, підписки користувача, колекції книг та багато іншого.

Запропонований метод підбору книг використовує інформацію з бази даних системи та пропонує декілька критеріїв для пошуку одночасно (ім'я автора, жанр, рік видання, видавництво, тощо), що підвищує ефективність та вірогідність знайти ту саму книгу, яка буде задовольняти потреби користувача. При цьому використовується метод формування пошукової комбінації слів та лінійний метод генерації схем [2], за якими буде відбуватися пошук. Останній має алгоритмічну складність $O(n^2)$, тобто кількість сформованих схем лінійно залежить від кількості використаних критеріїв пошуку [1]. Для пропозиції користувачеві саме «успішних» генерованих пошукових комбінацій використовується пріоритетність критеріїв пошуку, що враховує важливість тієї чи іншої властивості шуканої книги для користувача, а також інформацію про попередні його успішні пошуки.

Отже, розроблена програмна система, яка дозволяє:

- реєструватися та авторизуватися як читач, або адміністратор;
- переглядати інформацію про наявні книги, їх формати;
- створювати власні колекції книг;
- оформлювати щомісячну підписку;
- здійснювати покупку книг у різних форматах;
- шукати необхідну книгу, використовуючи нові пошукові комбінації або попередні успішні комбінації;

Для реалізації системи використовувалась клієнт-серверна архітектура на основі технологій ASP.NET Core мови програмування C# та Angular мови програмування TypeScript. В якості джерела даних була обрана реляційна СКБД MS SQL Server. Використані середовища розробки Visual Studio 2019 та Visual Studio Code.

Таким чином, розроблена програмна система для автоматизації процесу пошуку та підбору книги забезпечує досить зручний та ефективний пошук книг задля створення власної онлайн бібліотеки користувачем.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Search Methodologies / Edmund K. Burke, Graham Kendall – Springer New York, 2014 – 716 с.
2. Theory and Algorithms for Linear Optimization: An Interior Point Approachs / C. Roos, T. Terlaky, J.-Ph. Vial – Wiley, 1997 – 508 с.

Сердюк Н.М.,

*к.т.н., доцент кафедри комп'ютерних інтелектуальних технологій та систем
Харківського національного університету радіоелектроніки*

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ JENKINS PIPELINE ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ПОСТАЧАННЯ

Безперервна інтеграція та безперервне постачання (CI/CD) – це процес розробки та постачання програмного забезпечення з короткими, частими циклами за допомогою конвеєрів автоматизації. Хоча цей процес не новий і довгі десятиліття був широко поширений у традиційній програмній інженерії, зараз він стає більш затребуваним для фахівців з інжинірингу, обробки та аналізу даних. Щоб продукти даних мали цінність, необхідно забезпечити їхню регулярну доставку. Крім того, споживачі повинні бути впевнені в коректності результатів цих продуктів. Автоматизуючи складання, тестування та розгортання коду, групи розробників можуть підвищити частоту та надійність випусків у порівнянні з процесами з більшою часткою ручних операцій, які все ще більш поширені серед багатьох команд фахівців з інжинірингу, обробки та аналізу даних [1].

Безперервна інтеграція починається з того, що з певною частотою фіксується код у галузі репозиторію вихідного коду. Після цього кожна фіксація поєднується з фіксаціями з інших розробників, що дозволяє забезпечити відсутність конфліктів.

Існує безліч інструментів CI/CD, які можна використовувати для керування та виконання конвеєра. Конвеєр безперервної доставки (CD) – це автоматизований вираз процесу доставки програмного забезпечення від контролю версій до користувачів та клієнтів. Кожна зміна у програмному забезпеченні (зафіксована у системі керування версіями) проходить складний процес на шляху до випуску. Цей процес включає в себе надійне та відтворюване створення програмного забезпечення, а також просування створеного програмного забезпечення (що набувається «складанням») через кілька етапів тестування та розгортання.

Jenkins Pipeline – це набір плагінів, які підтримують реалізацію та інтеграцію конвеєрів безперервної доставки в Jenkins. Pipeline надає набір інструментів для моделювання конвеєрів доставки від простих до складних «у вигляді коду» за допомогою синтаксису предметно-орієнтованої мови.(DSL) Pipeline (рис. 1) [2].

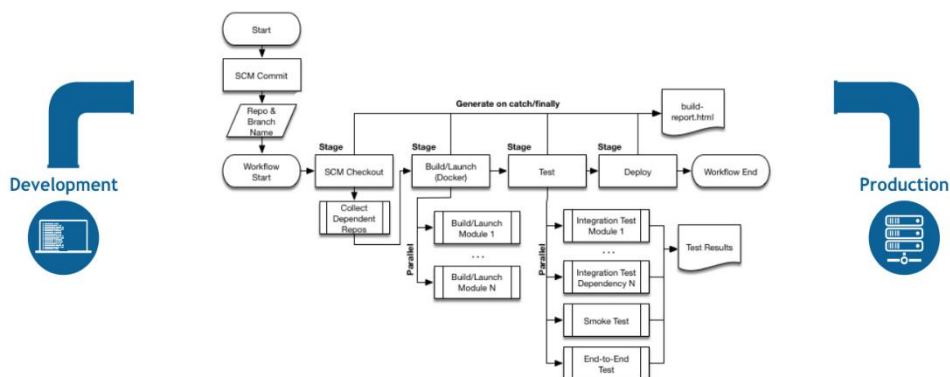

Рисунок 1 - Блок-схема прикладу сценарію CD

Визначення конвеєра Jenkins записується в текстовий файл (званий Jenkinsfile), який, у свою чергу, може бути зафіксований у репозиторії системи управління версіями проекту.

Створення Jenkinsfile та передача його в систему керування версіями забезпечує низку безпосередніх переваг:

- Автоматично створює процес складання Pipeline для всіх гілок та запитів на витягування.
- Перевірка/ітерація коду в конвеєрі (разом з вихідним кодом, що залишився).
- Журнал аудиту конвеєра.

Єдине джерело достовірної інформації для конвеєра, який можуть переглядати та редагувати кілька учасників проекту.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Використання хмарних технологій для моделювання структури та конфігурації ресурсів /Береза С.Д., Сердюк Н.М. // II Міжнародна науково-практична конференція «Авіація, промисловість, суспільство», 12 травня 2021 року на базі Харківського національного університету внутрішніх справ URL: <http://klk.univd.edu.ua/uk/dir/434/materialy>

2. Jenkins [Електронний ресурс] URL: <https://www.jenkins.io/>

Сердюк С.С.,
студентка факультету інфокомунікацій
Харківського національного університету радіоелектроніки

ПОПУЛЯРНІ РІШЕННЯ НАЛАШТУВАННЯ CI/CD

1. Для автоматизації процесу створення ресурсів на ринку IT-рішень з'являються та оновлюються готові прикладні інструменти. Перехід на сучасні процеси CI/CD дає безліч переваг для складання, розгортання, тестування та моніторингу додатків [1].

Безперервна інтеграція (CI) – це практика, яка використовується командами розробників для автоматизації злиття та тестування коду. Впровадження CI допомагає виявляти помилки на ранніх етапах циклу розробки, що знижує витрати на їхнє виправлення. Автоматичні тести виконуються як частина процесу безперервної інтеграції задля забезпечення якості. Артефакти створюються із систем CI і передаються у процеси випуску для частого розгортання.

Безперервна доставка (CD) - це процес, за допомогою якого код створюється, тестується та розгортається в одному або кількох тестових та виробничих середовищах. Розгортання та тестування у кількох середовищах підвищує якість. Системи CI створюють артефакти, що розгортаються, включаючи інфраструктуру і додатки. Автоматизовані процеси випуску використовують ці артефакти для випуску нових версій та виправлень для існуючих систем. Системи моніторингу та оповіщення працюють постійно, щоб забезпечити прозорість всього процесу CD.

Для CI/CD є багато готових рішень, Azure Pipelines - CI/CD рішення від компанії Microsoft, яке є частиною SaaS продукту Azure DevOps. Служба збирання в Azure DevOps Server допомагає налаштувати CI для програм та керувати ними [2].

Azure Pipelines автоматично створює та тестує проекти коду, щоб зробити їх доступними для інших. Він працює практично з будь-якою мовою чи типом проекту. Azure Pipelines поєднує в собі безперервну інтеграцію (CI) та безперервну доставку (CD) для тестування та створення коду та доставки його в будь-яку мету.

З Azure Pipelines можна використовувати безліч мов, включаючи Python, Java, JavaScript, PHP, Ruby, C#, C++ та Go. Можна використовувати Azure Pipelines з більшістю типів програм, таких як Java, JavaScript, Node.js, Python, .NET, C++, Go, PHP і Xcode. Впровадження конвеєрів CI та CD допомагає забезпечити узгоджений та якісний код, легко доступний для користувачів. Крім того, Azure Pipelines надає швидкий, простий та безпечний спосіб автоматизації створення ваших проектів та надання їх користувачам. Використовуємо Azure Pipelines, тому що він підтримує такі сценарії:

- Працює з будь-якою мовою або платформою
- Одночасне розгортання на різні типи цілей
- Інтегрується з розгортаннями Azure
- Складання на комп'ютерах з Windows, Linux або Mac
- Інтегрується з GitHub
- Працює з проектами з відкритим кодом.

Jenkins - це найпопулярніше рішення для налаштування CI/CD. Основна причина популярності Jenkins - відкритий вихідний код (написаний на Java) і його можливості для розширення [3]. Дане програмне забезпечення використовується такими компаніями, як Facebook, Netflix, Udemy, Lyft, Twitch, LinkedIn. Jenkins використовує Master-Slave архітектуру і підтримує розподілене налаштування. Є хорошим рішенням для великих проектів, оскільки написаний на Java. Jenkins є крос-платформним рішенням та доступний на таких платформах як Windows, macOS, Ubuntu та інші Unix-системи. Після створення Jenkins треба підключитися до нього через SSH чи RDP (в залежності від операційної системи) та поставити програмне забезпечення, яке необхідне, щоб створювати білди для проекту. Для вирішення більшості задач для Jenkins вже написані плагіни, в тому числі для інтеграції з Azure App Service. Налаштування Jenkins зводиться до того, що треба знайти правильний набір плагінів і правильно налаштувати кожен із них. Використовуємо Jenkins, тому що це:

- Відкритий вихідний код

- Безкоштовний
- Велика кількість плагінів
- Крос-платформенність
- Популярність (велике ком'юніті, багато інформації).

ЛІТЕРАТУРА:

1. Автоматизація процесу створення ресурсів за допомогою хмарних технологій / Сердюк С.С. // Актуальні питання та перспективи проведення наукових досліджень: II Міжнародна студентська наукова конференції (Т. 2), м. Кременчук, 8 жовтня, 2021 р., С. 15
2. Центр архитектуры Azure [Електронний ресурс] URL: <https://docs.microsoft.com/ru-ru/azure/architecture/>
3. Jenkins [Електронний ресурс] URL: <https://www.jenkins.io/>

ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ

Герасимець І.І.,

кафедра фармакології з клінічною фармакологією,

Медвідь І.І.,

кафедра мікробіології, вірусології та імунології.

*Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України*

ВИВЧЕННЯ ПРОТИЗАПАЛЬНОЇ ТА ОНКОПРОТЕКТОРНОЇ АКТИВНОСТІ СУХОГО ЕКСТРАКТУ З ХОСТИ ЛАНЦЕТОЛИСТОЇ НА МОДЕЛІ ХІМІЧНО ІНДУКОВАНОГО КАНЦЕРОГЕНЕЗУ

Актуальність. Зважаючи на актуальність пошуку нових ефективних лікарських засобів, які б попереджували виникнення та коригувати порушення у роботі неспецифічних гуморальних факторів природного імунітету, маючи низький рівень токсичності, алергенності та велику широту терапевтичної дії увага вчених привернута до препаратів, які мають природне походження. Саме тому об'єктом наших досліджень стала хоста ланцетоліста (*Hosta lancifolia* Engl.), яка містить полісахариди, карбонові кислоти, сполуки стероїдної та фенольної природи, леткі сполуки, сесквітерпенові лактони, сапоніни, флавоноїди, каротиноїди, що дозволяє передбачити її протизапальні, антиоксидантні, мембраностабілізуючі властивості та можливість використання в якості онкопротектора.

Мета роботи – дослідити протизапальні властивості сухого екстракту з листя хости ланцетолістої в експерименті на щурах із хімічно індукованим онкопроцесом.

Матеріали та методи. Експериментальна робота проведена на 120 білих щурах-самцях. Хронічну онкогенну інтоксикацію моделювали шляхом введення 1,2-диметилгідразин гідрохлориду протягом 30 тижнів (1 раз на тиждень). З метою корекції виявлених порушень вводили сухий екстракт з листя хости ланцетолістої, інтрагастрально щоденно в дозі 100 мг/кг маси тіла тварини протягом усього експерименту. Щомісяця для досліджень брали сироватку крові щурів. Рівень цитокінів, зокрема, ІЛ-4, ІЛ-6 та ФНП визначали імуноферментним методом. Вміст С-реактивного протеїну (СРП) визначали імунотурбідиметричним методом.

Основні результати. Протягом 7-ми місяців дослідження хімічно індукованого канцерогенезу спостерігали вірогідне ($p < 0,001$) підвищення рівня СРП, ФНП- α та ІЛ-6 на тлі зниження рівня протизапального ІЛ-4 у сироватці крові тварин, яким вводили 1,2-ДМГ, що вказує на розвиток системного запального процесу.

Застосування СЕЛХЛ викликало нормалізацію цитокинового профілю у сироватці крові уражених тварин, що проявилось зниженням вмісту прозапальних цитокинів ІЛ-6, ФНП- α та підвищенням вмісту протизапального цитокину ІЛ-4. Позитивно вплинув досліджуваний екстракт і на рівень СРП у сироватці крові щурів з модельованою онкопатологією. Вже через 3 місяці щоденного введення СЕЛХЛ спостерігалось вірогідне зниження даного показника.

Висновки. Дані, отримані експериментально свідчать про протизапальну та онкопротекторну дію екстракту з листя хости ланцетолистої. Проведене дослідження вказує на вагомість цитокинової ланки регуляції запальних процесів у патогенезі хронічного онкопроцесу та важливість визначення рівня цитокинів про- та протизапального спрямування, а також рівня СРП у сироватці крові тварин як критеріїв клінічного перебігу захворювання та ефективності лікування онкопатології.

Експериментальна робота створює перспективи подальшого вивчення сухого екстракту з листя хости для створення на його основі препарату з протизапальною, онкопротекторною дією, ефективного у профілактиці чи комплексній терапії онкозахворювань.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ

Вознюк К.Г.,

*викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*

ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНІКИ КИДКІВ ТА ЗАХИСНИХ ДІЙ У ПАРТЕРІ

Актуальність даної теми полягає у тому, що у кожній країні існує своя унікальна система підготовки фахівців для підрозділів поліції, формування якої відбувалось історично під впливом багатьох чинників. Ряди поліції розвинених країн поповнюють лише висококваліфіковані, фізично, теоретично та морально підготовлені спеціалісти, що пройшли відповідне навчання або курси на випробування, але протягом усього шляху проходження служби слід вдосконалювати техніку самооборони та захисних дій у партері, адже це є запорукою самозахисту та захисту цивільного населення.

Мета даної роботи. Дослідити аспекти впровадження техніки кидків та захисних дій у партері.

Сутність дослідження. Вивчення та вдосконалення навичок виконання кидків передбачає використання комплексу засобів і методів фізичної підготовки. До засобів фізичної підготовки належать: фізичні вправи, природні сили довкілля та гігієнічні фактори. Специфічними засобами фізичної підготовки є ті, що ґрунтуються на доцільно спрямованій руховій активності – фізичні вправи.

Фізичні вправи, що застосовують в процесі зі спеціальної фізичної підготовки загалом та під час опанування кидків ділять на три основні групи:

1. Основні вправи – вправи, що зображають усі елементи рухової діяльності, у якій спеціалізується людина.
2. Спеціальні вправи – спрямовані на вивчення техніки й тактики вибраної дисципліни, а також розвиток фізичних якостей та формування вольових рис стосовно специфічних умов основної вправи.
3. Загальнорозвивальні вправи – це засіб гармонійного розвитку фізичних якостей, активного відпочинку, підтримання загальної працездатності.

Тобто виконання фізичних вправ створює навантаження на функціональні системи людини.

У системі засобів спеціальної фізичної підготовки вагомого значення набуває використання корисного впливу на фізичний розвиток, здоров'я та працездатність людини природних факторів зовнішнього середовища, серед яких: сонячна радіація, повітряне та водне середовище. Існує два шляхи введення цих факторів у процес спеціальної фізичної підготовки: 1) організація занять фізичними вправами безпосередньо в умовах природного середовища (на відкритому повітрі, на місцевості, у природних водоймищах тощо); 2) організація спеціальних процедур, які загартовують, оздоровлюють і сприяють відновленню організму (сонячно-повітряні ванни, водні процедури тощо) [1, с. 25].

Гігієнічні фактори – засоби, які прямо чи опосередковано сприяють реалізації завдань спеціальної фізичної підготовки. Одні з них стосуються загальної оптимізації умов життя з оздоровчих. Інші прямо пов'язані із забезпеченням оптимальних умов для занять фізичними вправами (дотримання спеціальних норм і вимог, що ставляться до режиму занять і умов відновлення, до стану місць занять, обладнання, інвентарю, одягу для занять тощо). Вони орієнтовані передусім на охорону здоров'я.

Під час опанування технікою виконання кидків, здебільшого застосовують практичні методи навчання, які умовно поділяють на дві основні групи: 1) методи, спрямовані переважно на засвоєння техніки рухових дій, тобто на формування рухових умінь і навичок; 2) методи, спрямовані переважно на розвиток фізичних якостей. Ці методи тісно взаємопов'язані, застосовуються у нерозривній єдності й забезпечують ефективне вирішення завдань спеціальної фізичної підготовки. Основними методами опанування технікою кидків, є вивчення дії в цілому та частинами.

Вивчення дії в цілому. Елементом рухової діяльності людини є цілісна дія, яка являє собою вирішення рухового завдання певною системою рухів. За кінцевою метою ця дія може бути порівняно простою або складною, яка складається з низки проміжних часткових операцій, які підкорені загальній меті, кожна з яких набуває свого значення тільки в системі всієї цілісної дії. Перевага методу цілісного вивчення дії полягає в тому, що зв'язки між окремим фазами руху не порушуються [2, с. 10].

Також широко використовуються навчальні відео для більш повного і точного сприйняття руху. У навчальному бою використовується добре освоєна техніка та прийоми. Покращується кидок після перекидання, падіння, звільнення від захвату, запобігання ударів руками, ногами, тощо. Потім для суперників різної ваги, зросту, кваліфікації та рівня підготовленості в різних тактичних ситуаціях закріплюється та вдосконалюється кидок за допомогою багаторазових повторень. Тому здобувачі мають можливість ясніше відчувати свої слабкості та набутти впевненості. [3, с. 54].

Що стосується захисних дій у партері почнемо з того, що партер – площина взаємодії супротивників у різних видах поєдинків, що характеризуються рухами лежачи, сидючи або стоячи на колінах. У партері в тренуванні з поліцейськими проводяться різноманітні згини та захоплення, зчеплення, прийоми, які працюють на суглоби, м'язи та больові точки суперника, а також удусення [4, с. 78].

Боротьба в партері є основним напрямком, де застосовуються різні види боротьби. Основні правила маневру та дій залежать від конкретного бойового мистецтва. Правила спортивних змагань можуть відрізнятися в межах одного єдиноборства. Техніка боротьби викладається так: спочатку викладач називає нову техніку, потім показує, як вона працює в цілому, і пояснює елементи техніки. Викладання прийомів проводиться в такому порядку: захват, тактичні вправи, напрямок руху, основні положення тулуба, рук, ніг і кінцеві положення борця. Для того, щоб краще опанувати техніку, необхідно негайно заявити про захист та подальше здійснення затримання правопорушника. Викладач ділить хлопців на групи по двох і дає завдання виконати прийом, вони не заважають один одному і виконують прийом по черзі. Згодом техніку виконання прийому вдосконалюють в тренувальному поєдинку тривалістю 2-4 хвилини, в якому обидва учасники отримали конкретні завдання на виконання певних прийомів, захисту, контрзаходів і комбінацій. Поєдинок має проходити без сильного напруження, з основною метою засвоїти правильне, технічне виконання прийомів. Під час поєдинків викладачі уважно стежать за борцями і дає інструкції щодо використання активних дій у конкретних ситуаціях. Хлопці повинні дотримуватися правил безпеки, бути коректними та поважними до суперників, сумлінно ставитись до тренувань. Готуючись до наступного тренування або навчального заняття, викладач повинен враховувати рівень засвоєння матеріалу попереднього уроку. Це допоможе йому правильно розподілити свій час на навчання та вдосконалення бойових навичок і тактики. На одному занятті не можна вивчити багато нових вправ і прийомів – це призводить до поганого засвоєння програми заняття. Необхідно переконатися, що всі повністю усвідомлюють виконувані прийоми і повторюють їх на кожному занятті з новими комбінаціями та іншими тактичними умовами, [5, с. 98].

Висновок. Отже, вдосконалення техніки прийомів кидків та захисних дій у партері є досить важливим під час проходження служби, і слід періодично займатись тренуваннями спрямованими на удосконалення цих вмінь та навичок, для повноцінного та досконалого виконання поставлених задач.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ануфрієв М. І., Бутов С. Є., Гіда О. Ф., Решко С. М. Основи спеціальної фізичної підготовки працівників органів внутрішніх справ : навч. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2003. 336 с.
2. Бондаренко В. В. Вдосконалення методики навчання прийомам затримання супротивника, озброєного холодною зброєю / В. В. Бондаренко // Проблеми та тенденції розвитку рукопашної підготовки військовослужбовців. – К. : НУОУ, 2011. – С. 106 – 111.
3. Бондаренко В. Особливості програм первинної професійної підготовки працівників Національної поліції України. Молодіжний науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2017. Вип. 25. С. 43–49. (Серія «Фізичне виховання і спорт»).
4. Мартишко А. Ю., Рябуха О. С. Особливості навчання тактики самозахисту та особистої безпеки працівників Національної поліції України. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29–30 листопада 2017 р.) / Національний університет оборони України ім. І. Черняховського; за заг. ред. В. І. Свистун, О. В. Петрачкова. Київ: НУОУ, 2017. С. 191–193.
5. Малєєв В. В., Курченко К. О. Забезпечення заходів безпеки на заняттях фізичної підготовки. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 29–30 листопада 2017 р.) / Національний університет оборони України ім. І. Черняховського; за заг. ред. В. І. Свистун, О. В. Петрачкова. Київ : НУОУ, 2017. С. 189–191.

Анастасія ЄРМАКОВА,
здобувач вищої освіти I курсу
Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для органів національної поліції.
Науковий керівник: **Олександр ЖУРАВЕЛЬ**
старший викладач кафедри СФП.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ДИНАМІКА ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ БОРЦІВ 8-10 РОКІВ ПІД ВПЛИВОМ ДИСТАНЦІЙНИХ ТРЕНУВАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Мета дослідження – розробити програму фізичної підготовки борців 8-10 років в умовах карантину і дослідити її ефективність.

Матеріали та методи дослідження. Учасники дослідження. В дослідженні взяли участь 13 юних борців вільного стилю Пісочинського ФОК «Мобіль» (вік 8-10 років). Стаж занять досліджуваних вільною боротьбою складав 0,5 – 1,5 року. Організація дослідження. Жорсткі обмежувальні заходи з приводу пандемії коронавірусу тривали близько трьох місяців (березень, квітень, травень) на цей період було розроблено комплекс вправ спрямованих на удосконалення рухових здібностей, переважно силових здібностей та гнучкості. Головним завданням було організувати регулярні тренувальні заняття під керівництвом тренера. Дистанційні заняття проводились тричі на тиждень, тривалість занять була близько однієї години. За рекомендаціями фахових дослідників у області спортивної боротьби нами була розроблена програма тренування на період карантину. Через те, що точного терміну тривалості карантину ніхто не знав, ми розрахували нашу програму на 12 тижнів. Експериментальна програма складалася з дистанційних занять, які планувалося проводити тричі на тиждень, були підготовлені відеоуроки для самостійного виконання домашніх завдань, в дні, коли тренувальних занять не було,

змонтовані мотиваційні відеоролики. Крім того, батькам було рекомендовано придбати гімнастичні поперечини, які кріпляться у дверній проймі (якщо не було спортивних кутків), гумові амортизатори та гумові петлі.

Результати дослідження та їх обговорення. Протягом умовної години борці ввімкнули комп'ютери (ноутбуки, смартфони) та розпочали тренування під керівництвом тренера. Усі навчальні завдання виконувались інтервальним методом. Велику допомогу в організації та проведенні занять надали батьки юних борців. На уроках також використано корисні матеріали. Якби не гантелі, які використовуються в пляшках з водою, було б згинання та розгинання рук тощо, наголос на лежанні на купах книг.

Крім того, борцям були надіслані мотиваційні та тренувальні відео, де показано техніку виконання різноманітних вправ. Це було необхідно для того, щоб заохотити молодь виконувати домашнє завдання та краще виконувати домашнє завдання, що спортсменам доводилося робити в ті дні, коли не було дистанційної освіти. На тренуваннях під час карантину ми використовували: вправи на подолання власної маси тіла, вправи з обтяженнями (гантелі, гумові амортизатори, імпровізовані нестандартні гіри тощо). [1, 10-13]

Борцям рекомендувалось дотримуватися чіпкого режиму дня, скласти розклад, дотримуватися здорового харчування. Обов'язково включати в раціон харчування продукти, які допомагають зміцнити імунітет: кольорові овочі та фрукти, натуральний мед, жирну рибу, імбир, горіхи, кисломолочні продукти, часник. Юним спортсменам було рекомендовано завести спортивний щоденник, а також зробити собі розклад дня самостійних занять, за допомогою батьків і рекомендацій тренера, суворо дотримуватися розкладу й індивідуального режиму.[1, 12-14]

Починали з розминки, стрибки замість бігу, потім борці робили загальну розминку, виконуючи основну частину після уроку. Дистанційне навчання проходило у понеділок, середу та п'ятницю. Завданням на перші чотири тижні було створення міцної бази для подальшого розвитку цих здібностей і розвитку гнучкості. Також велика увага приділялася техніці виконання вправ у перші тижні. У перший день тижневого мікроциклу були заплановані вправи на розвиток грудних м'язів, верхнього плечового пояса та рук у розвивальному режимі. У цьому ж режимі виконувались вправи, спрямовані на розвиток м'язів живота.

Для цього борці виконували наступні вправи: 1. Підтягування на поперечині: 5 підходів по 6-10 повторів. Якщо важко було виконувати вправу, використовувати гумові петлі. 2. Згинання й розгинання рук в упорі лежачи: 5 підходів не менше 20 рухів. Тим, кому було важко виконати задану кількість рухів, дозволялось закінчувати вправу з опорою на коліна. Вищезазначені вправи виконувались по черзі, з відпочинком 2- хвилинним між їх виконанням. Таким чином між виконанням вправ на одну групу м'язів тривалість відпочинку була близько 4,5 хвилин. 3. Прямі скручування тулуба, з вихідного положення лежачи на спині, ноги зігнуті в упорі, руки перед собою: 3 підходи по 10-20 разів. Кому важко було виконати задане дозування, можна було допомагати підтягуючись руками за стегна. В другий день тижневого мікроциклу фізичні навантаження були спрямовані на розвиток м'язів ніг і тазової області. Планувалось виконання вправ: 1. Присідання на двох ногах: 2 підходи по 10-12 разів (розминка). 2. Присідання на одній нозі, друга зігнута назад в упорі на стільці: 4 підходи по 6-10 разів. Кому важко виконувати дану вправу, робили присідання на двох ногах в статодинамічному режимі, повільно, з дозуванням 15-20 разів у підході. 3. Піднімання на носки (вправа на м'язи гомілки): 4 підходи по 20 разів, якщо легко виконувати рекомендувалось взяти гантелі, або інше обтяження. 4. Піднімання ніг, з вихідного положення лежачи на спині: 3 підходи по 10-20 разів [3, 40- 43.]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ермаков, С. С., Тропин, Ю. Н. & Бойченко, Н. В. (2016). Специальная физическая подготовка квалифицированных борцов. Сдиноборства, 2 (5), 20-22.
2. Бойченко Н. В., & Гринь Л. В. (2011). Техніко-тактичні показники змагальної діяльності єдиноборців. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту, 1, 10-13.
3. Бойченко, Н. В. (2017). Спортивный отбор на начальном этапе подготовки в борьбе. Єдиноборства, 1, 12-14.
4. Воложанин, С. Е., & Дагбаев, Б. В. (2011). Совершенствование специальной физической подготовленности борцов вольного стиля на базе акцентированной силовой тренировки. Вестник Бурятского государственного университета, 13, 43-46.
5. Камаев, О. И., Тропин, Ю. Н., & Костюков, Я. Э. (2017). Специальная выносливость как неотъемлемая часть подготовки борцов. Єдиноборства, 3, 40-43.

Валерія МІРОШНІЧЕНКО,
здобувач вищої освіти І курсу
Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для органів національної поліції.
Науковий керівник: **Олександр ЖУРАВЕЛЬ,**
старший викладач кафедри спеціальної-фізичної підготовки.
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

АНАЛІЗ ТЕОРЕТИЧНИХ ПОЛОЖЕНЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ ІЗРАЇЛЮ ТА УКРАЇНИ

Кожен вид діяльності, кожна професія мають свою специфіку, свої особливості і, відповідно, особливі вимоги до фахівців. До виконання завдань обраної професії людина повинна бути готовою як фізично, так і психологічно. Так, насичена інтелектуальна діяльність курсантів-майбутніх поліцейських у процесі навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання відрізняється значним мозковим напруженням, що призводить до швидкого стомлення.

Отже, навчальна діяльність курсантів відбувається під впливом низки чинників, які негативно впливають на успішність навчання та ефективність виконання обов'язків майбутньої професійної діяльності.

Особливе місце у професійній підготовці курсантів та слухачів жіночої статі освітніх організацій системи МВС Ізраїлю, що відводиться фізичній підготовці. Незважаючи на зростаючу роль жінок у комплектуванні особового складу підрозділів органів внутрішніх справ, наукові дослідження, спрямовані на вивчення біологічних, фізіологічних та психологічних особливостей практично відсутні [3].

В усіх документах, що регламентують, з фізичної підготовки в органах внутрішніх справ Ізраїлю існує лише гендерний і віковий поділ у частині задачі нормативів фізичної підготовки, в той же час у них не містяться методики з організації та проведення занять для дівчат працівників [3].

Через низький рівень у жінок, такої якості як сила, в основі виконання ними бойових прийомів боротьби повинні лежати точність нанесення розслаблюючих ударів, швидкість виконання прийомів, високий рівень розвитку практичних навичок. Якщо чоловік на практичних заняттях вивчив не всі аспекти прийому, то в умовах практичної його реалізації використання силового компонента, дозволять їм його виконати, що у більшості випадків не представляється можливим дівчатам.

Отже, організуючи заняття з фізичної підготовки з курсантами та слухачами освітніх організацій системи МВС Ізраїлю жіночої статі слід враховувати особливості їх організму.

На практичних заняттях з фізичної підготовки з дівчатами курсантами слід приділяти більше уваги техніці нанесення ударів по больовим сегментам тіла, а також анатомічним особливостям проведення больових прийомів. Під час проведення занять, завданням яких є розвиток фізичних якостей, збільшити кількість часу, що витрачається на виховання витривалості за рахунок зниження кількості вправ розвивають силу та швидкість [2].

Діяльність працівників правоохоронних органів носить дуже напружений та екстремальний характер. Від співробітника поліції потрібно вміння діяти в надзвичайних умовах, умовах високих фізичних та психологічних навантажень.

У зв'язку з цим виникає потреба вдосконалення процесу фізичної підготовки під час підготовки курсантів та слухачів освітніх організацій МВС України до майбутньої оперативно-службової діяльності з урахуванням поєднання загальної фізичної підготовки та професійно-прикладної фізичної підготовки [1].

Наявність арсеналу навичок професійно-прикладної фізичної підготовки забезпечує ефективність виконання завдань, що стоять перед поліцейськими.

Професійно-прикладна фізична підготовка є одним з основних напрямів, що формують прикладні знання, фізичні та спеціальні якості, вміння та навички, що сприяють досягненню об'єктивної готовності співробітника органів внутрішніх справ до успішної професійної діяльності під час навчання захист від

ударів, доцільно навчати дівчат захисту доглядами та ухилами, мінімізувавши при цьому захисні дії, виконувани підставками та збивами [1].

Під час навчання кидкам слід приділяти увагу підніжкам та зачепів. Установки педагогічного працівника на виконання того чи іншого практичного завдання дівчат повинні супроводжуватись обґрунтуванням необхідності їх застосування у критичних ситуаціях.

Отже, технічній стороні навчання прийомів для дівчат необхідно приділяти більше часу, ніж чоловікам.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Магльований, А. В., and В. В. Бондаренко. "Фізична підготовка у вищих навчальних закладах МВС України як основа здоров'я курсантів." Науковий часопис [Національного педагогічного університету імені МП Драгоманова]. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) 4 (2015): 47-50.

2. Бондарчук, В. В., Е. А. Срьоменко, and В. В. Чмелюк. "Бойовий хортинг як засіб формування професійно-прикладних якостей курсантів і працівників силових структур." (2020).

3. Макаруч, К. В. "ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГЕНДЕРНОГО БАЛАНСУ У ВІЙСЬКУ УКРАЇНИ ТА ІЗРАЇЛЮ." СЕКЦІЯ І. ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА: 18.

Валерія МІРОШНІЧЕНКО,

здобувач вищої освіти 1 курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців для органів національної поліції.

Науковий керівник: Олександр ЖУРАВЕЛЬ,

старший викладач кафедри спеціальної-фізичної підготовки.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

РОЗВИТОК БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ У КУРСАНТІВ

Фізкультурно-спортивна діяльність у соціальному аспекті представляється як історично визначений тип соціальної практики фізкультурного виховання, що виявляється в її самих різних видів, таких як оздоровча, освітня, спортивна та ін. курсанти вузів МВС займаються різними видами східних єдиноборств.

Така форма занять є для курсантів привабливою можливістю всебічного вдосконалення та гармонійного розвитку засобами традиційних бойових мистецтв. Важливе значення має виховання у курсантів ВНЗ МВС психологічної стійкості, здатності протистояти правопорушникам, успішно діяти під час захоплення озброєних злочинців, виявляючи при цьому спокій, сміливість, рішучість та мужність [1]. На мій погляд, внесення до навчального процесу елементів напруженості, раптовості та небезпеки, властивих реальній бойовій обстановці, дозволяє тактико-технічно вдосконалювати бойові прийоми боротьби.

1. Навчання захисних дій; Цей етап одна із найважливіших у освоєнні прийомів боротьби. Це обумовлено тим, що співробітник НП, який не вміє грамотно оборонятися, не зможе засвоїти та наступні етапи навчання бойовим прийомом та у поєдинку з правопорушником ризикує отримати серйозну шкоду здоров'ю або навіть смертельні поранення внаслідок отримання ударів руками, ногами, ножем чи іншими предметами та підручними засобами [1].

До основних захисних дій, необхідних для освоєння курсантами, відносяться захист пересуванням, захист від ударів за допомогою блоку, захоплення, відбивання, догляду, ухилів, пірнання, відхилення.

Після захисту від ударів необхідно діяти залежно від обставин та конкретної ситуації. До подальших дій співробітника НП у своїй можна віднести виконання ударів у відповідь: у вразливі місця

правопорушника рукою або ногою, проведення больових прийомів на руку або кидок з використанням прийомів лежачому положенні правопорушника [3].

2. Навчання затриманню за допомогою больових та задушливих прийомів, безпечного конвоювання правопорушників;

Даний етап є особливо важливим для силового припинення злочинів, адміністративних правопорушень та затримання вчинили їх особи. До змісту навчання прийомів затримання включаються больові прийоми на руку з вертикального положення, больові та задушливі прийоми. Для конвоювання часто використовується небезпека зброєю або вплив больового прийому.

3. Навчання грамотного проведення особистого огляду та надягання наручників, зв'язування мотузкою, ремнем;

Метою даного етапу навчання є розвиток навичок, потрібних для затримання правопорушника, відбиття його нападу під час його конвоювання, а також навичок самооборони. Крім цього, прийоми, що відпрацьовуються на даному етапі, спрямовані на тренування мужності, волі та впевненості співробітника НП у виконуваних діях.

Бойові мистецтва - це багатолика та багатфункціональна система, унікальна культура, у якій бойова практика перетворена та піднесена завдяки феномену мистецтва, яке є плодом високої майстерності, одухотвореної красою [3]. Через бойові мистецтва практично кожен курсант вишів МВС може задовольняти багато своїх потреби, доповнити та відновити ціннісні орієнтири в житті, які на сьогоднішній день у багатьох перебувають у втраченому стані [2].

Відродження високих гуманістичних цінностей та ідеалів бойових мистецтв знаходить сьогодні цікавий, новий сенс, відкриваючи можливості в освоєнні всього культурного спадщини людства.

Підсумовуючи, можна констатувати, що основними факторами психологічного та філософсько-релігійного характеру бойових мистецтв Сходу були їх морально-етичні норми. При цьому загальнокультурні принципи виховання єдиноборців, засновані на конфуціанській моралі, показують взаємозв'язок із професійною діяльністю співробітників поліції. Східні єдиноборства можуть бути важливим засобом фізичної підготовки курсантів вузів МВС, здатним найбільш комплексно вирішувати цілу низку завдань їх психологічної та фізичної підготовленості, цілеспрямовано сприяти підвищення професійної майстерності, а також стимулювати моральний та розумовий розвиток людини.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про Національну поліцію від 02.07.2015 № 580 : Закон України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
2. Гаткин Е. Я. Букварьсамбиста. М.: Просвещение, 2012. 134 с.
3. Затурська, К. О., and А. С. Зінковський. "УДОСКОНАЛЕННЯ ВИВЧЕННЯ ТЕХНІКИ БОЙОВОГО САМБО КУРСАНТАМИ." Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками. (2020): 65.

Валерія МІРОШНІЧЕНКО,
здобувач вищої освіти І курсу
Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для органів національної поліції.
Науковий керівник: **Олександр ЖУРАВЕЛЬ,**
старший викладач кафедри спеціальної-фізичної підготовки.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

СПЕЦІАЛЬНА СМУГА ПЕРЕШКОД (КОРД) В СИСТЕМІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗВО МВС УКРАЇНИ

Необхідність постійного вдосконалення професійних навичок співробітників органів внутрішніх справ, а також ускладнення процесу підготовки майбутнього кадрового складу для комплектуючих органів охорони правопорядку в особі курсантів ЗВО МВС України обумовлена безперервним удосконаленням злочинцями своїх дій під час скоєння протиправних діянь. Це стосується не лише інтелектуальної складової, що виражається у застосуванні спеціальних технічних засобів для віддаленого впливу на об'єкт зазіхання, а й у використанні злочинцями різного озброєння та вибухових пристроїв.

Актуальним є питання вдосконалення фізичної підготовки курсантів ЗВО МВС України за допомогою застосування комплексу вправ єдиної смуги перешкод.

До завдань фізичної підготовки відноситься не тільки вдосконалення загальної, силової та швидкісної витривалості, сили, швидкості та спритності, а й розвиток спеціальних якостей, що забезпечують стійкість організму до впливу несприятливих факторів, оволодіння навичками індивідуальних та колективних дій під час пересування по місцевості [1].

Єдина смуга перешкод це обладнана ділянка місцевості, основним призначенням якого є навчання прийомів і способів подолання горизонтальних та вертикальних перешкод, розвиток швидкості та швидко-силової витривалості. Відпрацювання з курсантами та слухачами подолання єдиної смуги перешкод дозволяє тренувати як загальнофізичні, так і спеціальні якості, тому загальний показник проходження смуги перешкод насамперед залежатиме від проміжних показників окремих видів нормативів.

Насамперед слід говорити про витривалість як здатність організму чинити опір втомі. Проходження смуги перешкод пов'язане з постійною зміною вправ, тому організму необхідно швидко перебудовуватися на новий темп виконання того чи іншого виду вправи зі збереженням максимальної працездатності протягом усього тренування. Таким чином, єдина смуга перешкод виступає так званим інтервальним «круговим тренуванням». Зміст такого тренування представлено порівняно нетривалими вправами, виконання яких ускладнюється застосуванням додаткового обтяження, зміною кута нахилу руху, перепадом висот. При проведенні викладачем подібного тренування необхідно брати до уваги погодні умови, рівень оснащеності матеріальної бази ВНЗ, а також дотримуватися логічної послідовності поєднання навантажень [2].

Одним із способів застосування смуги перешкод є розвиток швидкісних якостей. По суті смуга перешкод ставить такі рамки виконання вправи, справлятися з яким необхідно в мінімальні терміни. Саме швидкість грає одну з ключових ролей у успішному проходженні смуги перешкод від початку дистанції до останнього фінішного ривка [3].

Як уже зазначалося раніше, результативність проходження смуги перешкод залежить насамперед від рівня розвитку окремих видів фізичних здібностей, тому підготовку до контрольного проходження єдиної смуги перешкод ми пропонуємо розділити на два етапи: перший, загальний, етап включає самостійні

тренування окремих фізичних якостей (сили, швидкості, спритності, витривалості), у той час, як другий етап підготовки, спеціальний, безпосередньо пов'язаний з відпрацюванням кожного елемента смуги окремо. У процесі тренування допускається комбінування та групування кількох елементів, а також встановлення додаткових змін та умов проходження того чи іншого етапу смуги. Окрему увагу під час тренування слід приділяти циклічності її виконання. Подібна організація тренувального процесу дозволить виробити у курсантів м'язову пам'ять, яка в майбутньому при виконанні службових завдань дозволить швидко реагувати на раптову перешкоду [3].

Виходячи з вищевикладеного, ми можемо зробити висновок, що єдина смуга перешкод є ефективним способом удосконалення фізичної та психологічної підготовки курсантів ЗВО МВС України. Подібні тренування дозволять забезпечити високий рівень підготовленості до виконання у майбутньому різноманітних оперативних і службових завдань. Єдина смуга перешкод дозволяє навчати курсантів та слухачів виконувати окремі види вправ з максимальною швидкістю у поєднанні зі стрільбою з ручної зброї, удосконалювати загальнофізичні якості, виховувати завзятість, рішучість та психологічну стійкість. Співробітник, який опанував навички проходження смуги перешкод, є більш підготовленим до психічної та фізичної напруги.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Шпак, Марина Олександрівна, Арзу Закір огли Пашаєв. "Шляхи вдосконалення рівня загальної фізичної підготовки курсантів ЗВО МВС України." Матеріали викладені у авторській редакції з незначними коректорськими правками. с. 238.
2. Білоброва, Т. Г., А. М. Биковська. "Удосконалення спеціальної фізичної підготовки курсантів з во з із специфічними умовами навчання МВС України." ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ. 2020. с. 405.
3. Онопченко, Наталя Василівна. "Особливості впливу рівня фізичної підготовки курсантів-поліцейських на їх психоемоційну стійкість в екстремальних умовах." trends of development modern science and practice 9. 2021. с. 231.

Вікторія ПЕТРОВА,
здобувач вищої освіти 1 курсу
Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для органів національної поліції.
Науковий керівник: **Олександр ЖУРАВЕЛЬ,**
старший викладач кафедри спеціальної-фізичної підготовки.
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ НЕОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ ЯК НОРМАТИВНА ДИСЦИПЛІНА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗІ СПОРТУ

Вступ. Сфера спорту, на початку ХХІ століття, в Україні набула свого соціального розвитку в різних його напрямках, таких як масових, олімпійський, професійний спорт, спорт для всіх та неолімпійський, який набув свого законодавчого статусу у 2011 р. Його інтенсивний розвиток у різних напрямках – від масового до професійного, на різних рівнях – від державного до комерційного, вимагає насамперед удосконалення системи підготовки майбутніх фахівців зі спорту в системі вищих навчальних закладах, а саме формування спеціальних знань та умінь з неолімпійського спорту. Формування даних знань обумовлюється по-перше

тим, що, академічна ступінь магістра зі спорту надає освітній рівень спрямований на науково-дослідну, науково-педагогічну, фізкультурно-спортивну та організаційно-управлінську діяльність [9, 10]. Так, у відповідності до Національного класифікатора професій ДК 003-2010, затвердженого та введеного в дію 01.11.2010, наказом Держстандарту України від 28.07.2010 № 327, магістр та спеціаліст зі спорту (за видами) має право працювати на посадах: виконавчого директора, президент, віце-президента, генерального секретаря федерації, державного (головного) тренера, начальника команди як олімпійських та і неолімпійських видів спорту; голови спортивного клубу, директора (та інших посадах) підприємств, установ, організації фізкультурно-спортивної спрямованості, навчальних (навчально-тренувального) центрів, шкіл (вищої спортивної майстерності, спеціалізованої дитячо-юнацької, спортивно-технічної і ін.), комплексів (оздоровчого, спортивного, туристського), завідувача навчально-наукових баз, спортивних споруд, начальника обороно-спортивного табору та клубів (аероклубу, службового собаківництва, спортивно-технічного, стрілецько-спортивного та ін.), у яких культивуються неолімпійські види спорту; завідувача відділу (центральні органи державної влади), керівники підрозділів та менеджера у сфері культури, відпочинку та спорту; керівник фізичного виховання, викладачем ВНЗ (спортивного профілю) та вчителя спеціалізованих навчальних закладів (училищ фізичної культури). По-друге – здійснюється перехід тренерів, які отримали вищу освіту з теорії та методики одного виду спорту (в більшості випадках з олімпійського виду), до роботи з дітьми з неолімпійських видів спорту (відповідно до суміжних). Втретє – пов'язане з Євроінтеграцією та комерціалізацією освіти, що, в свою чергу сприяло перегляду основних напрямів підготовки фахівця галузі знань фізичного виховання, спорту та здоров'я людини, а саме з відкриттям спеціалізації з неолімпійських видів спорту, таких як більярд, спортивні танці, пауерліфтинг, регбі, гирьовий спорт, кікбоксинг, східні єдиноборства, футзал, спортивного фітнесу, національних бойових мистецтв та ін., що супроводжується розробкою програм з «Теорія та методика обраного виду спорту» й корекції окремих навчальних програм з дисциплін циклу загально-професійної, професійно-орієнтованої та практичної підготовки [6].

Мета, завдання роботи, матеріал і методи. Мета дослідження – дослідити науково-методичне підґрунтя впровадження нормативної дисципліни «Загальні основи неолімпійського спорту» її структуру та зміст. Методи дослідження: метод системного аналізу; метод аналізу та узагальнення документальних матеріалів; метод первинного вітчизняного досвіду; метод порівняння та абстрагування.

Дана дисципліна входить до нормативної частини навчальної програми і впровадження її обумовлюється сучасними вимогами до фахівця галузі спорту. Магістр та спеціаліст зі спорту повинен володіти не тільки системою знань з олімпійського та професійного спорту, а й знаннями з неолімпійського спорту, оскільки він з одного боку відповідно до Закону України «Про фізичну культуру і спорт», який набув чинності 1 січня 2011 р. він є визнаним як самостійним напрямком спорту, а з другого – набуває все більшого значення в соціальному і спортивному житті суспільства. Впровадження даної дисципліни передбачає: формування і удосконалення комплексу спеціальних здібностей, що забезпечують ефективну професійну діяльність в сфері спорту; застосування набутих знань галузі неолімпійського спорту при вирішенні конкретних наукових, практичних та інших завдань; розвиток навичок самостійної роботи та оволодіння технологією пізнавальної діяльності відповідно до неолімпійського спорту; формування наукових інтересів магістрантів та спеціалістів щодо неолімпійського спорту. У ході вивчення дисципліни, яка охоплює 36 навчальних годин (1 змістовного модулю), передбачається формування знань тільки на загальноосвітньому рівні щодо функціонування та розвитку неолімпійського спорту в Україні та на світовому просторі, вирішивши завдання з формування знань у магістрів та спеціалістів з організаційних основ, функціонування та правового законодавства неолімпійських видів спорту, які розкривають основні проблеми неолімпійських видів спорту їх взаємодії з Міжнародними спортивними організаціями та історії розвитку окремих неолімпійських видів спорту. Метою дисципліни є формування та систематизація теоретичних і практичних знань з історичних та організаційно-правових аспектів розвитку неолімпійських видів спорту. Програма занять включає лекційний курс, семінарські заняття, самостійну роботу. Лекційний курс переслідує мету – надання нових даних про стан, проблеми та перспективи розвитку неолімпійського спорту, семінарські заняття проводяться з метою систематизації та закріплення теоретичних і практичних знань, розвиток творчих здібностей та підвищення активності магістрантів та спеціалістів, формування уміння формулювати і відстоювати свої думки. Самостійна робота проводиться з метою оволодіння

технологією з пізнавальної діяльності щодо вивчення та аналізу рекомендованої додаткової науково-практичної літератури з тем лекційного курсу, написання рефератів та контрольних робіт. На підставі річного досвіду та аналізу впровадження даної дисципліни визначилися, що не раціонально обмежуватися лише історичними та організаційно правовими аспектами з неолімпійських видів спорту.

Висновки. 1. Відповідно до сучасних вимог індустрії спорту виникає необхідність в удосконаленні системи підготовки фахівців зі спорту, тому актуальність полягає у впровадженні дисципліни «Загальні основи неолімпійського спорту» у навчальний процес ВНЗ спортивної спрямованості. 2. Перспектива впровадження дисципліни «Загальні основи неолімпійського спорту» обумовлюється необхідністю та систематизацією формування знань з різних напрямів спорту та підвищенню вимог до фахівця зі спорту. Опанування знаннями з неолімпійського спорту, на рівні з олімпійським, професійним та спорту для всіх, дозволить майбутньому фахівцю зі спорту бути більш освіченим у теоретичному плані та адаптованим до практичної діяльності відповідного до сучасного розвитку суспільства. Перспективи подальшого дослідження є розробка лекційного курсу з дисципліни «Загальні основи неолімпійського спорту», впровадження його в навчальний процес підготовки магістрів та спеціалістів, визначення його ефективності щодо формування освіченого фахівця зі спорту.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бріскін Ю., Передерій А., Пітин М. Удосконалення структури та змісту навчальної дисципліни «Професійна майстерність тренера». Фізична активність, здоров'я і спорт, 2010, № 1, С. 74-79.
2. Борисова О.В., Матвеев С.Ф. Проблемы и пути их решения на примере учебной дисциплины «Профессиональный спорт». Международная научно-практическая конференция по проблемам физической культуры и спорта государств-участников Содружества Независимых Государств: научное издание материалы международной научно-практической конференции (Минск, 23-24 мая 2012) в 4-х частях, Ч. 2, С. 272-275.
3. Кийко Е.Н. Специфика дисциплины «Охрана труда» в спортивном вузе. Международная научно-практическая конференция по проблемам физической культуры и спорта государств-участников Содружества Независимых Государств: научное издание материалы международной научно-практической конференции (Минск, 23-24 мая 2012) в 4-х частях, Ч. 2, С. 306-308.

Аліна ТІМОЩИК,

здобувач вищої освіти І курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців для органів національної поліції.

Науковий керівник: Олександр ЖУРАВЕЛЬ,

старший викладач кафедри спеціальної-фізичної підготовки.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ РУКОПАШНОГО БОЮ

Найрізноманітні методи оборони та нападу відомі від початку людського суспільства. Первинні люди, які жили племенами, за допомогою найпростіших пристроїв добування їжі полювали і захищалися від великих тварин. Подальший розвиток суспільства призвів до розпаду громад, виникнення класових розбіжностей і війн. Стилі бою розвивалися далі та вдосконалювалися з покращенням зброї, однак рукопашний бій є основною формою конфлікту між ворогуючими сторонами.

Можна припустити, що рукопашний бій з'явився в той період, коли людина зрозуміла: фізична сила, спритність, так само як і окремі прийоми боротьби, допомагають йому зберегти життя і забезпечити себе їжею. Накопичений досвід передавався з покоління в покоління, і з часом за єдиноборствами закріпився статус ефективного засобу фізичного розвитку людини і виховання у нього цінних прикладних навичок.

З історією єдиноборств пов'язано багато легенд, їй присвячено безліч творів мистецтва і літератури, що прославляють силу, спритність і хоробрість.

Є багато теорій про походження бойових єдиноборств. Одні дослідники тверлять провідне значення в їх розвитку культу і релігії, наприклад К.Дім, інші пов'язують виникнення боротьби з біологічним прагненням людини до руху - А.Кастелі, треті надають цьому питанню ідеалістичне філософське тлумачення - Х.Спенсер, Б.Шторн. Однак найбільш правдивим, є твердження про те, що поява різних видів фізичних вправ пов'язане з закономірностями розвитку людського суспільства, культури і з умовами побуту.

Також відомі аспекти боротьби без зброї та з озброєними ворогами Стародавнього Риму, Стародавньої Греції, Єгипту, Індії та інших країн — це різноманітні панно, намальовані на храмі Кіфаджі поблизу Багу. Поза Санха, що спливає, яка знаходиться на різних надгробках в єгипетській мушлі, зображує зображення техніки живописної творчості, виграє виграє на чотирьох надгробках.

Перегляд всіх історичних даних показує, що в Стародавньому Єгипті були певні види спортивних змагань. Найпоширенішими з них є боротьба, бій, єдиноборства, біг і веслування, метою яких є перекидання човна з екіпажем противника за допомогою спеціальних довгих палиць. Бій, боротьба і акробатика були дуже популярні в іншій частині Середземномор'я - на Криті в третьому тисячолітті до нашої ери. Народилася мінорська культура. Бойові мистецтва – невід'ємний атрибут усіх свят. Та як показують фрески, бійці боксери були споряджені так само, як і військові. Металевий шолом захищає голову та обличчя. Спеціальні реміні та шкіряне взуття захищають руки та ноги від травм. Звичайно, кульмінацією критського спортивного шоу є культові бойові мистецтва бика, які проводяться у формі акробатичних ігор – стрибки через розлучених тварин або стрибки за ними. Година гра закінчилася трагедією.

Розвиваючи бойові мистецтва, ченці Шаоліня розробили точкові методи впливу на різні частини людського тіла, як без зброї, так і зі зброєю, що призвело до негайної нейтралізації нападника. Крани використовуються не тільки для бою, а й для фехтування (ударяють не тільки метчиками, а й тупими головами), палиць, мечів (ручки або піхви). При застосуванні саморобної зброї - нунчаків (короткі палиці на бинтах і тонфа - короткі палиці з бічними рукоятками) в основі техніки заколювання лежить вихід з ладу слабких місць. Дія на точки акупунктури пов'язана з біологічно активним центром тіла, і залежно від сили палиці та біологічної активності центру в даний момент може призвести до серйозних травм і захворювання або смерті.

Саме з цієї причини вони розробили цей вид бойових мистецтв, щоб перевірити психічний стан людини. Бойові мистецтва - чудовий метод тренування розуму. Загартуванню воїнів «зсередини» сприяє той факт, що воїнам загрожує справжня смерть у бою. Оскільки відчуття страху, що виникає в такій ситуації, може повністю паралізувати всі дії воїна, особливо сприятливими для тренування спокою і відстороненості вважаються ситуації бойових мистецтв, які не викликають смерть. Тому в період раннього середньовіччя в Китаї одним з головних місць підготовки воїнів до бойових мистецтв була психологічна підготовка.

Стилістична особливість полягає в тому, що на півночі більший акцент робиться на техніці ногою (удари ногами є основою бою, в тому числі стрибками), а на півдні перевага надається ударам руками. Крім того, в обох регіонах країни практикується володіння холодною зброєю та імпровізація. Це також можуть бути використані списи, мечі, ножі, палиці, ланцюги. В умільних руках будь-який предмет стає потужним засобом захисту. Так само бойові мистецтва також розвинулися в Японії, Південній Кореї, В'єтнамі та інших прикордонних країнах регіону. В Японії це джиу-джитсу, айкідо, дзюдо. Крім того, в Японії є секти, системи навчання ямабуші та самураїв. Через географічне розташування Японського архіпелагу бойові мистецтва розвивалися самостійно і сформувалися на основі феодалних війн і закритих кланів, найвідоміші з яких - Дадонлю, Айцзі, Ушу.

Айкідо і тхеквондо поширені в Кореї, а в'єтнамські бойові мистецтва поширені у В'єтнамі. У цих країнах існує унікальна інтерпретація китайських бойових мистецтв, що відображає національні особливості.

Сюди входять навчання володінню мечем, списом, стрільбою з лука, залізними палицями, дерев'яними палицями, алебардами, нагинатами, днопоглиблювальними роботами, днопоглиблювальними роботами та імпровізованою зброєю, а також беззбройною самообороною. Однак, як і в Китаї, особливістю рукопашного бою в Японії є розумова і фізична підготовка. Важливу роль відіграв дзен-буддизм, який включав практики дихання та медитації. Метою психофізичного тренування в системах навчання Самурай і Яматаке є набуття розумової здатності пристосовуватися до будь-якої екстремальної ситуації, тому на даний момент існує дві основні версії Світової бойової системи.

Перший передбачає такі локалізації за місцем і часом:

- Єгипет - виникнення і становлення бойових мистецтв від Криту до Греції;
- Греція - розвиток системи кулачного бою («панкратіон»);
- Розвиток і поширення досвіду бойових сутичок без зброї в період військових походів Олександра Македонського (356 - 323 до н.е.), завдяки чому він стає відомим в Індії;
- Поширення методів грецької боротьби серед військових станів Індії, які продовжували культивувати при цьому йогу; в результаті подібного поєднання була сформована специфічна індійська система, елементи якої досягли країн Далекого Сходу.

За другою версією відомі сьогодні бойові системи виникали і розвивалися незалежно. Зовнішня ж схожість ряду прийомів, по-перше, пояснюється ідентичністю можливостей людини і не має зв'язку з його расовою приналежністю, і, по-друге, обумовлене, єдністю завдань, які ці прийоми покликані вирішувати.

Саме друга версія видається більш імовірною та дозволяє відстежити еволюцію того чи іншого прийому у єдиноборствах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Архіпов О. А. Біомеханічний аналіз : посіб. для студ. вищ. навч. закладів О. А. Архіпов. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 226 с
2. Ахметов Р.Ф. Молодіжний науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк, 2014. – № 6. – С. 7–11.
3. Бондаренко В. В. Система професійного навчання працівників Національної поліції України. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2017. Вип. 6 (88) 16. С. 21–25. (Серія № 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)»).

Аліна ТІМОЩИК,

здобувач вищої освіти 1 курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців для органів національної поліції.

Науковий керівник: Олександр ЖУРАВЕЛЬ,

старший викладач кафедри спеціальної-фізичної підготовки.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

МОТИВАЦІЙНА СКЛАДОВА ЗАНЯТЬ СИЛОВИМИ ВИДАМИ СПОРТУ

Вступ. У сучасному світі надзвичайно актуальною є проблема обґрунтування мотиваційних установок майбутніх спортсменів. Заняття спортом є багатогранним явищем, у процесі якого людина розвивається розумово і фізично, відбуваються процеси соціалізації та формування власної індивідуальності, помірні фізичні навантаження сприяють поліпшенню фізичного здоров'я та розвитку інтелекту. Разом з тим, не дивлячись на безумовні переваги занять спортом, сучасній людині вкрай важко знайти для цього час. В аспекті мотивації до завдання спорту виступає ключем до вирішення цієї проблеми.

Мета та завдання дослідження. Мета – проаналізувати мотиваційну складову спорту в сучасному світі. Відповідно цілям завдання, а саме: потребі сучасної людини, відповідно до аналізу якої можна виробити мотив установки; аналіз ставлення до змагальної діяльності як можливого критерію мотивації.

Матеріал і методи дослідження. У дослідженні використовуються теоретичні роботи вчених, порівняння та статистичні методи, аналітичний метод та метод критичного аналізу.

Результати дослідження та їх обговорення. Проблема збереження фізичного здоров'я – лише одна з вічних проблем сучасного, мінливого та логічного світу, постає як одна з головних, бо стосується збереження людини як виду. А сама мотивація відіграє ключову роль у силових видах спорту. За його результатами спортивні завдання та рух до поставленої мети неможливі.

Мотивація базується на індивідуальних потребах спортсменів, зміст мотивації розкривається у власних стратегічних і технічних цілях і відбивається в індивідуальних потребах у тренуванні. На кожному етапі спортивного життя важко досягти короткострокових і національних цілей, тому що спортсмен завжди повинен прагнути вдосконалювати своїх результати, не зупиняючись на досягнутому. Зрештою, інакше це може його обдурити.

Так, за дослідженнями Гогунова Є. та Мартянової Б. існує суттєва різниця між мотивацією до занять спортом у жінок і чоловіків. Оскільки для чоловіків основним фактором є можливість брати участь у змаганнях, то для жінок найбільшим фактором є позитивна оцінка тренером їхніх успіхів. Але найнесподіванішим результатом такого дослідження, як заповідники, стало те, що половина жінок і чоловіків випадково потрапили в спорт. Закінчення спортивної кар'єри найбільших респондентів пов'язане з особистими причинами, зокрема такими як: хвороба, сім'я, кар'єра. Таким чином, при виборі і заняттях спортом велику роль відіграє особливий фактор.

Висновки. Підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати, що потреби сучасної людини зумовлені швидкими темпами розвитку цивілізації, але потреба розвиватися фізично і психічно виступає як об'єктивно існуюча.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Біліченко О. О. Особливості мотивації до занять з фізичного виховання у студентів. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2011. No 5. С. 3-5.
2. Бойко О. Теоретичні аспекти впливу мотиваційних складових на підвищення ефективності занять із фізичної культури. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. Східноєвроп. нац. ун-ту. ім. Лесі Українки. уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т. ім. Лесі Українки, 2013. No 1 (21). С. 94-98.
3. Гогунов Е. Н., Мартянов Б. И. Психология физического воспитания и спорта. М.: Академия, 2000. 288 с.
4. Дворкин Л. С. Тяжелая атлетика. Учебник. М., 2017. 231 с.
5. Маслоу А. Г. Мотивация и личность. СПб.: Евразия, 1999. 478 с.

Дар'я УСОВА

здобувач вищої освіти 1 курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців для органів національної поліції.

*Науковий керівник: **Олександр ЖУРАВЕЛЬ**,*

старший викладач кафедри спеціальної-фізичної підготовки.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ПОТРЕБА СТРЕТЧИНГУ У СПОРТІ

Спорт - це дуже тяжка праця людини над собою, з однієї сторони, а з іншої - це справа, яка дає змогу знайти гармонію та спокій.

Після дуже важких тренувань тіло потребує тонізування та повернення у спокійне положення без будь-яких травм.

Для усунення травм та тонізування організму і тіла є багато способів, а саме релаксація, хатха-йога, міофасціальний реліз, асани, стретчинг.

Сьогодні хочу детальніше поговорити про стретчинг (розтяжку).

Я людина, котра 10 років свого життя присвятила танцям, а саме балету. Розтяжка є невід'ємною складовою у програмі балету, тому буду говорити про свій досвід.

Головним напрямком фізичного виховання є формування здорової, розумово підготовленої, соціально-активної, морально стійкої, фізично вдосконаленої і підготовленої до майбутньої професії людини.

Для розуміння проблеми в цілому з'ясуємо, що таке організм людини. Організм людини – складна система, яка стежить за власним станом і регулює його. У спокої і під час невеликих навантажень всі процеси йдуть в звичайному темпі. Але навантаження змушує використовувати резервні запаси енергії, щоб забезпечити нормальну роботу організму під час важких вправ. Після насиченого тренування дуже важливо дати організму змогу відпочити до наступного заняття. Тому застосування різних відновних засобів та сучасних методів релаксації після тренувальних і змагальних навантажень має розглядатися як невід'ємна складова частина фізичних занять.

Відновлення – найважливіша частина тренувального процесу, адже саме в цей момент організм стає сильнішим і швидшим. Саме за одужання в організмі відбуваються такі важливі адаптаційні зміни, які необхідні для поліпшення власних рекордів.

Стретчинг – це комплекс вправ, призначений для того, щоб ваші м'язи були еластичними, а суглоби рухливими. Його можна порівняти по ефективності з йогою. Цей вид спорту допомагає відновитися м'язам, так як під час вправ вони переходять від скороченого стану в режим спокою, тобто до попередньої довжини. Це допомагає зберегти еластичність тканин, покращує постачання їх поживними речовинами. У результаті розтягування м'язи розслаблюються й стають більше еластичними, до них надходить більше крові. Позитивно впливає цей комплекс і на суглоби. Вони здобувають більшу рухливість, після декількох занять збільшується гнучкість усього тіла, що є прекрасним результатом для будь-якого виду спорту. До того ж розтяжка вважається відмінною профілактикою відкладення солей в організмі. Під час занять стретчингом ви вчитеся зосередженню, глибокому вдику, що, у свою чергу, позитивно впливає на головний мозок, особливо після важкого тренування.

Для точного розуміння краще спробувати на собі. Пропоную комплекс нескладних, але дуже ефективних вправ:

1. Стати прямо, ноги злегка розставити і зігнути в колінах. Підняти одну руку вгору, ніби затягуючись до уявного предмета, потім вільно опустити руку вниз. Зробити 3-5 разів кожною рукою.
2. Стька та ж, що і в попередній вправі. Помістити ліву руку на пояс, правою обхопити голову і нахилити її вправо, зафіксувавши положення на 15- 20 секунд.
3. Сядьте на підлогу, витягнув вперед одну ногу, а другу перекиньте через неї і зігніть в коліні. Акратно потягніть зігнуту ногу до грудей. Виконати 8-10 повторень на кожную сторону.
4. Зробіть випад однією ногою і зігніть її в коліні так, щоб м'язи на іншій нозі максимально розтягнулися. Затримайся в позиції 10-20 секунд.

Пам'ятайте про те, що дихати потрібно глибоко, повільно й рівно, набираючи повітря носом, а видихаючи ротом. Розтягнувши певний м'яз або групу м'язів, затримайся в цьому положенні на 10-30 секунд, поки не зникне навіть легка напруга в м'язах, але ніколи не "пружиньте". Якщо розслабити м'язи не вдалося, виходить, ви потягнулися занадто сильно, ослабить натяг.

Гарна гнучкість може призвести до значних переваг для спортсменів. Однак, на відміну від інших фізичних особливостей, краще не прагнути до максимальної гнучкості, а скоріше досягти "оптимальної межі", тобто лише тієї, яка потрібна для гарної роботи даного руху. Надмірна гнучкість може не захистити суглоби, що спричиняє травми, такі як постійне розтягнення зв'язок, може призвести до шкоди на організм. У крайньому випадку суглоби можуть бути пошкоджені пред такої міри, що сухожилля розриваються, і це може мати серйозні наслідки для організму. Такою ж проблемою є надмірна гнучкість, що збільшує ризик зниження стабільності суглобів та призводить до розтягнення зв'язок, як і недостатня гнучкість, що може призвести до м'язових розтягнень. Гнучкість не можна вважати загальною характеристикою, оскільки вона може бути специфічною для суглобів. Наприклад, люди можуть демонструвати хорошу гнучкість у плечовому комплексі, але не бути настільки гнучкими в тазостегновому суглобі. Так як, причини покращення загальної гнучкості можуть призвести до важливих переваг, які сприяють розслабленню м'язів, що визначається як призупинення м'язового напруження. М'язова напруга може також підвищувати кров'яний тиск і перешкоджати зрощенню м'язів, що призводить до зменшення оксигенації та надходження поживних речовин. Це компрометує видалення елементів, що виникають внаслідок роботи м'язів, що збільшує кількість токсичних залишків,

накопичених у клітинах, і схиляє м'язи до втоми та болю. Скорочений м'яз також витрачає енергію крім потреби. При постійному скороченні, він стає коротшим, менш гнучким і більш вразливим до травм, спричинених різкими рухами, що вимагають більшої амплітуди. Скорочення м'язів може бути довільним, мимовільним і болочим, як при судомах. Вони, як правило, нервові, а не м'язові походження, що ініціюється, коли м'яз знаходиться в скороченому положенні і ще більше скорочується. Судоми зникають при пасивному розтягуванні ураженого м'яза, або при скороченні його антагоніста. Ця методика застосовується в пропріоцептивних способах нервово-м'язового сприяння завдяки стимуляції сухожильного органу Гольджі. Гнучкість застосовується в кожному віці, через мови, якщо спостерігаються фізіологічні перетворення в даному віці, переважливо у дітей та у літніх людей.

Загорайтесь спортом на користь собі та без шкоди для здоров'я.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА :

1. Ашмарин Б.А., Виноградов Ю.А., Вяткина З.Н. Теория и методики физического воспитания. 1990. 287 с.
2. Зуев Е.И. Волшебная сила растяжки. 1990. 64 с.
3. Андреева, Р. Особливості побудови навчально-тренувального процесу юних гімнасток-художниць // Молода спортивна наука України : зб. наук. праць., К. 2009. Т. 1. С. 6–9.
4. Хрипкова Л. Т. Вікова фізіологія, К. 1988. 273 с.

Дар'я УСОВА

здобувач вищої освіти І курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців для органів національної поліції.

Науковий керівник: Олександр ЖУРАВЕЛЬ,

старший викладач кафедри спеціальної-фізичної підготовки.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

РІЗНИЦЯ СУЧАСНОЇ ТА РАДЯНСЬКОЇ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Перш ніж почати порівняльний метод, треба встановити термін системи фізичного виховання.

Система фізичного виховання – історично обумовлений тип соціальної практики фізичного виховання, який би фізичне вдосконалення покупців, безліч формування здорового життя.

Мета радянської системи фізичного виховання висловлює очікуваний результат фізичного вдосконалення населення, заради якого суспільством створено систему та забезпечено її функціонування.

Очікуваний результат обумовлений закономірностями розвитку радянського суспільства. У меті відбивається об'єктивна потреба соціалістичного суспільства на людях, здатних примножувати та захищати його багатства.

Метою радянської системи фізичного виховання є формування фізично досконалих людей, які мають духовне багатство, моральну чистоту і здатні до багаторічної творчої праці та захисту Батьківщини.

Мета сучасної системи фізичного виховання – оптимізація фізичного розвитку людини, всебічне вдосконалення властивих кожному фізичних якостей і здібностей у єдності з вихованням духовних та моральних якостей та забезпечити на цій основі підготовленість кожного члена суспільства до плідної трудової та інших видів діяльності.

Завдання радянської системи фізичного виховання виражають конкретні, відповідні умовам функціонування системи завдання, виконання яких наближає до мети. Вся різноманітність завдань, які доводиться вирішувати у процесі фізичного виховання, становить три групи: оздоровчі, виховні та освітні завдання.

Оздоровчі завдання спрямовані на узгодження та пропорційний розвиток усіх форм та функцій організму людини, що сприяють зміцненню здоров'я та вдосконаленню фізичних якостей. Основним результатом вирішення оздоровчих завдань має бути покращення фізичного стану людини, її фізичного розвитку.

Виховні завдання нацлені на всебічний та гармонійний розвиток особистості людини в єдності її духовних та фізичних сил. Освітні завдання спрямовані на формування певних систем рухових умінь та навичок, на озброєння спеціальними знаннями в цій галузі, внаслідок чого людина набуває того чи іншого рівня фізичної освіти. Під спеціальними розуміються знання, які відбивають закономірності фізичного виховання.

Завдання сучасної системи фізичного виховання:

1. Оздоровчі.
2. Освітні.
3. Виховні.

Радянські принципи :

Принцип оздоровчої спрямованості зобов'язує вчителя так організувати фізичне виховання, щоб воно виконувало і профілактичну і розвиваючу функції. Принцип зв'язку з трудовою та оборонною практикою виражає прикладну спрямованість усієї системи виховання, покликаної, як писав В. І. Ленін, виховувати «...всесторонньо підготовлених людей, людей, які вміють все робити»

Сучасні принципи :

Принцип впливу всебічного та гармонійного розвитку особистості. Забезпечує єдність всіх сторін виховання, що формують гармонійно розвинену особистість. Комплексне використання різних факторів фізичної культури для повного загального розвитку.

Принцип зв'язку фізичного виховання із практикою життя. Конкретизується у таких положеннях.

Вирішуючи конкретні завдання фізичної підготовки.

У будь-яких формах фізкультурної діяльності необхідно прагнути забезпечити набуття якомога ширшого фонду різноманітних рухових умінь та навичок, а також різнобічний розвиток фізичних здібностей.

Принцип оздоровчого спрямування. Сенс принципу полягає у обов'язковому досягненні ефекту зміцнення та вдосконалення здоров'я людини.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА :

1. Ашмарин Б.А., Виноградов Ю.А, Вяткина З.Н. Теория и методики физического воспитания. 1990. 287 с.
2. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі “Фізичне виховання і спорт”. – Харків: “ОВС”, 2004. – 176 с.
3. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про фізичну культуру і спорт” (від 18 червня 1998 року) // Голос України. – 1999. – 17 липня.

Чепіль М. В.

*ст. викладач Коломийського навчально-наукового інституту
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*

СИЛОВІ ТРЕНАЖЕРИ ЯК ЗАСІБ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДЛІТКІВ.

Атлетична гімнастика в сучасному суспільстві набуває все більшої популярності серед населення всіх вікових груп. Атлетична гімнастика це система вправ, яка базується на наукових знаннях анатомії, фізіології, основ харчування та методики і техніки виконання вправ з обтяженнями і вагою власного тіла. Атлетизм - система фізичних вправ з обтяженнями (штангами, гантелями, гирями) на спеціальних силових тренажерах з масою власного тіла [2, с. 6]. Також це вид рухової активності, спрямований на гармонійний фізичний розвиток людини і вирішення конкретних завдань силової підготовки.

Сучасна молодь вибирає атлетичну гімнастику як вид організованого дозвілля за широкий вибір тренувальних засобів та місць занять. Перевага занять силової спрямованості полягає у великому

різноманітні вправи, що дають можливість розвивати силові якості враховуючи індивідуальні особливості людини залежно від її віку і статі, рівня фізичної підготовленості та інших факторів.

Нестандартні засоби та методи фізичного виховання все частіше використовуються у системі фізичного виховання, які сприяють інтенсифікації освітнього процесу. Використання сучасних тренажерів та різноманітних пристроїв у педагогічній діяльності педагогами-новаторами дозволяють урізноманітнити вправи, більш інтенсивно впливати на розвиток фізичних якостей та спонукати підлітків до самостійних занять атлетичною гімнастикою.

Тренажери, як засіб атлетичної гімнастики, відіграють особливу роль у атлетичній підготовці. Вони призначені для розвитку та вдосконалення рухових, спортивних та професійно-прикладних навичок і умінь. Одною з головних переваг використання тренажерів для занять атлетичною гімнастикою є можливість вибірково, точно і дозовано впливати на розвиток різних груп м'язів і систем організму. Тренажери прості в освоєнні і не потребують спеціальної підготовки для роботи з ними та використовуються в тренувальному процесі багатьох видів спорту, зокрема у бодібілдингу, пауерліфтингу, гиревому спорті, армреслінгу та інших.

Одним із основних пріоритетів в сучасному суспільстві є збереження і зміцнення здоров'я та підвищення рухової активності молоді і залучення їх до регулярних занять фізкультурно-оздоровчою діяльністю. Заняття атлетичною гімнастикою з використанням силових тренажерів є одним із засобів рухової активності. Тренажер – технічне обладнання чи пристосування, яке призначене для виховання та удосконалення рухових, професійно-прикладних навичок і умінь, а також медичної реабілітації [1, с. 4].

Тренажери, в сучасному розумінні, з'явилися в індустріальному суспільстві, коли виникла необхідність масової підготовки фахівців для роботи на однотипному устаткуванні чи зі схожими робочими діями. Зі швидкою комп'ютеризацією світового співтовариства та створенням найскладнішої техніки виникла ціла індустрія – тренажерні технології. На сьогоднішній день це не тільки спортивні тренажери, а й складні комплекси, системи моделювання, комп'ютерні програми і фізичні моделі. Тренажери це навчально-тренувальні пристрої для розвитку сили, швидкості, витривалості, гнучкості, спритності, вдосконалення спортивної техніки і аналізаторних функцій організму [3, с. 12]. Вони можуть бути індивідуального і колективного використання, а їх дія на організм – локальною (в роботі беруть участь окремі м'язові групи), регіональною (в роботі беруть участь приблизно третя частина м'язів), загальною (в роботі задіяна більшість м'язів).

Існують величезна кількість тренажерів, тому часто складно визначити, який з них потрібен для тієї чи іншої людини. Існують різні кваліфікації тренажерів. Однією з них є поділ тренажерів на два принципово різні види: кардіотренажери і силові тренажери. До кардіотренажерів відносяться: велотренажери, бігові доріжки, степпери, еліптичні тренажери. Силові тренажери – штанги, шведські стінки, гантелі, лавки і великі атлетичні комплекси, які розрізняють за виглядом і характеристикою. За призначенням тренажери поділяють на фізкультурно-оздоровчі, спортивні, лікувальні і виробничо-технічні.

Тренажерне устаткування дає можливість підліткам ефективно розвивати рухові якості і здібності, сполучати удосконалення технічних умінь, навичок і фізичних якостей у тренувальному процесі, створюючи необхідні умови для точного контролю і керування найважливішими параметрами тренувального навантаження. В сучасному світі, коли молоді люди надзвичайно зайняті, такі заняття дають можливість планувати їх у зручних для них час і у відповідності до їхніх потреб.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Комаревич Є. І., Комаревич О. Є. Методичні рекомендації з використання тренажерів та пристосувань студентами для розвитку фізичних якостей. Рівне: НУВГП, 2013. 32 с.
2. Стеценко А. І., Гунько П. М. Теорія і методика атлетизму. Черкаси: Видавничий відділ Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, 2011. 216 с.
3. Тренажери в системі оздоровчого тренування. Методичні вказівки з самостійної роботи з дисципліни «Основи фізичної реабілітації» для студентів галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» за напрямом підготовки 6.010203 «Здоров'я людини»/ Укл.Самохін М. К. Чернівці: ЧНТУ, 2015. 54 с.

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

Романовський Назарій,

студент фізичного факультету,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка,

Романовська Тетяна,

кандидат технічних наук, доцент,

доцент кафедри технології жирів, хімічних технологій

харчових добавок та косметичних засобів,

Національний університет харчових технологій.

МІЖМОЛЕКУЛЯРНІ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ВИЗНАЧЕННЯ ВМІСТУ ВІЛЬНИХ ЖИРНИХ КИСЛОТ

Визначення вмісту вільних жирних кислот є актуальним, оскільки це показник якості жиру, який виконують за методом встановлення кислотного числа.

Визначають кислотне число жиру титриметричним методом, в основу якого покладено реакцію нейтралізації вільних жирних кислот і титрованого розчину лугу. Метою дослідження є порівняння існуючих методів визначення кислотного числа та їх відтворюваності.

У роботі використано аналітичні методи опрацювання літературних джерел та методи пізнання: індукції, дедукції, синтезу та аналогії. Методи визначення кислотного числа з використанням розчинників діетилового ефіру та етилового спирту, а також з використанням водного розчину хлориду натрію. Предметом дослідження є вміст вільних жирних кислот у соняшниковій і ріпаковій олії.

У технічній літературі розрізняють визначення кислотного числа для світлих і темних олій, оскільки титриметричні методи вимагають зафіксувати зміну кольору індикатора у реакційному середовищі. Для світлих олій застосовують стандартизований метод, а для темних - нестандартизований, що опосередковано може свідчити про невідтворюваність методу. Вказані два методи є титриметричними та відрізняються проведенням пробопідготовки.

Стандартизований метод визначення вмісту вільних жирних кислот передбачає розчинення ліпідів у органічних розчинниках, зокрема у діетиловому ефірі та етиловому спирті. На наш погляд, діетиловий ефір виступає як розчинник, а етиловий спирт як дегідратуючий агент. У жировій пробі може міститися незначна кількість вологи. Між молекулами води та молекулами етилового спирту на фізичному рівні виникає міжмолекулярна вандерваальсова взаємодія з можливим утворенням водневих міжмолекулярних зв'язків [1] між атомами водню молекул води та гідроксильними групами етилового спирту. Таким чином молекули етилового спирту навколо себе утримують молекули води та зв'язують їх міжмолекулярними зв'язками. Якщо утворюється емульсія та зразок замутнюється, то передбачено добавлення розчинників до набуттям зразком прозорості.

Також відомо, що мило, яке утворюється у результаті реакції нейтралізації може дисоціювати за наявності вільних молекул води з утворенням лугу [2]. Саме тому за присутності води у пробі жиру та за недостатньої кількості спирту в аналізованому середовищі відбувається заниження результатів визначення.

Для темних олій важко визначити зміну кольору індикатора у всьому об'ємі реакційного середовища. Згідно з прописом методу до аналізованого середовища не дають розчинників, а вводять насичений водний розчин хлориду натрію (поверхнево інактивної речовини) [3]. Хлорид натрію має висолити мило, що утворюється, та запобігти його дисоціації. Отже, за титрування вільних жирних кислот у присутності водного розчину поверхнево інактивної речовини реакційне середовище розділяється на дві фази (водну і жирову). Як правило у жирі є високомолекулярні жирні кислоти, які погано розчиняються у воді, навіть гарячій. Температура плавлення жирних кислот залежить від молекулярної маси і починається за температур, вищих 100 ° C. За висоловання мила хлоридом натрію утворювалась би суспензія, яка б також замутнювала водну фазу та мішала б фіксувати зорово зміну кольору індикатора. Та найголовнішим є те, що у водній фазі за будь-якої температури відбувається дисоціація мила з утворенням

лугу. Саме дисоціація молекул мила створює лужне середовище реакційного середовища та знижує результати аналізу і робить метод невідтворюваним. Експериментальні дослідження з різними навантаженнями жиру, проведеними вказаними методами, підтвердили невідтворюваність методу визначення кислотного числа з водним розчином хлориду натрію.

Визначення вмісту вільних жирних кислот у жирах мають виконувати за стандартизованим методом із використанням спирту етилового як дегідратуючого агента та діетилового ефіру як розчинника. Без вказаних реагентів метод невідтворюваний і недостовірний. Для темних олій можливо проведення визначення кислотного числа з введенням у реакційне середовище розчинників та винесенням крапель реакційного середовища на білу фарфорову пластину з краплиною індикатора.

ЛІТЕРАТУРА :

1. Якібчук П.М., Клим М.М. Молекулярна фізика. Підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 584 с.
2. Мідяна Г., Пальчикова О., Антонішин І. Залежності розподілу карбонових кислот між водною та органічною фазами. Праці Наукового товариства ім. Шевченка. Л., 2007. Т. XVIII: Хімія і біохімія. С. 110–117.
3. Романовська Т.І. Фізико-хімічні аспекти харчових технологій. К.: Наукова думка, 2006. 150 с.

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

*Антюк В.І.,
студентка 3 курсу Навчально-наукового Інституту Права
Київського національного університету ім. Т. Шевченка*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ КОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Одним з найгостріших питань в сучасному законодавстві багатьох держав є проблема формалізації процесів протидії корупції та висвітлення кримінально-правових заборон, які сприятимуть її мінімізації.

Звертаємось до Transparency International's Corruption Perception Index (CPI) для того, щоб простежити в динаміці показник рівня корупції в Україні. Так, у 2014 році, наша держава одержала оцінку у 26 балів зі 100 можливих (де 100 – це показник найнижчого рівня корупції), а в 2021 – 32 бали. На жаль, звертаючи увагу на дослідження незалежного іноземного джерела, головне завдання органів з спеціальною компетенцією, яка спрямована на протидію корупції, виконується не надто ефективно.

Безумовно, надання особливій увазі питанню корупції та усвідомлення проблеми є першим кроком до її вирішення. Проте, як на мене, законодавець обрав шлях ускладнення законодавства та доповнення його багатьма рудиментами замість того, щоб розв'язати проблему на користь спрощення відповідних процесів та реалізацію принципу правової визначеності як складової верховенства права.

Так, криміналізація багатьох діянь, зокрема незаконного збагачення чи «фонові корупції», є реалізацією зобов'язань, які Україна взяла на себе при ратифікації Конвенції ООН проти корупції, Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією (ETS 173) тощо. Проте при імплементації відповідних міжнародно-правових норм та при подальшому їх застосуванні простежуються певні розбіжності в рішеннях органів, які де-юре та де-факто уповноважені на здійснення тлумачення кримінально-правових норм.

Відповідні прогалини виявив Задоя К.П. при аналізі позицій судової практики України щодо суб'єкта пасивного зловживання впливом (ч.ч. 2,3 ст. 369-2 КК). Доктринальна дискусія щодо визначення суб'єкта згаданого правопорушення втратила свою актуальність, адже була вирішена постановою Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного суду від 29.03.2021 року в справі № 554/5090/16-к, де було визначено, що суб'єкт відповідного корупційного правопорушення є загальним. Однак, при з'ясуванні згаданого питання можна простежити суттєві розбіжності в усвідомленні суб'єкта в попередніх судових прецедентах та прогалини в розумінні системного тлумачення кримінально-правових заборон через призму міжнародних зобов'язань.

Так, як вже було згадано, криміналізація згаданої норми є наслідком реалізації взятих Україною міжнародно-правових зобов'язань, зокрема ратифікованої ETS 173. З підготовчих матеріалів до ETS 173, а

саме — з пар. 64 Пояснювальної доповіді до неї, випливає, що зловживання впливом розуміється у статті 12 цієї Конвенції як прояв так званої фонові корупції: “Криміналізація зловживання впливом має за мету дістатися до ближнього кола посадової особи або політичної партії, до якої він належить, і боротися з корупційною поведінкою тих осіб, які, перебуваючи поряд із владою, намагаються скористатися зі свого становища, що сприяє формуванню корумпованої атмосфери. Стаття дає Договірним сторонам змогу взятися за так звану “фонову корупцію”, яка послаблює віру громадян у справедливість державного управління”. Ключовими у розумінні зловживання впливом як прояву “фонові корупції” є вказівки на те, що криміналізація цього типу поведінки прагне дістатися до “ближнього кола посадової особи або політичної партії”, яке надалі характеризується як “особи, які перебувають поруч із владою”.

До того ж, судова практика відхилялася від загальних правил тлумачення, визначених Віденською конвенцією про право міжнародних договорів, розуміючи формулювання зазначені в ETS 173 надто вузько, керуючись власними переконаннями.

Так, з огляду на згадану вище проблему, можемо припускати про наявність певної необізнаності або некомпетентності суддів при застосуванні імплементованої норми, проте я б схилилася до висновку про значну політизованість при розгляді відповідних кримінальних проваджень як причини розбіжностей в тлумаченні статей кримінального кодексу України, залежно від обставин справи.

Суддя Конституційного Суду України (далі – КСУ) Ігор Сліденко звертає увагу на «домінування совецького варіанта юридичного позитивізму, який форму завжди ставить вище за сутність». Пан Сліденко висловив це доволі кричуще, проте такі правдиве спостереження, під час висвітлення своєї окремої думки стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 368-2 Кримінального кодексу України. Згадане зауваження досить корелюється з проблемою висвітленою вище щодо розбіжностей в судовій практиці та тлумачення ч.ч. 2,3 ст. 369-2 КК України.

Досить часто, не лише Конституційний Суд України а й суди, уповноважені на здійснення правосуддя, апелюють на порушення прав спеціальних суб’єктів, гарантованих Конституцією, упускаючи особливі аспекти їхньої діяльності та відверто зловживаючи фундаментальними принципами права та можливість казуального тлумачення норм.

Схожі діяння суб’єктів тлумачення можуть свідчити про певну упередженість та політичну заангажованість. Суміжну оцінку одержало згадане вище рішення КСУ, що, на думку, Ігоря Сліденка, звело нанівець всі попередні намагання законодавця реалізувати взяті міжнародно-правові зобов’язання в частині криміналізації незаконного збагачення.

В редакції, схожій до вже неконституційної ст. 368-2 КК України, викладену суміжну норму в Кримінальному кодексі Литовської республіки. На перший погляд може здатися, що тягар доказування дійсно лежить на стороні захисту у зв’язку з чим порушено презумпцію невинуватості. Проте, КСУ Литви таки зазначає, що регулювання процесів доказування здійснене в процесуальному законодавстві, яке зобов’язує сторону обвинувачення довести винуватість обвинуваченого. Останній має право надавати докази на свій захист, проте це такі не є його обов’язком, згідно з процесуальним законом. Суміжні положення та думки викладали законодавці багатьох пострадянських та європейських держав, які все-таки схилилися до надання переваги економічній та юридичній значущості кримінально-правової заборони незаконного збагачення і не піддалися політичному впливу зацікавлених осіб.

Через призму висвітленої проблеми, можемо зробити висновок про невідповідність діяльності судів та законодавця в цілому сучасній міжнародній практиці в питання імплементації міжнародних зобов’язань, пов’язаних з боротьбою з корупцією.

До того ж, звертаючи увагу на міжнародний досвід боротьби з корупцією, варто заглибитися в детальний звіт, складений Transparency International по CPI Index 2021. Звіт наголошує на необхідності підвищення прозорості і звітності у сфері управління публічних фінансів, на що також звертає увагу Декларація UNGASS (UN General Assembly Special Session [focused on corruption]), прийнята в червні 2021 року в Нью-Йорку. Дійсно, важливим важелем впливу на корупційну систему багатьох держав є справжня реалізація принципу транспарентності, з метою забезпечення прозорості діянь органів влади щодо розпорядження публічними фінансами. Декларація UNGASS наголошує на важливості створення відкритої бази даних, доступної та зручної для користування.

Україна зробила спробу по створенню відповідної системи у сфері публічних закупівель, що отримала назву «PROZORRO» і мала мети забезпечення прозорості та відкритості при проведенні тендерних закупівель. Однак, оскільки відсутній законодавчий механізм визначення очікуваної вартості закупівлі, тому замовники вираховують вартість беручи до уваги виключно бюджетні асигнування та середню ринкову ціну предмета закупівлі, часто спостерігається зловживання в частині завищення

очікуваної вартості, що призводить до нерационального використання бюджетних коштів та збільшення корупційних ризиків. Так, Закон України «Про публічні закупівлі», загалом, має лише декларативний характер, адже в ньому не передбачено реальної процедури *сприяння* притягнення до відповідальності осіб, які порушують принцип відкритості торгів. Відсутність такої процедури слугує реальною перешкодою до притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які потенційно можуть вчиняти корупційні правопорушення, здійснюючи розтрату державного майна.

На жаль, знову простежуємо формальне намагання знизити рівень корупції в Україні, що де-факто, не виправдало очікування громадянськості.

Так, беручи до уваги наведену вище аргументацію, я хотіла б зауважити відповідні шляхи лібералізації корупційного законодавства, які мають на меті зниження рівня корупції.

Висновки:

Так, важливим кроком до справжнього реформування законодавства є його кореляція з відповідною міжнародною практикою в частині імплементації норм, спрямованих на боротьбу з корупцією. Безумовно, необхідно враховувати національні та конституційні особливості держави, але врахування практики країн (особливо пострадянських, з якими Україна знаходиться в «одному човні» на шляху до реалізації справжніх демократичних цінностей) в питанні проведення антикорупційної діяльності. До того ж, важливим кроком до лібералізації корупційного законодавства стане узгодження судових прецедентів, які де-юре не є джерелом права в Україні, проте фактично відіграють важливу роль у здійсненні правосуддя. Ключовим моментом слугуватиме щонайменше централізоване тлумачення кримінально-правових заборон вищими судовими інстанціями через призму міжнародно-правових норм, або, принаймні, деталізоване висвітлення значення кримінально-правових заборон в супутніх документах та пояснювальних записках до проєктів внесення змін до законодавчих актів. Чи не найвпливовішим фактором зменшення індексу корупції, слугуватиме збільшення рівня прозорості в діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Зокрема, важливим внеском слугуватиме реформування законодавства про публічні закупівлі в частині визначення очікуваної вартості закупівлі.

ЛІТЕРАТУРА :

1. Transparency International's Corruption Perception Index (CPI). Посилання на офіційне джерело: <https://www.transparency.org/en/cpi/2021>
2. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» Посилання на офіційне джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>. (дата звернення – 28.05.2022)
3. Задовя К.П. Позиції судової практики України щодо суб'єкта пасивного зловживання впливом (ч.ч. 2, 3 ст. 369-2 КК): проблема належного врахування положень міжнародних антикорупційних договорів, ст. 38. Посилання на джерело: <https://drive.google.com/file/d/1wkyZ9KhPqn8cmdki9xj48GiXuM6cPZcl/view>
4. Кримінальний кодекс України. Посилання на офіційне джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення – 22.05.2022)
5. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173). Посилання на офіційне джерело: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text
6. Окрема думка судді Конституційного Суду України Сліденка І.Д. стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 59 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 368-2 Кримінального кодексу України. Посилання на джерело: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/nf01d710-19#n2>
7. CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2021 Report: https://images.transparencycdn.org/images/CPI2021_Report_EN-web.pdf
8. Political Declaration “Our common commitment to effectively addressing challenges and implementing measures to prevent and combat corruption and strengthen international cooperation”. Посилання на офіційне джерело: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/V21/025/90/PDF/V2102590.pdf?OpenElement>

Юлія ГОЛУБЕНКО,
Анастасія ТАРНАПОЛЬСЬКА,
здобувачі вищої освіти I-го курсу
навчально-наукового інституту права та фахівців
для підготовки фахівців органів національної поліції.
Науковий керівник: Волков Юрій Михайлович,
старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Питання оплати праці і трудових відносин завжди були актуальними, оскільки кожна людина ставить за мету мати стабільну роботу та гідну заробітну плату. В мирний час працездатне населення цінне свій робочий час та особливо час, виділений на відпочинок. Отже:

Перша форма - віддалена, передбачає спосіб впливу сторін трудового договору на відстані, за умови наявності технічних можливостей.

На відміну від фрілансу, у цьому у випадку йдеться про штатного співробітника, який має стабільну роботу за основним місцем роботи. Спочатку, пріоритет для віддаленої форми було встановлено для певних категорій працівників: вагітних жінок, осіб старших 65 років, інвалідів, батьків дітей віком до 14 років, батьків дитини-інваліда до 18 років.

З погляду соціальних функцій держави, встановлений перелік працівників виправданий, оскільки у зазначений період освітні установи вже були переведені на дистанційне навчання. А особи старше 65 років медичною спільнотою було оголошено групою ризику.

Друга форма - дистанційна, передбачена Трудовим кодексом і представляє собою взаємодію сторін трудового договору з використанням мережі Інтернет [2].

Ця форма роботи характеризується використанням кваліфікованого електронного підпису працівника та роботодавця. Технічні засоби та ресурси можуть бути надані роботодавцем або бути особистим обладнанням працівника, використання якого може бути передбачено компенсацію.

Третя форма-надомна робота, яка організовується з використанням матеріалів, інструментів та механізмів роботодавця або придбаних з допомогою працівника.

Ця форма має свої особливості: робота може виконуватися із застосуванням праці членів сім'ї, а результатом є матеріальна річ.

Аналіз наукової літератури з цієї теми дозволив простежити трансформацію основного поняття. Так, Джек Нілсес ввів у науковий оборот термін «телекомм'ютинг» [1, С.4], маючи на увазі дистанційну мережу та телеробота визначалася як «віддалена робота, яка виконується працівником у будь-якому місці за винятком приміщень роботодавця» [3, С.16]

З появою мобільних телефонів та ноутбуків у працівників з'явилася можливість «працювати не лише з дому, а й практично скрізь, де вони могли б або мали працювати» [4, С.9].

Так, на зміну стаціонарному поколінню домашньої робочої станції приходить покоління мобільного офісу [1], коли з'явилася можливість виконувати роботу не лише вдома, а в будь-якому третинному просторі [2, С.387].

Сучасна віддалена робота відрізняється від попередніх його проявів такими ознаками: вищим рівнем розвитку технологій, ступенем самостійності працівника та контролю роботодавця

Віддалена робота у трудовому законодавстві представлена конструкціями дистанційної та надомної роботи. Незважаючи на те що зазначені конструкції являють собою різні правові явища, є загальна ознака - Виконання роботи відбувається поза місцем знаходження роботодавця.

По-перше, істотною відмінністю є вид праці. Так, дистанційна робота є інтелектуальною працею, а надомна робота передбачає фізичну працю.

Результатом надомної роботи є створення матеріальної речі, у той час як результати дистанційної роботи доставляються роботодавцю через Інтернет. Щодо характеру роботи в теорії трудового права вироблено підхід, відповідно до якого, «праця надомника пов'язується з виробничою діяльністю» [2, С.182], «відбиває індустріальну спрямованість роботи, яка, своєю чергою, не враховує специфіку творчої та інтелектуальної роботи, найбільш підходящої конструкції дистанційної праці» [1, С.22].

Також слід зазначити і різне розуміння поняття «поза місцем знаходження роботодавця» для надомної та дистанційної роботи. Якщо місце виконання надомної роботи - це будинок працівника, то дистанційний працівник може працювати будь-де, крім як на території роботодавця.

Функціонування держави нерозривно пов'язано з адаптацією правового механізму сприяння зайнятості свого населення, та особлива роль успішної реалізації цього механізму належить трудовому праву [3].

Отже, виходячи із тих змін, які внесені до законодавчих документів та доведені до населення України можна визначити шляхи покращення стану працівників у воєнний, після-воєнний період та в мирний час:

- продовження ведення бізнесу в регіонах, де воєнні дії відсутні або мінімізовані;
- сплата частини податків для поповнення бюджету України;
- налагодження податкової системи та цінової політики в після-воєнний період для недопущення зменшення рівня платоспроможності населення;
- спрощення умов ведення малого бізнесу, подальша підтримка фермерських господарств та їх захист від рейдерства;
- дотаційний механізм підтримки сільського господарства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Кодекс законів про працю : затв. Законом № 322-VIII від 10 грудня 1971, ВВР, 1971. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/322-08>
2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану : Законопроект Верховної Ради № 7137-д. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/220552.html>
3. Про забезпечення здійснення розрахунків підприємств, установ, організацій в умовах воєнного стану : Розпорядження Кабінету міністрів України від 11 березня 2022 р. № 212-р. URL: <https://cutt.ly/CA55vWt>
4. Про оплату праці : Закон України від 24 берез. 1995 р. № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>

*Задорожня Радмила,
курсант II курсу,
Навчально-науковий інститут права та
підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції,
Завітовський Олег
старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки.
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

На даний час в нашій країні нестабільна ситуація, тому є великий ризик загрози життю та здоров'ю не тільки військовим, але й цивільним особам. Кожен має знати як уберегти себе та близьких, а також надати допомогу навіть у момент бойових дій.

Домедична допомога під час воєнного стану вважається терміновим заходом, що проводиться при нещасних випадках, спрямованих на усунення явищ, що загрожують життю та відправки особи до

лікувального закладу, якщо наявна така можливість[3]. Основні причини смерті 80-90 % поранених –це велика втрата крові та виникнення шоку. Аналіз причин загибелі військовослужбовців під час ведення бойових дій вказує на те, що значну їх частину можна було б врятувати при своєчасному та якісному наданні домедичної допомоги[1].

Поранення, які отримують під час бою, зменшують час для надання домедичної допомоги.

"Чудова медицина - погана тактика". Тому найкраща військова медична допомога в бою - це виграний бій. У такі миті найгірше доводиться медикам та постраждалим бійцям. Варто намагатися виконати основні стадії надання допомоги, наприклад, перевернути постраждалого на живіт і сказати йому, щоб він займався самопомогою. Однак, найкраще, що ви можете зробити – це повернутися до реалізації завдання та прикрити товариша [2].

Під час стрільби варто у максимально короткий час надати лише ту допомогу, яка дозволить пораненому дожити до закінчення бою або забезпечить його життєздатність під час перевезення в укриття [1].

У разі, якщо евакуація неможлива, потрібно мислити нестандартно і вигадати спосіб змусити лінію вогню "зникнути". Щоб уникнути неприємної ситуації надання допомоги у самому центрі стрілянини, необхідно ініціювати тактичну евакуацію та перемістити постраждалого в укриття.

Як вміло та вчасно надано першу долікарську допомогу, залежатиме життя потерпілого та результат його подальшого лікування. Якщо реанімаційні заходи проведуть несвоєчасно чи неправильно, це може призвести до тяжких ускладнень, інвалідності та навіть смерті. Не можна відмовлятися від надання долікарської допомоги пораненому і вважати його мертвим навіть коли немає очевидних ознак дихання і не вдається виявити пульс [3].

Підсумовуючи вищесказане, можемо зробити висновок, що надання домедичної допомоги в умовах військових дій дуже складне, а вже це великий ризик, як для постраждалої особи так і особи яка надає допомогу. Пам'ятайте, перш ніж допомогти потерпілому, потрібно подбати про власну безпеку. Саме головне – це забезпечити укриття пораненому бійцю та прикласти максимум зусиль для рятування життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

- 1) Інтернет-ресурс URL: <https://everyday.in.ua> (дата звернення 12.05.2022року)
- 2) Інтернет-ресурс URL: <https://allmulticam.ru/blogs/> (дата звернення 12.05.2022року)
- 3) Інтернет-ресурс URL: <https://www.sop.com.ua/article/ru/265-qqq-17-m1-03-01-2017-instruktsiya-pokazaniyu-pervoy-dovrachebnoy-pomoshchi-postradavshim> (дата звернення 13.05.2022року)

Артем ЗОСІМОВ

*курсант навчально-наукового інституту права та
підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції,*

*Науковий керівник: Микола Пожидасєв,
старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки.*

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

СПОСОБИ ЗАТРИМАННЯ ТА КОНВОЮВАННЯ ПРАЦІВНИКАМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Професійна підготовка працівників правоохоронних органів – це організований і цілеспрямований процес набуття знань, навичок і компетенцій, необхідних для успішного виконання службових завдань оперативного спрямування. Під час виконання службових завдань поліцейським часто доводиться боротися з правопорушниками, і перемога працівника поліції в них залежить від вміння використовувати рукопашну техніку боротьби. У реальному житті потрібно докласти максимум зусиль, щоб досягти мети в найкоротші терміни з найменшою кількістю часу і зусиль. Методи затримання найчастіше використовуються під час раптових нападів, коли використання зброї є недоступним або неприacticним.

Застосування поліцейськи фізичної сили є невід’ємною частиною їхньої щоденної роботи. Держава надає поліції право на застосування сили, але чітко обумовлює принципи, випадки та умови її застосування. Перевищення встановлених рівнів застосування сили може призвести до порушення прав і свобод людини і громадянина, що вимагає відповідальності поліції. Недостатнє застосування сили може призвести до нездатності виконувати службові обов’язки, що спричинить пошкодження майна, травми або навіть до смерті працівника поліції або простого громадянина. Таким чином, засоби затримання використовуються для затримання правопорушників, припинення протиправних дій у разі опору, невиконання вимог правоохоронних органів. Як правило тактика затримання правопорушника виконується раптово і характеризується на проведенні розслаблюючого удару; виведенні правопорушника з рівноваги; больовому прийомі; захваті; зайнятті в кінцевій фазі прийому такої позиції відносно правопорушника, яка виключає будь-який опір з його боку [3, с.47].

Затримання закінчується майже в усіх частинах спеціальної підготовки, зокрема: звільнення від захоплень, захист від озброєних та озброєних правопорушників, захист від погроз вогнепальною зброєю. Захист затриманих, підозрюваних у кримінальному провадженні полягає в забезпеченні їх безпечної ізоляції та постійного нагляду, уникнення ухилення від розслідування, недопущення застосування перешкод встановленню істини в кримінальній справі або вчинення протиправної діяльності для забезпечення виконання вироку судом. Конвоювання полягає у охороні затриманих при їх транспортуванні до місця призначення, пр цьому охорону та супровід затриманих здійснює поліція. Для виконання цих обов’язків у порядку, встановленому МВС України, створюються підрозділи поліції або спеціальні підрозділи, до складу яких входять підготовлені працівники поліції.

Діяльність поліції з охорони й конвоювання затриманих і взятих під варту осіб ґрунтується на суворому дотриманні законності. Правоохоронні органи зобов’язані виконувати свої обов’язки, спираючись на принципи неухильного додержання Конституції України, вимог Загальної декларації прав людини, інших міжнародних норм і стандартів поведіння з ув’язненими та затриманими, законів України “Про Національну поліцію”, “Про попереднє ув’язнення” та інших законодавчих актів України, нормативних актів Кабінету Міністрів України та МВС України [1].

Для більш детального роз’яснення прийомів затримання та конвоювання, слід розглянути, наприклад, прийом загнути руки за спину “ривком” при підході спереду. По-перше, для застосування такого прийому необхідно зробити крок лівою ногою вперед, захопити правою рукою за одяг на правому лікті, ліву руку пропустити поміж тулубом і правою рукою правопорушника ближче до променевозап’ясного суглоба. По-друге, правою ногою нанести удар по гомілкці (коліном в пах), одночасно з ривком правої руки на себе і поштовком лівої руки від себе – за спину правопорушника, зробити крок правою ногою назад і обертком вправо закласти його праве передпліччя в ліктьовий згин своєї лівої руки. По-третє, захопити правою рукою за комір (підборіддя) правопорушника і поставити свою ліву ногу впритул до його правої ноги, надавлюючи долонею лівої руки на лікоть руки правопорушника, перенести вагу його тіла на праву ногу.

Часто, при виконанні такого прийому допускаються певні помилки, які слід висвітлити, для недопущення їх при практичному здійсненні затримання.

Тому, першою помилкою є захват, при згинанні руки правопорушника, виконаний не на зап’ястя і ліктьовий суглоб. Другою помилкою є виведення з рівноваги і удар коліном проведені не одночасно. Третьою помилкою є відсутність ривка за ліктьовий суглоб та розвороту тулуба праворуч при виконанні прийому. Четвертою помилкою під час виконання прийому (після захвату руки вище ліктя) поліцейський заходить йому за спину. Та п’ятою помилкою при заведенні руки правопорушника за спину він не виведений з рівноваги. Для того, щоб уникнути вищеперахованих помилок слід пам’ятати, що комбінація ривка за ліктьовий суглоб та розвороту тулуба дає більше зусилля для виконання прийому. Розташування з правого боку на одній лінії із правопорушником дає кращу можливість контролю за поведінкою правопорушника та практично виключає спробу контратакувати лівою рукою, ногою при конвоюванні [2, с.52].

Загалом існує багато прийомів затримання та конвоювання, зокрема: загин руки за спину “ривком” при підході спереду (той що ми прокоментували вище); загин руки за спину “замком” при підході спереду; загин руки за спину при підході ззаду “поштовхом”; загин руки за спину “нирком” при підході спереду; важіль руки через передпліччя при підході спереду (збоку); важіль руки назовні; важіль руки

всередину при підході спереду; затримання правопорушника способом “під руку”; важіль руки через шию при підході спереду (збоку); кидок захватом ніг спереду; кидок захватом ніг ззаду [4, с.34].

Отже, дійшовши до висновку слід сказати, що діяльність правоохоронних органів полягає у забезпеченні особистої безпеки кожної людини, суспільства і держави шляхом підготовка кваліфікованих фахівців правоохоронних органів для забезпечення охорони громадського порядку на належному рівні, вжиття заходів щодо боротьби зі злочинністю та захисту законних прав, свобод людини і громадянина, передбачених Конституцією України. Розвиток особистих моральних якостей працівників поліції, почуття відповідальності за власні вчинки та бажання постійно підвищувати свій професійний та культурний рівень. Підготовка співробітників правоохоронних органів прийомом та методам забезпечення професійної та особистої безпеки під час виконання службових обов'язків, особливо в екстремальних умовах. Проблеми з якими стикаються зараз працівники правоохоронних органів є напади та опір правоохоронцям під час виконання ними службових обов'язків. Основним завданням поліції є вміння протистояти правопорушенню без застосування вогнепальної зброї. Для вирішення цих проблем необхідно підвищити професійний рівень застосування тактичних прийомів працівниками поліції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 року. № 580-VIII // Голос України. – 2015. – № 142. – С. 60. – Ст. 105.
2. Бокій О.М. Кидки та прийоми боротьби : Методичні рекомендації / О.М. Бокій, В.В. Домніцак, А.В. Ком'яга та ін. – Одеса: Одеський державний університет внутрішніх справ, 2012. – 52 с.
3. Гіда О.Ф. Професійна підготовка кадрів : Методичні рекомендації з організації службової підготовки осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України / О.Ф. Гіда, А.В. Мовчан, А.С. Васильєв, В.В. Новохатній – К.: МВС України, 2011. – 47 с.
4. Запорожанов О.В. Прийоми затримання правопорушників : Навчально-методичний посібник / О.В. Запорожанов, В.А. Дідковський. – К.: НАВСУ, 2003. – 34 с.

Валерія МІРОШНІЧЕНКО,

Здобувач вищої освіти 1-го курсу

Навчально-наукового інституту права та

підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції,

Науковий керівник: Юрій ВОЛКОВ,

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИН ПРОТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Для формування визначення «правонарушення, що посягають на національну безпеку» необхідно звернутися до самого поняття «національна безпека» і тим загрозам, які становлять для неї небезпеку.

Проблема, на яку хотілося б звернути увагу, це недооцінка небезпеки цивільно-правових правопорушень, у тому числі і зловживання правом, як загроз національній безпеці, що багато в чому обумовлено і деяким перебільшенням «зокрема» всієї галузі права, її спрямованості на регулювання приватноправових відносин, які нібито не пов'язані з національною безпекою. Тим часом громадянське правове правопорушення, вчинене у сфері економічної діяльності, може виступати і як спосіб скоєння кримінально караного діяння [2].

Відзначаючи охорону приватних інтересів як пріоритет громадянського права, дослідниками регулярно «забувається», що учасниками громадян правових відносин виступають і органи державної влади, та державні корпорації, та бюджетні організації.

Проблема полягає і в тому, що спеціальний облік цивільно-правових правопорушень, співставний з об'єктами національної безпеки, не ведеться.

Автор вважає цілком обґрунтованим та справедливим твердження, що в умовах воєнного стану можливі та допустимі обмеження права і свободи громадян, але тільки в тією мірою і на такий період, у яких в межах це необхідно для забезпечення оборони та безпеки держави [1].

Встановлення видових об'єктів злочинів проти основ національної безпеки України безпосередньо пов'язане із вирішенням усіляких проблем. Так, наприклад, такі елементи злочинів, як об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона або суб'єкт безпосередньо знаходять свій прояв в ознаках суспільно небезпечного діяння, тоді як об'єкт таких злочинів виявляється у більшості випадків не відокремлено, не ізольовано від інших елементів, а процесі детального аналізу таких ознак у тому безпосередньому прояві.

Процес встановлення конкретної групи соціально значущих благ чи інтересів як видового об'єкта зазіхання вимагає дотримання цілого ряду правил. Так, наприклад, необхідно встановити, якому благу чи інтересу завдано найбільша шкода, який із зазначених інтересів представляється найважливішим тощо.

Подібна версія поділу таких злочинів на зазначені види видається вельми обґрунтованою, проте не є домінуючою. теорії вітчизняного кримінального права, що свідчать деякі варіанти систематизації таких злочинів, представлені відомими дослідниками.

З точки зору правозастосовної діяльності першочерговою є організація роботи з підвищення кваліфікації суб'єктів, які вже сьогодні працюють із наслідками збройного конфлікту в Україні, в тому числі, здійснюють досудове розслідування і судовий розгляд кримінальних справ [4].

Такі особливості передбачають не тільки специфіку збору та фіксації доказів, відмінності провадження за відсутності підозрюваного/обвинуваченого за процедурою *in absentia* [3], але й свідчать про необхідність консолідації зусиль держави та громадянського суспільства для підвищення ефективності роботи у відповідному напрямку. Зокрема, особи, які мають доступ, але не уповноважені на розслідування чи судовий розгляд кримінальних справ, можуть здійснювати збір, фіксацію доказів, надавати інформацію чи іншим чином сприяти притягненню до відповідальності винних осіб.

Подання національної безпеки у вигляді якогось «триєдності інтересів» виглядає дещо ілюзорно, тому що держава, суспільство та особистість завжди перебувають у стані тих чи інших протиріч, які на певному етапі розвитку загострюються, а на іншому – згладжуються.

Яскравим прикладом тому є чинне законодавство, що набуває все більш класового характеру, так як і практика його застосування, що особливо наочно видно у сміховинності покарань за злочину у сфері економічної діяльності, про що зазначено й у монографії зазначених авторів у вигляді вступного слова іншого вченого до неї [2, с. 5].

На перший погляд виглядає цілком логічним визнання національної безпеки загальним об'єктом кримінально-правової охорони, але при цьому відпадає необхідність у самій дефініції – «злочин, який посягає на національну безпеку», оскільки таким можна визнати будь-яке кримінальне покарання діяння. Наприклад, крадіжка мішка картоплі, вартість якої перевищила встановлений розмір, кваліфікується як карний кар. діяння за відповідною статтею КК.

Можна абстрагуватися від кримінально-правової матерії та піти далі, розглядаючи об'єкти охорони, передбачені різними нормативними правовими актами та галузевими інститутами юридичної відповідальності, вийшовши таким чином на загальний об'єкт правової охорони загалом.

При цьому як останнього постане вся сукупність суспільних відносин, що регулюються правом, то є, іншими словами, правопорядок, що призведе до ще більших труднощів у визначенні правопорушень, що посягають на безпеку. Можливо, що до таких висновків авторів спричинив і частковий збіг об'єктів національної безпеки з назвами відповідних розділів та розділів КК.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Вирок Слов'янського міськрайонного суду Донецької області від 01.06.2017 № 1-кп/243/484/2017 (категорія справи № 243/4702/17). URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/66885637>
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341–III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651–VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Михайленко В. Воєнні злочини в міжнародному праві: Базове дослідження із застосування правосуддя перехідного періоду в Україні: монографія / за заг. ред. А. П. Буценка, М. М. Гнатівського. К.: РУМЕС, 2017. 592 с.

Валерія МІРОШНІЧЕНКО,

Здобувач вищої освіти 1-го курсу

Навчально-наукового інституту права та

підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції,

Науковий керівник: Ольга НАМЛИНСЬКА,

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ЗАГАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Права людини не можна забезпечити у повному обсязі без докорінної модернізації суспільного виробництва, кардинальної реконструкції політичної системи. Тільки в цьому випадку можна створити умови для повної та всебічної реалізації прав особи. Зміна державної політики у галузі прав людини, вдосконалення механізму реалізації права і свободи особистості – одне із стратегічних ліній реформування політичної системи, спрямована на повніше здійснення самоврядування народу з урахуванням активної та дієвої участі громадян у вирішенні питань державної та життя.

Людина має бути головним компонентом будь-якої соціальної системи. Необхідно враховувати, що особистість у політичній системі – це не лише права конкретного громадянина у його взаєминах з іншими членами товариства та організаціями.

Будучи суспільною істотою, вона проявляє себе, насамперед, через соціальні спільності (колективи). Разом з тим, не применшуючи значення колективних, організаційно-упорядкованих форм народовладдя, слід визнати, що до останнього часу явно недооцінювалося значення особистості як щодо самостійного суб'єкта політичної системи. Їй відводилася роль слухняного представника «народних мас» і «трудова класів», які «одноставно» підтримують генеральну лінію політичного розвитку країни. Звідси і виникла установка на «все ширше участь мас в управлінні» як головний критерій демократизації політичної системи [1].

Отже, можна стверджувати, що законодавство України щодо очищення влади має багато недоліків, а сам механізм люстрації не повною мірою узгоджується з чинними правовими нормами. Він порушує істотні свободи та обмежує права людини. Загалом на сьогодні існує об'єктивна потреба у внесенні істотних змін у частині люстраційного законодавства та приведенні його у відповідність до Конституції України та вимог міжнародних нормативних актів. Заборона перебування на державній службі через факт приналежності до адміністративного органу старого режиму набуває форми колективного та дискримінаційного покарання, що є несумісним зі стандартами прав людини [3].

Спираючись на вище проаналізований матеріал можемо визначити адміністративно-правовий механізм забезпечення прав громадян у податковій сфері як систему адміністративно-правових засобів, що розробляються та реалізуються органами виконавчої, а також інших гілок влади, з метою створення усіх необхідних умов для нормальної та безперешкодної реалізації громадянами своїх, передбачених нормами податкового, фінансово, адміністративного та інших галузей права, можливостей в процесі справляння податків

і зборів, під час проведення у зв'язку із цим відповідного контролю, та ефективного захисту прав від можливих випадків свавілля і зловживань владою з боку податкових органів, а також їх відновлення в разі порушення [4].

Головна мета соціально-правового експерименту полягає в тому, щоб визначити, які умови та яка база мають бути створені для ефективної дії нових розробок. Це дозволить своєчасно виявити недоліки, скоригувати їх і тим самим уникнути прорахунків у процесі масштабного застосування тих чи інших програм [3].

На жаль, у сучасний період соціально-правовий експеримент не застосовується під час проведення численних економічних реформ. Експериментальним полігоном виступає вся Росія, а це, на наш погляд, неприпустимо. Масштабне експериментування особливо болісно переноситься, коли владою допускаються помилки та прорахунки в реформу ринкових відносин [2].

Слід зазначити, що нині наукою та практикою ще слабо використовуються правові технології, у тому числі й при забезпеченні прав та свобод особи.

Підсумовуючи викладене вище, можна зробити висновок, що в Україні інституціоналізація прав відбувається поступово, але характеризується повільністю. Однією з перешкод для повномасштабної інституціоналізації прав громадян України є низька політична активність останніх і їх недовіра до влади. Правовий нігілізм, відсутність знань про форми й механізми взаємодії спричиняють неефективність партисипаторних інституцій громадянського суспільства й унеможливають забезпечення адекватного захисту прав громадян, порушених органами публічної влади та їх посадовими особами. Вирішення цих проблем сьогодні вбачається в пошуку шляхів для вноормування участі громадян у прийнятті суспільно важливих рішень та управлінні державними справами, а також реформуванні системи публічної влади у країні з метою приведення її у відповідність до європейських стандартів.

ЛІТЕРАТУРА :

1. Колодій А.М. Права людини і громадянина в Україні / А.М. Колодій, А.Ю. Олійник. – К. : ЮрінкомІнтер, 2003. – 336 с.
2. Скаун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник / Пер. з рос. — Харків: Консум, 2001. — 656 с.
3. Анохин Ю. В. Государственно-правовое обеспечение прав и свобод личности (теоретический аспект): монография. Барнаул, 2014.
4. Анохин Ю. В. О возможности использования концепции правовой технологии в современной теории обеспечения прав человека // Вестник Томского государственного университета. Серия «Право». 2015. № 1 (15).

Вікторія ПЕТРОВА,

Здобувач вищої освіти 1-го курсу

Навчально-наукового інституту права та

підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції,

Науковий керівник: Євген ГІДЕНКО,

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ У СФЕРІ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Немає сумніву, що європейський вибір України – це шлях забезпечення свободи людини в умовах державної організації, піднесення її гідності, економічного процвітання і соціальної захищеності, захисту та гарантії фундаментальних прав і свобод. Однак саме поняття «європейські стандарти забезпечення прав» до останнього часу було маловивченим навіть на загальному теоретичному рівні, а тим більше – в теорії кримінального процесу.

Кримінально-процесуальний кодекс України прийнятий півстоліття тому за тоталітарного режиму, отож ні його норми, ні практика їх застосування не зорієнтовані на європейські стандарти дотримання

прав, а у судовому процесі переважало тотальне заперечення самостійного юридичного значення цих прав. Між тим, зважаючи на інтеграцію України до європейської спільноти, де існують давні правові традиції дотримання прав людини, питання щодо європейських стандартів у кримінальному процесі, у якому права людини піддаються найбільшим обмеженням, вкрай актуальне [1].

Заради справедливості необхідно відзначити, що основні правила поведінки з неповнолітніми правопорушниками, зафіксовані в міжнародних актах, все ж таки дотримуються, і такі процесуальні гарантії, як презумпція невинності, право бути повідомлено про пред'явлене звинувачення, право на відмову давати свідчення, право мати адвоката, право на присутність батьків або опікуна, право на очну ставку зі свідками та їх перехресний допит та право на апеляцію у вищу інстанцію гарантовано на всіх етапах судового розгляду.

Зазначеним ознакам у сучасній практиці кримінального судочинства відповідає, наприклад, етап отримання та процесуальної фіксації повідомлення про злочин та реагування на нього. Тому питання про необхідність цифровізації цього етапу стоїть найбільш гостро [2].

Від виконання та дотримання всіх приписів закону та локальних нормативних актів залежить реалізація права потерпілого на захист від злочину та його доступ до правосуддя. Як відомо, із повідомленням про злочин до правоохоронних органів може звернутися будь-яка людина, якій стало відомо про скоєний злочин, у тому числі сам постраждалий. Чималу частку повідомлень дають і службові рапорти співробітників поліції чи інших правоохоронців, органів, які самостійно виявляють скоєні злочини у процесі своєї професійної діяльності. Однак формальних розпоряджень виявляється недостатньо, щоб права потерпілого були захищені.

Слід відразу уточнити деякі з формальних розпоряджень. Кримінальну судочинство починається лише разі скоєного злочину: тобто, вчинення діяння, у якому містяться певні ознаки конкретного складу злочину, встановленого Особливою частиною КК. В цьому сенсі звичне вираження, що використовується у тому числі у п. 3 ч. 1 ст. 140 КПК України, «повідомлення про скоєний або злочин, що готується ...» представляється неточним і вводить в оману правозастосовника [1].

Регламентація обмеження права на «приватність» комунікацій у вітчизняному кримінально-процесуальному законодавстві не відповідає статті 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, бо стаття 187 КПК України не встановлює часових меж накладення арешту на кореспонденцію і зняття інформації з каналів зв'язку, а також обов'язку органів кримінального судочинства інформувати особу про застосування щодо неї арешту на кореспонденцію та зняття інформації з каналів зв'язку, що унеможливило оскарження незаконного обмеження права на «приватність» комунікацій [3].

Право на справедливий судовий розгляд як європейський стандарт забезпечення прав людини у кримінальному процесі – це визначені у статті 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод положення, що гарантують справедливий судовий розгляд, а також ухвалені на основі цієї статті Рішення Європейського суду з прав людини, котрі торкаються правозастосовної діяльності національних органів кримінального судочинства і є обов'язковими для виконання останніми [4].

Гарантії права на справедливий судовий розгляд можна диференціювати на фундаментальні і статусні. Фундаментальні гарантії спрямовані на створення можливості справедливого судового розгляду справи, статусні – на забезпечення паритету між сторонами під час провадження.

ЛІТЕРАТУРА :

1. Колодій А.М., Права людини і громадянина в Україні : [навч. посіб] / А.М. Колодій, А.Ю. Олійник. - К. : Юрінком Інтер, 2004. — 336 с.
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_004
3. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поведінки і покарання. Ухвалена Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1984 р., ратифікована Указом Президії Верховної Ради УРСР № 3484-XI від 26 січня 1987 р. [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_085
4. Конвенція Співдружності Незалежних Держав про права та основні свободи людини // Дипломатичкий вестник. — 1995. — № 7.

Тарасова Рената Русланівна,

Курсант ННПФПНП,

Науковий керівник: Токар Андрій Анатолійович,

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ТАКТИКО – СПЕЦІАЛЬНА ПІДГОТОВКА, ЯК ОСНОВА СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

У цій науковій роботі визначаються основні засади службової підготовки працівників Національної поліції України, а саме тактико-спеціальна підготовка, як основа службово-бойової діяльності поліцейських. Основу професійної підготовки поліцейського становить належна тактико-спеціальна підготовка – індивідуальна тактична підготовка до дій у типових й екстремальних ситуаціях, а також підготовка до таких дій у складі службових нарядів і груп. [6, с. 1].

Для української держави забезпечення публічної безпеки та порядку є одним із найактуальніших питань сьогодення. Перед країною постали надскладні завдання. Життєво необхідними є захист незалежності, територіальної цінності і суверенітету держави, свободи, прав людини, добробуту, миру і кібербезпеки. [3, с. 138].

При активному залученні працівників національної поліції до участі в антитерористичних операціях проблема безпеки працівників правоохоронних органів стоїть особливо гостро. [7, с. 10].

Основу професійної підготовки поліцейського становить належна тактико-спеціальна підготовка – індивідуальна тактична підготовка до дій у типових й екстремальних ситуаціях, а також підготовка до таких дій у складі службових нарядів і груп. [7, с. 10].

Основу тактико-соціальної підготовки працівника Національної поліції становлять:

1. Вивчення і розробка тактичних засобів і прийомів дій в екстремальних ситуаціях.
2. Правові підстави застосування превентивних поліцейських заходів.
3. Правові підстави та порядок застосування поліцейських заходів примусу.
4. Вивчення і подальше відпрацювання тактичних дій та бойових порядків. [7, с. 12].

Служба в поліції є державною службою особливого характеру. Діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України. [2, ст. 59].

Складовою частиною кожного виду навчання поліцейських є тактична підготовка - комплекс заходів, спрямований на набуття і вдосконалення поліцейським навичок практичного застосування теоретичних знань. [5, п. 6].

Одним із ключових завдань МВС України, за цих умов, є забезпечення постійного підвищення професійної майстерності поліцейських. [8, с. 10].

Практика свідчить, що поліцейські не завжди бувають достатньо підготовленими до екстремальних ситуацій. Допускаються серйозні помилки в розстановці сил і засобів, організації управління нарядами і підтримання з ними зв'язку, у матеріально-технічному забезпеченні, не приділяється належної уваги захисту особового складу. [8, с. 10].

Підготовка поліцейських до дій в особливих умовах здійснюється в системі службової підготовки окремих категорій поліцейських, а також на спеціальних заняттях: оперативно-тактичних, тактико-спеціальних, командно-штабних навчаннях, штабних тренуваннях, практичних тренуваннях. [8, с. 11].

Роль тактико-спеціальної підготовки поліцейських у сучасних умовах, дуже велика. Це зумовлено тим, що негативні наслідки надзвичайних ситуацій природного, техногенного чи соціального характеру групові порушення публічного (громадського) порядку, можуть бути успішними тільки завдяки умілим і добре організованим діям органів та підрозділів Національної поліції. [8, с. 11].

Навчання з тактичної підготовки передбачає набуття та вдосконалення поліцейськими навичок щодо: збирання, узагальнення та аналізу інформації про оперативну обстановку, прогнозування розвитку подій, прийняття раціональних управлінських рішень; формування морально-психологічної стійкості до виконання службових завдань в особливих умовах;

перевірки документів у підозрілих осіб, доставляння правопорушників до підрозділу поліції, зупинки та огляду транспортного засобу;

огляду місць можливого перебування осіб, які переховуються від слідства і суду, ухиляються від виконання кримінального покарання;

дій при виявленні вибухових пристроїв та речовин (у тому числі наркотичних);

затримання правопорушників (у тому числі озброєних, у будинках та на місцевості) як особисто, так і в складі наряду з правомірним застосуванням поліцейських заходів примусу;

припинення протиправних дій за допомогою вогнепальної зброї, застосування та використання зброї в службовій діяльності;

Заняття з тактичної підготовки організовуються та проводяться в навчальних групах за місцем служби, на навчальних зборах з обов'язковим урахуванням покладених на підрозділи поліції завдань та особливостей їх службової діяльності, географічних умов, рівня підготовленості поліцейських, психологічних та морально-ділових якостей, а також досвіду, набутого під час проведення спеціальних операцій. [1, від 19.02.2016, №260/28390].

Водночас, на нашу думку, поєднання та комплексне вивчення тактико - спеціальної підготовки, вогневої підготовки і тактичної медицини, сприятиме виробленню в майбутніх поліцейських та дійсних офіцерів, по – перше, навичок щодо застосування вогнепальної зброї в різних стресових умовах під час відпрацювання автоматизму типових тактичних дій, тактики комунікацій, евакуацій, тактики дій під час надзвичайних ситуацій; по – друге навичок щодо надання першої долікарської допомоги. [4, 2017, № 4, с. 79].

На мою думку, зазначені завдання службової підготовки не є зайвими та рекомендовані бути включеними до чинного нормативно - правового акта, що визначає основні засади професійної підготовки працівників Національної поліції України. Водночас, для того, щоб в сучасних умовах працівнику Національної поліції України стати справжнім професіоналом, він має бути всебічно розвиненим, обізнаним у багатьох сферах, відкритим до набуття нового досвіду. Підвищувати свій професіоналізм працівник Національної поліції України має упродовж усієї служби.

Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що зміцнення України, як правової держави вимагають високі вимоги до професійної підготовки працівників Національної поліції України. У зв'язку з цим тактико-соціальна підготовка, як основа службово - бойової діяльності поліцейських має велике значення для існування та розвитку суспільства.

ЛІТЕРАТУРА :

1. Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України. Мінюст України від 19.02.2016, №260/28390.
2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015, №580 – VIII, ст. 59.
3. Головацький О.О. Службова підготовка поліцейських в умовах реформування системи МВС України: теоретико - правовий аспект//Південноукраїнський правничий часопис , 2017, с.138-140.
4. Конев О.Ю., Дьорова О.М.. Окремі аспекти вдосконалення тактико – спеціальної підготовки майбутніх поліцейських//Південноукраїнський правничий часопис , 2017, № 4, с.77-79.
5. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: Наказ МВС України від 26.01.2016 № 50, п. 6.
6. Тактико - спеціальна підготовка працівників Національної поліції / С.В. Албул, О.Т. Ніколаєв, О.І. Тюрло, Ю.Р. Йосипів та ін. Одеса; Львів: ОДУВС; ЛьвДУВС, 2018. - 480 с.
7. Тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції: навч. посібник / О. І. Тюрло, Ю. Р. Йосипів, В. М. Синенський та ін. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 480 с.
8. Тактико-спеціальна підготовка: навч. посіб. / [О.Г. Комісаров, А.О. Собакарь, Е.Ю. Соболев, О.С. Юнін та ін.]; Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. - Дніпро: ДДУВС, 2017. – 277 с.

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО НАГЛЯДУ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Інститут адміністративного нагляду є одною із основ забезпечення публічного порядку та безпеки. В Україні, відповідно до пункту 1 частини 1 статті 2 Закону України “Про Національну поліцію” [1] (далі - Закон) завдання забезпечення публічної безпеки та порядку покладено, предусім, на Національну поліцію, центральний орган виконавчої влади. Для виконання зазначеного вище завдання, Закон встановлює певні повноваження цього органу. Вони викладені у частини 1 статті 23 Закону, та їх налічується близько 30. Серед таких є і вказане у пункті 1 частини 1 статті 23 Закону, здійснення первентивної та профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання вчиненню правопорушень. Але для виконання покладених на поліцію повноважень, недостатньо лише їх закріплення. Саме тому вітчизняний законодавець наділив Національну поліцію можливістю застосовувати поліцейські заходи. Поліцейський захід, за частиною 1 статті 29 Закону є дією або комплексом дій первентивного або примусового характеру, що обмежує певні права та свободи людини та застосовується поліцейським відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень. Таким чином, з аналізу вказаного законодавчо закріпленого визначення, поліцейські заходи поділяються на два види за своїм характером: первентивні та примусові. При чому, частина 2 статті 30 окреслює, що поліція уповноважена на застосування заходів лише в межах своєї компетенції, та виключно ті заходи, що визначені Законом України “Про Національну поліцію”. У цій роботі буде акцентовано увагу лише на первентивному заході, а саме визначеному в пункті 10 частини 1 статті 31 Закону, “перевірка дотримання обмежень установлених законом стосовно осіб, які перебувають під адміністративним наглядом, та інших категорій осіб”.

Вказаний первентивний захід, на перший погляд може викликати безліч запитань. Адже він, на відміну від інших десяти поліцейських заходів первентивного характеру не викладений законодавцем в окремій статті. І при цьому, він не має характерного для вітчизняного законодавства посилання у Законі на кшталт: “Здійснюється відповідно до...”. Але адміністративний нагляд є окремим інститутом права: 1) він має однорідність соціального змісту, у вигляді врегулювання суспільних відносин стосовно осіб звільнених з місць позбавлення волі; 2) юридичну єдність правових норм, тобто комплекс із законів, інструкцій, окремих норм з різних галузей права; 3) повноту регулюваних відносин, так Закон України “Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі” [2] включає такий набір норм, що забезпечує безпрогалиність врегульованих ним відносин. Окрім цього, адмін нагляд має величезний пласт практичного застосування. Так, спираючись на статистику деяких відділів поліції з різних областей та різних років, наприклад *Звіт про роботу дільничних офіцерів поліції сектору превенції Семенівського відділення поліції Новгород – Сіверського ВП ГУНП в Чернігівській області на 2019 рік* [3]; *Звіт про результати роботи дільничних офіцерів поліції сектору превенції Вараського ВП за 2018 рік (Рівненська область)* [4]; *Звіт начальника ВП № 4 Вінницького РУП* [5], *Звіт поліції Оболонського району міста Києва* [6], на середню кількість населення, що обслуговує відділ поліції, приходиться від 20 до 40 осіб, що перебувають під адміністративним наглядом. При цьому, використовуючи вказані джерела, можна встановити, що кількість порушень за статтею 187 Кодексу України про Адміністративні Правопорушення [7], а саме порушення правил адміністративного нагляду, за кожен звітний період становить близько 200 прецедентів. А за кожним таким правопорушення може критися як і звичайне порушення встановлених статтею 10 Закону України “Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі” обов’язків піднаглядних, так і порушення громадського порядку та безпеки, в тому числі систематичне. Одже, інститут адміністративного нагляду посідає окреме місце у галузі кримінально-виконавчої галузі права, та є одним із основних напрямків діяльності територіальних підрозділів поліції по забезпеченню публічної безпеки та порядку.

Окремо слід дослідити нормативно-правову базу цього інституту права. Як зазначалося, в Законі ми не маємо повного розкриття даного, як вже з'ясовано, не просто поліцейського заходу, а цілого напрямку роботи органів внутрішніх справ. Але при дослідженні вітчизняного законодавства, важко не помітити основу адміністративного нагляду – Закон України “ Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі”. Його норми встановлюють такі положення як: поняття адміністративного нагляду, його завдання, особи, щодо яких він встановлюється, підстави для його встановлення, порядок, терміни і найголовніше: обов'язки піднаглядних та їх обмеження. Вони мають значення через те, що фактично ці статті є об'єктом складу адміністративного правопорушення за статтею 187 КУпАП. Також відповідальність за порушення правил адміністративного нагляду закріплюється в статті 11 вказаного Закону, та 12 для посадових осіб. Стаття 13 покладає контроль за здійсненням адміністративного нагляду на Національну поліцію України.

Ще одним нормативно-правовим актом в інституті адміністративного права є Інструкція про порядок організації здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі, затверджена наказом МВС №1303/203 від 04.11.2003 [8]. Вона загалом дублює положення Закону України “ Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі”, але має і важливі норми, що регулюють організацію здійснення адміністративного нагляду різними органами державної влади. У додатках до цієї Інструкції містяться приклади матеріалів, що стосуються адміністративного нагляду.

Окремо слід виділити Кримінально-виконавчий Кодекс України [9], а саме главу 25. Стаття 158 посилає на Закон України "Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі". А стаття 159 стосується виконання постанови судді про встановлення або припинення адмін нагляду. Проте ці норми здебільшого для Державної кримінально-виконавчої служби України.

Також треба вказати Постанову Пленому Верховного Суду України №3 від 28.03.1986 “Про практику застосування судами України законодавства у справах про порушення правил адміністративного нагляду” [10]. Хоча і застаріла, проте є обов'язковою в судочинстві у справах щодо порушень правил адміністративного нагляду.

Нарешті, можна виділити КУпАП та ККУ. Адміністративний кодекс за статтею 187 встановлює адміністративну відповідальність особи за порушення правил адміністративного нагляду. А Кримінальний Кодекс, відповідно кримінальну відповідальність, за статтею 395.

Одже, дослідивши нормативно-правову базу, проаналізувавши практичну діяльність органів внутрішніх справ та поглинувшись у вивчення внутрішньої будови інституту адміністративного нагляду ми можемо зробити наступні висновки: у структурі чинного законодавства Національної поліції, має місце істотна прогалина, яка не дозволяє встановити зв'язок між двома інститутами права. Стаття 31 Закону не має ні посилання, ні викладу змісту адміністративного нагляду. Таку проблему можна було списати на час реформування у країні органів внутрішніх справ, але на 6-й рік існування Заону, подібні прогалини вже є недопустимими.

ЛІТЕРАТУРА :

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379
2. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі : Закон України 01.12.1994 № 264/94-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 52, ст.455
3. Звіт про роботу дільничних офіцерів поліції сектору превенції Семенівського відділення поліції Новгород – Сіверського ВП ГУНП в Чернігівській області за 11 місяців 2019 року.
URL: <http://semenivka-gromada.gov.ua/news/1577194634/>
4. ЗВІТ про результати роботи дільничних офіцерів поліції сектору превенції Вараського ВП за 2018 рік URL: <https://varash-rada.gov.ua/ofitsijna-informatsiya/3392-zvit-pro-rezultati-roboti-dilnichnikh-ofitiseriv-politsiji-sektoru-preventsiji-varaskogo-vp-za-2018-rik>
5. Звіт начальника відділу поліції №4 Вінницького районного управління поліції перед населенням. URL:[https://vn.npu.gov.ua/assets/sites/vn/kerivnuku/zverneny/zvitu_2020/Zvit%20viddil%20politsiyi%20№4%20\(Lypovets'%20Orativ,%20Pohrebyshe\)%20Vinnyts'kohu%20RUP.pdf](https://vn.npu.gov.ua/assets/sites/vn/kerivnuku/zverneny/zvitu_2020/Zvit%20viddil%20politsiyi%20№4%20(Lypovets'%20Orativ,%20Pohrebyshe)%20Vinnyts'kohu%20RUP.pdf)

6. Звіт поліції Оболонського району міста Києва : Оболонська районна в місті Києві Державна Адміністрація Офіційний Інтернет-портал URL: <https://obolon.kyivcity.gov.ua/news/17208.html>

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Кодекс України, Закон 07.12.1984 № 8073-X. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

8. Про затвердження Інструкції про організацію здійснення адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі : наказ МВС 04.11.2003 № 1303/203.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0046-04#Text>

9. Кримінально-виконавчий кодекс України : Кодекс України, Закон від 11.07.2003 № 1129-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 3-4, ст. 21.

10. Про практику застосування судами України законодавства у справах про порушення правил адміністративного нагляду : Постанова Верховного суду України від 28.03.1986 № 3.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0003700-86#Text>

Аліна ТІМОШИК,

здобувач вищої освіти I курсу

Навчально-наукового інституту права

та підготовки фахівців для органів національної поліції.

Науковий керівник: Волков Юрій Михайлович,

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Зіткнувшись з ситуацією яка зараз відбувається в нашій країні, заради нашої перемоги ми всі, наскільки можемо, координуємо зусилля – кожен працює на своєму місці. У цей непростий час кожному з нас доводиться працювати більше, ніж зазвичай. Це необхідно для стабілізації економіки країни, задоволення основних потреб громадян і військових, вирішення кадрового забезпечення.

Цей воєнний стан потребує серйозних корективів у системі трудових відносин. При цьому військове законодавство передбачає захист прав людини і громадянських свобод, що вимагає усунення всіх трудових спорів і захисту права працівників на працю та відпочинок.

24 березня набув чинності Закон України “Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану”. У цьому звичаєвому праві описано особливості трудових відносин для працівників усіх підприємств, установ, організацій України незалежно від форм власності, виду робіт і виробничих відносин, а також тих, хто укладає з людьми трудові договори під час дії воєнного стану.

Найважливішим законодавством, що регулює суспільні відносини в цій сфері є Кодекс законів про працю України, закони України “Про оплату праці”,

“Про відпустки” та інші. Але зверніть увагу, що у період дії воєнного стану не застосовуються норми законодавства про працю у частині відносин, врегульованих Законом України “Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану”.

Нижче наведено основні ознаки трудових відносин за умов воєнного стану.

Підписання трудового договору

Характер трудового договору визначається обома сторонами шляхом переговорів. Навіть якщо між сторонами немає письмового трудового договору (як окремий документ), важливо оформити трудовий закон і задекларувати податковий кодекс для початку роботи. Крім того, компанії тепер можуть проводити тестування для всіх без дискримінації (із встановленим періодом тестування) і укладати контракти на певний термін у разі нестачі персоналу. Екстренний контракт можна підписати під час воєнного стану або замінити відсутнього працівника.

Переведення та суттєві зміни умов праці

Закон дозволяє без їх згоди (за певними винятками) переводити працівників на роботу, не зазначену в трудовому договорі. Такі переведення можливі лише у разі запобігання чи ліквідації наслідків ворожості чи загрози життю працівників. Також знято умову двомісячного попередження про зміну заробітної плати, робочих днів та інших умов праці.

Співробітників звільняють за бажанням

Закон розширює підстави для звільнення за власним бажанням без двотижневого випробувального терміну. Крім усього іншого, працівники можуть звільнитися за бажанням (крім громадських робіт або роботи в критичній інфраструктурі), якщо є загроза бойових дій на території компанії.

Звільнення за ініціативою роботодавця

Працівників тепер можна звільнити, якщо вони тимчасово не працюють або перебувають у відпустці (крім відпустки по вагітності та пологах). Датою звільнення вважається перший робочий день після тимчасової відсутності на роботі або закінчення відпустки. За словами Мінекономіки, таке звільнення має бути здійснене, якщо роботодавець за власним бажанням повідомить причину звільнення, крім тимчасової непрацездатності чи відпустки. Звільнення працівників під час воєнного стану також не вимагає згоди профспілки, хоча є деякі винятки.

Розірвання трудового договору

Законом запроваджено новий інструмент - розірвання трудових договорів, коли працівникам не пропонують або не оплачують. При цьому трудові відносини продовжуються. Це призупинення можливе, якщо його неможливо придбати та виконати. Цікавими є закони загарбників щодо компенсації зарплат, облігацій та пільг. Цей механізм компенсації ще не розроблений, але ще не розроблений.

Робочий час

Максимальну можливу тривалість робочого часу збільшено до 60 годин на тиждень (або 50 годин - у разі скороченого робочого часу). Збільшення тривалості робочого часу має бути обґрунтованим виключно потребою ефективної діяльності компанії в сфері оборони та забезпечення життєдіяльності населення. Також на період дії воєнного стану не діють положення щодо скороченого робочого дня напередодні свят, обмеження надурочних робіт, перенесення вихідних днів тощо.

Оплата праці

Підприємство не несе відповідальності, якщо буде доведено, що порушення строків виплати заробітної плати сталося внаслідок бойових дій або форс-мажорних обставин. Однак звільнення підприємства від відповідальності за заборгованість із заробітної плати не звільняє його від обов'язку виплачувати заробітну плату.

Колективні договори та профспілки

Підприємство має право призупинити дію окремих положень колективного договору на час воєнного стану. Проте Мінекономіки радить перед прийняттям такого рішення проконсультуватися з працівниками та повідомити їх про це рішення. Не менш важливим є той факт, що під час воєнного стану компанії не зобов'язані відраховувати з профспілок кошти на культуру, спорт та відпочинок.

Відпустки

Тривалість щорічної основної оплачуваної відпустки залишається незмінною (24 календарні дні). Відповідно до наказів Мінекономіки працівникам можуть надаватися додаткові відпустки, соціальні та інші відпустки. Якщо тривалість щорічної основної відпустки працівника перевищує 24 календарні дні, різниця в днях відпустки не втрачається, а надається після закінчення воєнного стану. У цьому випадку працівникам може бути відмовлено у відпустці (крім відпустки по вагітності та пологах), якщо вони залучені до роботи з критично важливою інфраструктурою. Підприємство також має можливість надати відпустку без збереження заробітної плати за бажанням працівника, не з урахуванням максимальної тривалості такої відпустки.

Закон діє під час воєнного стану і закінчується в день припинення або скасування воєнного стану, за деякими винятками. Хоча Закон розглядає основні питання трудового законодавства воєнного часу, імплементація положень Закону часто викликає багато питань через відсутність детального пояснення та практики. Ймовірно, найближчим часом воєнний стан буде продовжено. Тому працівники та роботодавці також повинні дотримуватися зазначених змін та слідувати тлумаченням та рекомендаціям державних органів, а також подальшим змінам трудового законодавства.

Дар'я УСОВА

здобувач вищої освіти 1-го курсу

навчально-наукового інституту права та

фахівців для підготовки фахівців органів національної поліції.

Науковий керівник: Дмитро КАЗНАЧЕСЬ,

доцент кафедри тактико-спеціальної підготовки,

кандидат юридичних наук, доцент.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА В ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Постановка проблеми. На сьогоднішній день актуальною та дискусійною проблематикою є володіння володіння поліцейськими прийомами особистої безпеки в типових та екстремальних ситуаціях. Враховуючи сьогоднішню та військову агресію росії на території України, збільшилась кількість злочинності та кількість загибелі, травмувань працівників правоохоронних органів. Що говорить про актуальність питання наукового підходу до розв'язання сучасних задач у сфері забезпечення особистої безпеки поліцейських під час виконання службових обов'язків.

Стан дослідження. Серед учених, які досліджували деякі проблемні аспекти забезпечення особистої безпеки поліцейських, варто виокремити А. В. Буданова, В. Б. Авер'янова, В. Г. Андросюка, Ю. В. Дубка, А. В. Калашнікова, Я. Ю. Кондратьєва, М. В. Корнієнка та інші.

Метою написання є здійснення дослідження електробезпеки в діяльності працівників національної поліції в Україні.

Виклад основних положень. Становлення правової держави та формування дієвої системи забезпечення прав людини неможливе без проведення реформування правоохоронної системи. У науковій літературі міститься чимало дефініцій поняття «безпека». У словнику С. І. Ожегова безпека означає стан, за якого не загрожує небезпека, це – захист від небезпеки. Під небезпекою, своєю чергою, розуміють загрозу заподіяння кому-небудь шкоди, загрозу життю та здоров'ю людини, іншим її цінностям.

Основне завдання електробезпеки – мінімізувати можливість негативного впливу електричного струму на організм людини. Небезпека ураження електричним струмом людини залежить від його виду, сили, тривалості дії та шляхів проходження по тілу, електричного опору тіла, індивідуальних особливостей організму[1].

У разі настання загрози впливу електричного струму на людину, працівники поліції повинні здійснити ряд таких дій:

- якщо обірваний дріт під напругою знаходиться на землі, у місцях руху транспорту і пішоходів, встановити шляхи його об'їзду і обходу;
- забезпечити надання невідкладної медичної допомоги з дотриманням вимог особистої безпеки;
- доповісти черговому підрозділу викликати на місце аварійну бригаду підприємства з ремонту зовнішніх електромереж;
- забезпечити охорону місця обриву[2].

Якщо особа зазнала впливу електричного струму, потрібно якнайшвидше вивільнити особу з-під дії струму та провести масаж серця та провести штучне дихання.

Для вивільнення постраждалого з-під струму потрібно: вимкнути напругу та відтягнути особи від місця ураження. При цьому працівники поліції мають пам'ятати про особисту безпеку та використовувати засоби індивідуального захисту (рукавички, штанги тощо)

Для вивільнення людини з-під струму можливе також застосування сухих дерев'яних та інших предметів, що становлять собою діелектрики. Якщо потерпілий перебуває на висоті, слід вжити заходів, щоб під час вимикання струму та падіння він не отримав механічного ушкодження. Сьогодні в Україні підготовка поліцейських здійснюється на засадах американського досвіду з його найбільш ефективним

підходом до вирішення проблем практичного навчання. Спочатку таку підготовку пройшли працівники підрозділів патрульної поліції, які першими вивчили та впроваджували у свою діяльність передовий зарубіжний досвід[3, с. 67].

Висновки. Отже, підсумовуючи проведене можна зазначити, що для реалізації забезпечення особистої безпеки працівників поліції під час виконання покладених на них завдань. На мою думку потрібно прийняти пакет підзаконних нормативно-правових актів з питань забезпечення особистої електробезпеки поліцейських, що в подальшому дасть змогу покращити захист поліцейського під час виконання оперативнослужбових завдань. Відповідно розробка заходів щодо підвищення рівня особистої безпеки поліцейських із запозиченням зарубіжного досвіду уможливить вирішення теоретичних і практичних завдань службової діяльності.

ЛІТЕРАТУРА :

1. Матюхіна Н.П. Забезпечення особистої безпеки персоналу органів внутрішніх справ: основні підходи. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2015_3_17.pdf.
2. Покайчук В.Я. Організаційні питання забезпечення особистої безпеки працівників ОВС України. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2018_2_35.
3. Сягровець В.А. Особиста безпека працівників ОВС як невід'ємний елемент безпеки правоохоронних органів // *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. № 3. С. 67–68.